

Călăuza

BIBLIOTECARULUI

CUPRINSUL

CONCURSUL BIBLIOTECILOR DE LA SATE

CORNELIA FILIPAŞ — O datorie de onoare a
fiecărui cămin cultural

ŞTEFAN GRUIA — Pentru un nou avânt al activi-
tăţii bibliotecilor de la sate

— Biblioteci fruntaşe în prima etapă a con-
cursului

— Imprumutul de cărţi la biblioteca raională
Muscel

MURGULET MIHAI — Cum am realizat 22.685 vo-
lume citite

ANCHETA NOASTRA

— Pentru o mai bună organizare a bibliote-
cilor şcolare

DOROBANTU MARIANA şi PEŞTEŢIU GH. — Din
experienţa unei secţii de copii

ION CRISAN — Cîteva note biografice despre
Karl Marx în presa românească de la
şitul sec. XIX şi începutul sec. XX

AL. ALEXIANU — Răscoala Decemбриştilor. (Un
document oficial contemporan păstrat prin-
tre tipăriţurile din vechea bibliotecă a Co-
legiului Sf. Sava)

— TH. LUDU — Bibliografia bibliografiilor

— DAN SIMONESCU — Să difuzăm lucrările meto-
dice şi bibliografice în rîndul cadrelor di-
dactice şi studenţilor

BIBLIOTECI SINDICALE

— Iniţiative bune — rezultate bune

VELCU CONSTANTIN — Sfatul bibliotecarilor din
Sibiu în plină activitate

DIN BIBLIOGRAFIA CONCURSULUI

„IUBIŢI CARTEA“

— Ceea ce trebuie să ştim

BIBLIOTECI DIN ALTE ŢĂRI

V. M. PROTICI — Organizarea bibliotecilor în
R. P. Bulgaria

V. VANCURA — Concursul pentru o bibliotecă
populară model

— O lucrare despre bibliotecile din ţara noastră
în atenţia bibliotecarilor

Cronica bibliologică

Materiale de specialitate din străinătate

Din presa străină de specialitate

Ştiaţi că?

Calendarul nostru

3

1958



* 550015440 *



Calendarul nostru

aprilie. 405 ani de la moartea marelui scriitor realist francez *François Rabelais*. (Vezi „Călăuza bibliotecarului” 1956, nr. 3, p. 38).

De consultat (în afara materialelor recomandate în numărul indicat) Panaitescu, Val: *Arta satirei la Rabelais*. Iașul literar, 1956, nr. 4, p. 70—90.



25

aprilie. Se împlinesc 45 de ani de la moartea scriitorului *Mihail Koțiubinski*. Născut la 17 septembrie 1864 la Vinița, în Ucraina, într-o familie de mici funcționari, Koțiubinski urmează școala primară în orașul Bar (Podolia), după terminarea căreia intră la o școală teologică din Șargorod. În 1890 Koțiubinski îl cunoaște la Lvov pe marele scriitor democrat ucrainean Ivan Franko, întâlnire care marchează o perioadă fecundă în activitatea scriitorului. Intrucât ceea ce câștiga de pe urma scrisului nu-i ajungea să-și întrețină familia, Koțiubinski dă un examen pentru titlul de învățător și pleacă în satul Lopatinți unde cunoaște mai îndeaproape viața satului ucrainean. În acest timp el scrie o serie de povestiri printre care cele mai importante sînt *Pe cuvînt de onoare*, și *Fata morgana*, precum și un ciclu de versuri intitulat *Din adîncuri*. Prietenia cu M. Gorki pe care-l întâlnește în Italia în 1909, are o mare influență asupra lui Koțiubinski. Una din cele mai bune povestiri satirice scrise sub influența lui Gorki este *Nu sînt de vină caii*, care se numără printre cele mai valoroase lucrări ale literaturii satirice ucrainene. Aproape tot timpul, dar mai ales spre sfîrșitul vieții, casa unde el locuia la Cernigov a fost un adevărat seminar de literatură.

Cititorii noștri au la dispoziție în limba română traducerea lucrărilor *Risul*, *Fata morgana* și *Așa e scris în cartea vieții*.

De consultat: Danțiș, V.: *Mihail Koțiubinski (1864—1913)*. In vol.: *Literatura clasică rusă. Indice bibliografic*. [Buc.], Cartea rusă, 1956, p. 361—365. Gorki, M.: *M. M. Koțiubinski*. In vol.: *Gorki despre literatură. Articole de critică literară*. [Buc.], Cartea rusă, 1957, p. 126—130.

29

aprilie. Se împlinesc 100 de ani de la nașterea marelui nostru scriitor Barbu Ștefănescu-Delavrancea. (Vezi „Călăuza bibliotecarului”, 1956, nr. 3, p. 40).

De consultat: (în afara lucrărilor recomandate în numărul indicat) Marin, Aurel: *Bibliografie*. [a scrierilor și despre viața și opera lui B. Șt. Delavrancea]. In vol.: *Delavrancea: Opere [Vol.]*, 2. Teatru. Ediție îngrijită, prefațată și bibliografie de Aurel Martin. [Buc.], E.S.P.L.A., 1954, p. 377—397. (Clasicii romini): Milicescu, Emilia St.: *Delavrancea și folclorul*. Limbă și literatură, 1956, p. 245—264; Murărașu, D.: *Poeziile lui Delavrancea*. Scrisul bănățean, 1957, nr. 7, p. 67—70; Niculescu, Al.: *Evoluția frazei în stilul lui Barbu Delavrancea*. Limba română, 1956, nr. 4, p. 5—18; Niculescu, Al.: *Structura frazei în stilul lui B. Delavrancea*. In vol.: *Contribuții la istoria limbii literare în secolul al XIX-lea*. Buc., Editura Academiei R.P.R., 1956, p. 205—243.

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBlicație A MINISTERULUI ÎNVĂȚĂMINTULUI ȘI CULTURII DIN R.P.R.

ANUL XI Nr. 3

MARTIE 1958

Redacția: București, Calea Rahovei Nr. 2 — 4 — tel. 3.94.04

O DATORIE DE ONOARE A FIECĂRUI CĂMIN CULTURAL

CORNELIA FILIPAȘ

Director al Direcției cămine culturale și case de cultură
din Ministerul Învățămîntului și Culturii

În educarea comunistă a oamenilor muncii, căminele culturale sînt chemate să îndeplinească un rol deosebit de important.

Încă din anii care au urmat eliberării patriei noastre, au început să se creeze la noi condiții pentru ca, atît la orașe, dar mai ales la sate, căminele culturale să poată sprijini în mod efectiv procesul de culturalizare, să devină — așa cum spune N. K. Krupskaja — „centre în jurul cărora să se concentreze întreaga activitate cultural-socială și pe lângă care să ia ființă felurite cercuri organizate pe problemele cele mai actuale“.

Un asemenea scop nu poate fi atins decît numai atunci cînd întreaga activitate a căminului cultural este strîns legată de cerințele fărâșimii muncitoare, ducîndu-și viața în pas cu viața întregului sat.

În ultimii ani, aceste tendințe au devenit caracteristice pentru cea mai mare parte din cele 12.000 de cămine culturale, care activează în momentul de față în satele noastre. Într-o bună măsură ele au izbutit să se impună ca instituții culturale, care ocupă un loc de frunte în organizația social-politică a satului. Căminele noastre culturale sînt frecventate de mase tot mai largi de țărani muncitori, care întîlnesc acolo variate manifestațiuni politico-culturale menite să fină în curent populația satelor cu politica partidului și guvernului și cu toate problemele din domeniile vieții rurale, inclusiv informarea lor în problemele cu caracter internațional.

În creșterea avîntului cultural al satelor noastre, fără îndoială, că lectura trebuie să dețină un loc important. Printre cele peste 11.000 biblioteci ale căminelor culturale, totalizînd aproape 10 milioane de cărți, sînt unele care dispun de fonduri de peste 2000 volume și multe cu o activitate satisfăcătoare.

Alături de acestea sînt însă biblioteci cu fonduri mici și activitate slabă care se datorează dezinteresului manifestat de activiștii culturali față de această muncă.

Concursul bibliotecilor de la sate inițiat de Ministerul Învățămîntului și Culturii a avut între altele și scopul de a arăta netemeinicia unei asemenea mentalități, înviorînd activitatea bibliotecilor căminelor culturale, pentru ca ele să-și ocupe locul cuvenit în ansamblul muncii căminului cultural.

Rezultatele dobîndite în prima etapă încheiată la 31 decembrie 1957, ne îndreptățește să afirmăm că acțiunea Ministerului și-a arătat pe deplin eficacitatea. Se observă o îmbunătățire simțitoare a activității cu cartea la sate, în general, inclusiv a bibliotecilor căminelor culturale.

Multe din acestea au ajuns să desfășoare acum o activitate multilaterală. Iată de exemplu, biblioteca căminului cultural din comuna Cucuieși. Printre alte acțiuni în timpul primei etape, amintim organizarea a două expoziții de cărți, întocmirea a cinci liste de recomandare prin care se anunță cărțile noi sosite în bibliotecă, manifestații de masă, ș.a. În comuna Tițești, raionul Pitești, biblioteca căminului cultural folosește o hartă a cititului în sat cu ajutorul căreia urmărește dezvoltarea răspîndirii cărții; de asemenea a întocmit un plan al activității cercurilor de citit.

Există biblioteci de cămine culturale ca cele din comuna Șoldanu, regiunea București, Cristeștii Ciceului, din raionul Beclean, Miceștii de Cîmpie, din raionul Sărmaș, și altele, care au încheiat anul 1957 cu un bilanț de peste 500 cititori.

Dar aceste frumoase rezultate sînt umbrite de multe rămîneri în urmă. În unele locuri, ca în raionul Tg. Jiu, bibliotecile căminelor culturale nici măcar nu s-au încadrat în concurs. În alte locuri, dacã s-au încadrat, ele n-au depus nici un efort pentru atingerea obiectivelor prevăzute în această întrecere. Așa s-au petrecut lucrurile în multe biblioteci din regiunile Pitești, Cluj, ș.a.

Iată de ce, e necesar ca etapele următoare să constituie o cotitură în activitatea bibliotecilor de cămine culturale; cele rămase în urmă trebuie să se străduiască să ajungă la nivelul celor fruntașe. Fără îndoială nu este un drum neted, ci plin de greutate; pentru înlăturarea lor activității culturale de la sate trebuie să se străduiască să caute soluții corespunzătoare.

Aceasta însă nu este cu puțință atîta timp cit cei ce conduc munca căminelor culturale nu sînt ei înșiși pătrunși de importanța muncii cu cartea în ansamblul activității culturale a căminului.

Deși satul nostru se îngrijește permanent de lărgirea rețelei de biblioteci sătești, acestea nu pot încă să acopere toate cerințele de cărți ale țărănimii muncitoare. Apare deci limpede că lozinca sub care se desfășoară concursul „Nici o casă de țaran muncitor fără cititor” și care reprezintă un obiectiv de bază în întreaga activitate culturală ce se desfășoară la sate, nu poate fi tradusă în fapt fără sprijinul larg al bibliotecilor de cămine culturale. Atingerea rezultatelor urmărite depinde în mare măsură de componența fondurilor de cărți ale bibliotecilor căminelor culturale.

Aceste biblioteci dispun de prevederi bugetare destul de reduse și în limita fondurilor fixate nu este cu puțință să satisfacă cerințele de cărți. Dar într-o oarecare măsură problema ar putea fi rezolvată dacă conducerea căminului cultural și-ar propune ca o parte din veniturile extrabugetare să fie destinate achiziționării de cărți.

Un alt mijloc de a completa fondul de cărți al bibliotecii căminului cultural este acela al folosirii bibliotecilor mobile. Pentru aceasta este nevoie însă de mai multă inițiativă din partea celor ce conduc căminele, în sensul de a cere sprijinul bibliotecilor sătești, sau raionale din apropiere, de la care pot obține biblioteci mobile.

Activitatea în bibliotecile căminelor culturale va fi mult mai rodnică dacă se face apel la ajutorul bibliotecii sătești din imediată apropiere, care prin însuși regulamentul de funcționare, e dator să sprijine conținut toate bibliotecile din raza sa de activitate. În același timp este de dorit ca biblioteca căminului cultural să ia exemplu de la cele sătești, să învețe de la ele o serie întreagă de acțiuni și forme de muncă fără de care obiectivele concursului n-ar putea fi atinse.

Un sprijin însemnat trebuie să primească bibliotecile căminelor culturale și din partea bibliotecilor raionale. Lor le revine sarcina îndrumării metodice a tuturor bibliotecilor din raion și trebuie să fie deci consultate în toate problemele muncii cu cartea ale bibliotecii căminului cultural. Datorită unor condiții obiective, lucrătorii bibliotecilor raionale nu sînt în măsură să se deplaseze prea frecvent și uneori de loc la toate căminele culturale, motiv pentru care este necesar ca biblioteca căminului să se adreseze ea mai des bibliotecilor raionale ca să le ceară sfaturi și îndrumări de cîte ori are nevoie.

Cadrele voluntare de bibliotecari la căminele culturale oricît ar fi de entuziaste în munca lor au nevoie și de îndrumări profesionale. Iată de ce este recomandabil ca bibliotecarii căminelor culturale să ia parte în mod cit mai regulat la seminarile raionale de unde pot învăța multe lucruri folositoare în practica de bibliotecă. Directorii căminelor culturale au datoria să asigure toate condițiile necesare deplasării bibliotecarilor la locul unde se ține seminarul raional.

De mare folos pentru îndrumarea muncii de bibliotecă sînt materialele metodice și bibliografice editate de bibliotecile regionale. Se întîmplă cîteodată ca aceste materiale să nu ajungă la bibliotecile căminelor culturale. Ar fi bine dacă bibliotecile regionale ar multiplica în număr suficient aceste materiale pentru a se asigura trimiterea lor tuturor bibliotecilor din regiune. Totodată în scopul extinderii experienței fruntașe, metodiștii bibliotecii regionale ar trebui să studieze mai amănunțit activitatea celor mai bune biblioteci de cămine culturale.

De asemenea, se simte nevoia editării mai multor materiale și în tiraje sporite pentru popularizarea concursului. În prima etapă s-a observat lipsa unor astfel de materiale, care s-a reflectat negativ în desfășurarea concursului.

În legătură cu această problemă trebuie să se aibe în vedere și îmbunătățirea difuzării materialelor destinate bibliotecilor căminelor culturale. E bine ca acestea să fie trimise direct unităților respective, pentru a se evita ca ele să mai rămîină depozitate la centrul de regiune sau raion.

În viața căminelor de la sate concursurile, ca formă de antrenare și mobilizare a activiștilor culturali spre înfăptuiri de nivel tot mai înalt, au devenit o tradiție unanim apreciată. Și ori de cîte ori a fost vorba ca forțele culturale ale satelor să-și încerce puterile în întreceri creatoare, efortul și entuziasmul tuturor a dat cele mai bune roade.

De aceea, nu e cū nimic surprinzător faptul că prima etapă a concursului a dat o serie de rezultate pozitive. Dar pentru ca el să-și atingă în întregime țelul urmărit, este de dorit ca cei ce răspund de activitatea căminului cultural să nu piardă nici un moment din vedere că o adevărată viață culturală există numai acolo unde odată cu celelalte obiective ale căminului, se ajunge ca în fiecare casă de țaran să existe realmente un cititor al bibliotecii. Și aceasta e posibil numai atunci cînd biblioteca se va bucura de atenția și aprecierea tuturor activiștilor culturali, cel puțin tot atît cit se bucură la ei și celelalte ramuri ale activității desfășurate în cadrul căminului.

Pentru un nou avînt al activității BIBLIOTECILOR de la SATE

STEFAN GRUIA

Director al Direcției bibliotecilor din Ministerul Învățămîntului și Culturii

Au trecut 6 luni de la începerea concursului între bibliotecile de la sate. Lozinca concursului „Nici o casă de țaran muncitor fără cititor” lansată în momentul inițierii concursului părea multora îndrăzneală pentru perioada relativ scurtă în care urma să fie realizată. Ne amintim de discuțiile ce s-au purtat la consfătuirea ținută la Ministerul Învățămîntului și Culturii în vara anului trecut în jurul acestei lozinci și în legătură cu procentajul populației propus pentru a fi atras la citit. Directorii bibliotecilor regionale și o parte din cei mai buni bibliotecari sătești au dezbătut atunci cu aprindere posibilitățile realizării obiectivelor concursului. Unii, mai ales reprezentanții bibliotecilor regionale au propus directive modeste. Mult mai îndrăznețe au fost propunerile bibliotecarilor sătești fruntași, prezenți la consfătuire, care luînd ca bază propria lor experiență, au arătat că există posibilitatea de a atrage cite un cititor din fiecare familie.

Acum, după încheierea primei etape a concursului, s-a dovedit că optimismul acestor bibliotecari fruntași se baza pe unele posibilități reale. Acceptînd propunerile consfătuirii ei au avut în vedere uriașa forță stimulatorie a întrecerii socialiste care, cum spune Lenin „...dă posibilitatea în proporții cu adevărat de masă de a atrage majoritatea oamenilor muncii în arena unei activi-

ități în care ei pot să se manifeste, să-și desfășoare aptitudinile, să dea la iveală talentele care se află în popor”. Principalul într-o asemenea acțiune constă în aceea că bibliotecile fruntașe prin exemplul lor în cadrul întrecerii să stimuleze și să atragă după ele, ridicînd la nivelul lor, marea masă a bibliotecilor.

Realizările din prima etapă nu reprezintă un succes deplin; numărul bibliotecilor care s-au ridicat la un nivel de activitate deosebită este încă mic, iar numărul cititorilor, al cărților citite n-a atins în cele mai multe regiuni indicii preconizați. În fiecare regiune însă au apărut biblioteci sătești și ale căminelor culturale fruntașe, ale căror realizări reprezintă ceva nou, care depășește rezultatele din trecut ale celor mai bune biblioteci de la sate.

În consfătuirile de analiză ce au avut loc în diferite regiuni au fost evidențiați bibliotecari care au atras un număr de cititori ce se apropie de rezultatele bibliotecilor raionale. Bibliotecarii voluntari din căminele culturale, cu toate mijloacele modeste pe care le oferă fondul lor de cărți, s-au apropiat de indicii bibliotecilor sătești. Biblioteca sătească din comuna Săliște, regiunea Stalin, a încheiat bilanțul anului trecut cu 1200 cititori; 50% din populația comunei este înscrisă la bibliotecă și a citit aproape 17.000 volume. Biblioteca sătească

din comuna Bucecea, regiunea Suceava și-a încheiat anul cu 1.247 cititori (dintre care peste 65% sînt țărani muncitori), fiind citite 14.086 volume. Biblioteca sătească din comuna Vama, regiunea Suceava are 1.005 cititori cu 11.000 cărți citite. Biblioteca sătească din comuna M. Kogălniceanu, regiunea Constanța, a înscris în 1957 peste 3.000 de cititori. În regiunea Autonomă Maghiară 15% din întreaga populație rurală folosește bibliotecile. Învățătorul Dănilă Mihai, bibliotecarul căminului cultural din comuna Fibiș, raionul Lipova, a înscris pînă la sfîrșitul anului trecut 302 cititori. Bibliotecarii voluntari din comuna Bucimiș, regiunea Craiova din comuna Sinpetru, regiunea Stalin, comuna Sumal, regiunea Oradea și alte zeci de cămine culturale au realizări deosebite.

Prima etapă a demonstrat necesitatea concursului în stimularea activității bibliotecilor de la sate. Acolo unde bibliotecarii au cunoscut instrucțiunile concursului și au primit ajutorul necesar din partea bibliotecilor regionale și raionale, dar mai ales acolo unde organele locale ale puterii de stat s-au interesat îndeaproape de soarta întrecerii, prima etapă a adus un reviriment în desfășurarea muncii cu cartea.

Trebuie să asigurăm însă ca pe viitor avîntul realizat în aceste unități să devină un fenomen de masă. În acest scop e necesar să depunem toate eforturile ca bibliotecile din satele Republicii noastre să urmeze pilda unităților fruntașe.

Experiența primei etape a concursului a demonstrat că există forțe, oameni entuziaști care pot schimba radical aspectul muncii cu cartea la sate, dacă există condiții materiale, îndrumare calificată și o justă orientare în selecționarea și pregătirea bibliotecarilor.

Condițiile materiale acordate de stat nu diferă de la o regiune la alta. Nici o bibliotecă nu este mai dezavantajată în privința fondului de cărți deoarece poate să recurgă la fondul mobil al bibliotecii raionale. În fiecare sat se poate găsi un local modest, pot fi asigurate căldura și lumina pentru bibliotecă, dacă sfatul popular consideră de datoria sa să sprijine

biblioteca în lupta pentru cucerirea unui loc de frunte, în cadrul întrecerii.

Cu totul altfel se prezintă situația în privința îndrumării. În unele regiuni, prelucrarea obiectivelor și instrucțiunilor concursului s-a făcut formal; mulți bibliotecari din căminele culturale nu au participat la nici o consfătuire sau seminar în care să fi luat cunoștință de prevederile instrucțiunilor pentru organizarea concursului. Controlul bibliotecilor raionale a fost neglijat în unele raioane.

În lipsa unei experiențe anterioare în organizarea unor astfel de concursuri, trebuie să recurgem la analogia concursurilor echipelor artistice de la sate în care au fost antrenate milioane de artiști amatori. Organizarea miilor de echipe și instruirea lor nu s-a realizat din senin, ci a fost rezultatul activității încordate a secțiilor de învățămînt și cultură, caselor de citit, căminelor culturale etc. Schimburile de experiență dese care s-au desfășurat prin grija sfaturilor populare au lărgit experiențele bune, au stimulat formațiile slabe. În urma acestor concursuri au fost selecționate cadrele din sectorul muncii artistice care au asigurat și asigură și azi nivelul ridicat al acestei forme a muncii culturale, nivel cu care pe drept cuvînt ne putem mîndri. Această metodă trebuie transpusă acum în organizarea concursului între bibliotecile de la sate.

Secțiile de învățămînt și cultură, bibliotecile regionale și raionale trebuie să cunoască în fiecare moment, stadiul întrecerii, să organizeze schimburi de experiență, să stimuleze și să ajute unitățile rămase în urmă. Concursul trebuie să capete aspectul de întrecere directă, între biblioteci învecinate. Chemările care au fost lansate la începutul concursului trebuie concretizate în schimburi de experiență între aceste biblioteci, iar realizările lor comunicate tuturor bibliotecilor cu ajutorul presei locale, consfăturilor, întrunirilor cu cadrele didactice etc. Este cunoscut și apreciat buletinul publicat de biblioteca regională Tg. Mureș în scopul urmăririi concursului între bibliotecile de casă și rezul-

tatele obținute. E de dorit ca fiecare bibliotecă regională și raională să editeze lunar un astfel de buletin, care să ofere posibilitatea comparării continue a rezultatelor obținute de diferite unități.

Dacă secțiile de învățămînt și cultură s-ar fi mobilizat în aceeași măsură ca și pentru concursul echipelor artistice, avînd alături și bibliotecile regionale, n-am fi constatat că la încheierea primei etape multe biblioteci sătești și ale căminelor culturale, au rămas în afara concursului sau înscriindu-se formal, au încheiat anul cu rezultate foarte slabe.

Fără îndoială că nivelul activității unei biblioteci depinde în mare măsură și de pregătirea bibliotecarilor, de interesul lor față de muncă. Nu orice persoană, numită întimplător într-un post de bibliotecar, este și bibliotecar în adevăratul sens al cuvîntului. Dar slăbiciunile cadrelor nu trebuie constatate numai la sfîrșitul unei etape. Ele pot fi îndreptate pe parcurs, cu condiția să fie sesizate la timp. Acei bibliotecari care au dovedit că nu au vocație pentru această muncă, nu au rezistat în ritmul unei adevărate întreceri. Acesta a fost cazul unor bibliotecari sătești din regiunile Galați, R.A.M., Oradea, încadrați de sfaturile populare raionale prin încălcarea flagrantă a instrucțiunilor în vigoare.

Lichidînd la timp deficiențele ivite, folosind metodele cele mai bune, concursul inițiat poate să atingă scopul urmărit — mărirea numărului de cititori de la sate. „Călăuza bibliotecarului” prezintă în paginile sale o mare varietate din metodele folosite de bibliotecile fruntașe. Ne oprim asupra uneia doar, care s-a dovedit a fi cea mai eficientă: colportajul de cărți. În toate bibliotecile fruntașe o bună parte a cititorilor a fost atrasă spre carte pe această cale. Cititori în fiecare casă de țaran muncitor se cîștigă — cum s-a dovedit — numai vizitînd cu regularitate locuințele acestora. Convorbirile ocazionate de aceste vizite ca și cercurile de citit organizate în casele de țărani muncitori, constituie forma de propagandă cea mai eficientă care tre-

buie generalizată în următoarele etape ale concursului.

Mai vreau să ridic încă o problemă care a și început să se contureze în prima etapă: goana după cifre, realizate în dauna muncii de conținut. Nu urmărim numai indici de citire și de circulație, ci formarea unui cititor cu interese multilaterale. Pînă acum peste 90 % din cărțile citite sînt lucrări de literatură. Este bine că bibliotecile au difuzat în mii de exemplare operele literaturii noastre, ale literaturii sovietice și universale. Dar bibliotecarii trebuie să găsească forme de popularizare și pentru celelalte cărți, să facă în așa fel ca să fie difuzate în aproape egală măsură și cărțile de agrotehnică, cărți și broșuri care lămuresc politica partidului nostru la sate, lucrări care popularizează cunoștințele științifice, sanitare și altele. În centrul activității bibliotecilor trebuie să stea marile probleme pentru rezolvarea cărora Partidul mobilizează țărănimea noastră muncitoare: ridicarea producției agricole, lărgirea sectorului socialist al agriculturii, înfăptuirea economico-organizatorică a G.A.C.-urilor.

Să depunem deci toate eforturile, ca rezultatele reale ale concursului să nu se oglindesc numai în cifre statistice mari cu privire la numărul cititorilor și cărților citite, dar și în formarea de țărani muncitori luminați cu cunoștințe politice și agrotehnice, care pășesc cu încredere pe calea agriculturii socialiste.

Urmează alte etape ale concursului, în desfășurarea cărora vor fi necesare forme noi, deosebite, corespunzătoare perioadei muncilor agricole. Cartea — sfîtuitorul de toate zilele, nu trebuie să-i părăsească nici în această perioadă pe țărani muncitori. Cartea legată de etapele muncilor agricole și ziarul cuprinzînd informarea politică, vor fi primite cu bucurie în fiecare casă de țaran muncitor dacă bibliotecarul va izbuti să devină un prieten al cititorului.

Chemăm pe bibliotecarii satelor noastre ca împreună cu învățătorii și ceilalți intelectuali să studieze cu seriozitate rezultatele bibliotecilor care au realizat lozincă: „Nici o casă de țaran muncitor fără cititor“.

REGIUNEA BACĂU

Biblioteca raională: Roman.

Biblioteca sătească: Tazlău (raionul Buhuși).

Biblioteca de cămin cultural: Drăgănești (raionul Tg. Neamț).

Biblioteca colțului roșu G.A.C.: Doljești mențiune (raionul Roman).

REGIUNEA BUCUREȘTI

Biblioteca raională: Roșiorii de Vede.

Biblioteca sătească: Petretu (raionul Roșiorii de Vede).

Biblioteca de cămin cultural: Șoldanu (raionul Oltenița).

REGIUNEA CLUJ

Biblioteca raională: Beclean.

Biblioteca sătească: Gîlău (raionul Cluj). Lechița (raionul Beclean).

Biblioteca căminului cultural: Cristeștii Ciceiului (raionul Beclean).

REGIUNEA CONSTANȚA

Biblioteca raională: Babadag.

Biblioteca sătească: M. Kogălniceanu (raionul Medgidia).

Biblioteca căminului cultural: Murighiol (raionul Tulcea).

REGIUNEA GALAȚI

Biblioteca sătească: Ianca-Sat (raionul Filimon Sîrbu).

Biblioteca căminului cultural: Nămolosa (raionul Liești).

REGIUNEA HUNEDOARA

Biblioteca raională: Brad.

Biblioteca sătească: Sarmisegetuza (raionul Hateg).

Biblioteca căminului cultural: Băcăinți (raionul Grăștiu).

REGIUNEA IAȘI

Biblioteca raională: Pașcani.

Biblioteca sătească: Bosia (raionul Iași).

Biblioteca căminului cultural: Hirtoape (raionul Pașcani).

REGIUNEA ORADEA

Biblioteca raională: Luna Vașcăului.

Biblioteca sătească: Tileagd (raionul Alejd).

Biblioteca căminului cultural: Șumal (raionul Simleul Silvaniei).

REGIUNEA PITEȘTI

Biblioteca raională: Rm. Vilcea.

Biblioteca sătească: Ștefănești (raionul Pitești).

Biblioteca căminului cultural: Valea Răii (raionul Rîmniciu Vilcea).

Biblioteca colțului roșu G.A.C.: Văleni-Podgoria (raionul Topoloveni).

REGIUNEA PLOEȘTI

Biblioteca raională: Tirgoviște.

Biblioteca sătească: Filipești de Pădure (raionul Cimpina).

REGIUNEA STALIN

Biblioteca raională: Sighișoara.

Biblioteca sătească: Săliște (raionul Sibiu).

Biblioteca căminului cultural: Hoghilag (raionul Sighișoara).

REGIUNEA SUCEAVA

Biblioteca raională: Vatra Dornei.

Biblioteca sătească: Vama (raionul Cimpulung).

Biblioteca căminului cultural: Siminicea (raionul Suceava).

REGIUNEA TIMIȘOARA

Biblioteca raională: Caransebeș.

Biblioteca sătească: Pincota (raionul Arad).

Biblioteca căminului cultural: Ohaba-Bistra (raionul Caransebeș).

REGIUNEA AUTONOMĂ MAGHIARĂ

Biblioteca raională: Reghin.

Biblioteca sătească: Sovata (raionul Sin Georgiu de Pădure).

Biblioteca căminului cultural: Brețcu (raionul Tg. Săcuiesc).



Imprumutul de cărți la biblioteca raională Muscel

Biblioteca raională din Cimpulung-Muscel prezintă unele laturi pozitive în activitatea ei. Ea și-a încheiat bilanțul pe anul 1957 cu 2.132 cititori care au citit 32.888 cărți.

Nu s-ar putea spune că acest rezultat constituie maximum de posibilități al bibliotecii. Dacă avem în vedere că în orașul Cimpulung, cu o veche tradiție culturală există un mare număr de iubitori ai cărților și dacă facem o sumară comparație între cifra populației orașului și numărul cititorilor recrutați de biblioteca raională, ajungem la concluzia firească că în domeniul acesta au rămas încă multe de făcut.

Acest neajuns provine în primul rând dintr-o așa zisă cauză „obiectivă” și anume din faptul că biblioteca raională din Cimpulung nu are o sală de lectură.

Ștind de vorbă cu tov. Firoiu, bibliotecarul șef, am aflat că Sfatul popular raional nu apreciază în măsura cuvenită munca cu cartea. Până în anul trecut biblioteca avea și o sală de lectură pentru mături, care deși nu era destul de încăpătoare, satisfăcea în parte cerințele cititorilor doritori să consulte materiale din bibliotecă.

De asemenea, biblioteca a avut o sală de lectură pentru secția de copii, dotată cu mobilier potrivit micilor cititori.

Printr-o dispoziție ciudată a Sfatului popular raional din luna august 1957, s-a hotărât să se restrângă spațiul acordat bibliotecii, în favoarea altor instituții, și-lind-o astfel să-și concentreze întreaga activitate numai în 4 camere în loc de 6 (dintre care 2 erau destinate depozitelor de cărți, fond uzual și fond documentar). Biblioteca a fost constrânsă să renunțe la sala de lectură pentru mături și la sălile destinate secției de copii, concentrând într-o singură

sală secția de împrumut pentru mături și biroul de lucru al bibliotecii, iar în alta secția de împrumut pentru mături și tineret, fără nici o sală de lectură.

Toate demersurile făcute de bibliotecă la sfatul popular pentru remedierea acestei situații au rămas fără rezultat.

În asemenea condiții, biblioteca raională din Cimpulung este nevoită să desfășoare o activitate mult mai restrinsă decât posibilitățile ce le-ar avea. O primă consecință a acestei stări de lucruri este faptul că fondul de cărți de peste 26.000 volume nu poate fi valorificat decât în parte — circulând numai cărțile din fondul de împrumut.

Bogatul fond documentar al bibliotecii, priodicele și alte lucrări în exemplare unice, care nu se pot consulta decât în sala de lectură, rămân inaccesibile unui mare număr de cititori, dornici să le cerceteze.

În ceea ce privește activitatea secțiilor de împrumut se înțelege că în starea actuală lucrurile prezintă aspectul unei dezorganizări. Nu se găsesc aci cataloage tinute la zi, după care cititorii să se poată orienta în alegerea cărților dorite. Deși o bună parte din fișele pentru catalogul alfabetic și sistematic sînt întocmite, ele nu sînt încă introduse în fișier la grupa respectivă, nu sînt orînduite astfel ca ele să orienteze cu ușurință pe cititori. Aceștia sînt lipsiți de asemenea, și de alte instrumente de informare bibliografică cum sînt listele de recomandare, vitrinele pe teme, etc., care i-ar putea orienta și deprinde cu o lectură sistematică.

Este adevărat că cele două bibliotecare, tov. Chițu Elena de la secția de împrumut mături cit și tov. Predoiu Maria de la secția de copii, au vechime de șase ani în muncă și o experiență bogată în relațiile cu cititorii. Ele au făcut dovada că știu să recomande cărți potrivite fiecărui cititor, deoarece cunosc bine fondul de cărți. Totuși, în orele de mare aglomerație, îndeosebi după-amiezele, din cauza lipsurilor amintite mai sus, discuțiile cu fiecare cititor fac să se piardă un timp foarte prețios. Unii cititori, așteptîndu-și rîndul, își pierd răbdarea, devin nemulțumiți și renunță de a mai împrumuta cărți. Este elocvent cazul din ziua de 24 ianuarie, cînd la orele 18, mai mult de 10 cititori așteptau să discute cu bibliotecara. E ușor de închipuit ce se întîmplă în cazul

cînd un cititor e nevoit să se intereseze la bibliotecar asupra unei serii întregi de titluri, din care unele nici nu se află la bibliotecă.

O mare nemulțumire a cititorilor o constituie faptul că din bibliotecă lipsesc volume în continuare ale aceleiași lucrări. O bună parte din aceste „lipsuri“ se datorează faptului că unii cititori întîrzie să restituie cărțile. Așa, de pildă, numai din anul 1957 biblioteca are nerecuperate de la cititori peste 1.000 volume, iar din anii din urmă alte 500 volume. Această stare de lucruri dovedește că, colectivul secției de împrumut se ocupă în mică măsură de educarea cititorilor în spiritul obligațiilor regulamentare, care impun restituirea la timp a cărților împrumutate, ca să li se poată asigura o largă circulație.

O altă cauză a lipsei de cărți vine de acolo că secția de împrumut nu ține nici un fel de evidență a cererilor formulate de cititori și rămase nesatisfăcute pentru a fi luate în seamă la aprovizionarea bibliotecii. De altfel, în general, aprovizionarea nu se face totdeauna în modul cel mai just.

Starea de lucruri semnalată mai sus necesită o îmbunătățire urgentă. Ea trebuie să constituie o preocupare principală în primul rînd pentru colectivul bibliotecii raionale Muscel, indiferent de faptul că sfatul popular n-a înțeles încă să-i asigure condiții mai bune de activitate. Acesta are datoria să rezolve cît mai urgent problemele bibliotecii, creindu-i posibilitatea de a-și desfășura activitatea la un nivel corespunzător cu sarcinile ce-i stau în față, fiind bine știut că propaganda cu cartea nu este o cauză a bibliotecii ca atare, ci este o obligație a tuturor acelorora cărora partidul și guvernul le-a încredințat sarcini politice și administrative.



Cum am realizat

22.085

VOLUME CITITE

MURGULEȚ MIHAI

Biblioteca de casă nr. 4 din str. Boemei nr. 6, Arad, cartierul Grădiște, a fost înființată la 16 februarie 1956. Ea a fost înzestrată cu 1.400 volume din fondul mobil, de către biblioteca centrală raională Arad. Condusă de tov. Ana Murguleț, prin muncă voluntară și ajutată de subsemnatul, biblioteca și-a încheiat primul bilanț la 31 decembrie 1956 cu următoarele rezultate: 350 cititori înscriși care au citit 10.772 volume în limba romină și maghiară. De la 1 ianuarie 1957 pînă la 29 decembrie 1957 am avut înscriși 340 cititori care au citit 11.315 volume romine și maghiare, 60% dintre cititori sînt între 7 și 16 ani, iar 40% între 17 și 81 ani.

Ca la orice lucru, începutul a fost mai anevoios. Însă printr-o muncă de lămurire bine susținută, rezultatele n-au întîrziat să se arate. Folosind orice ocazie, ca de exemplu, atunci cînd își făcea cumpărăturile la Alimentara sau la piață, cînd se ducea la cinema, cînd întilnea copii în stradă, mai ales cei din primele clase, sau cînd dădea ochii cu părinții lor, bibliotecara a căutat să-i convingă să se înscrie la bibliotecă. Ca mijloc de convingere bibliotecara avea totdeauna asupra ei cîte un exemplar dintr-o carte frumoasă pe care o arăta copiilor, ca de pildă *Hai teiule hai*, *Somnoroase păsărele*, *Ludaș Matyi*, cărți care atrăgeau privirile prin conținutul și pozele lor colorate. Astfel au început să se înscrie copiii care la rîndul lor au adus și pe părinți, devenind și aceștia buni cititori. Sînt multe familii compuse din cîte 3—4—5 membri și toți sînt înscriși la bibliotecă, parte din aceste familii fiind și evidențiate de mai multe ori ca cititori frunțași.

Pentru stimularea cititorilor s-a întocmit un panou de onoare așezat la poartă în care au fost trecuți în fiecare lună cititorii cu cele mai multe cărți citite. Prin aceasta s-a creat cititorilor imboldul de a se lua la întrecere, ceea ce a dat rezultate multumitoare.

Totdeauna la înapoierea cărților ne-am silit să aflăm dacă cititorii au înțeles ceea

ce au citit și în felul acesta ne-am apropiat de ei, cunoscându-le gusturile și preferințele. De asemenea, ne-am interesat și de felul cum învață la școală cititorii elevi, precum și notele obținute. Am constatat cu multă bucurie că cititorii noștri erau și frunțași în școală, având o purtare mai corectă și note mai bune.

Am avut și unele inițiative deosebite în munca de atragere a cititorilor. Astfel am introdus un nou fel de distribuire a cărților, lăsând pe cititori să-și aleagă singuri pe acelea pe care le preferau cu care se prezentau apoi la înregistrare pe fișa individuală. (Am încercat la un moment dat să-i lăsăm să-și facă singuri și introducerea în fișă, însă sistemul acesta nu a dat rezultate bune).

Pentru a populariza biblioteca, am anunțat rezultatele lunare și numele celor evidențiați, atât prin stația de radiofonică, cât și prin ziarul local.

Am înființat un registru de evidență a cititorilor care conține rubricile: nr. de ordine, data înscrierii, numele și prenumele, meseria, etatea și 12 rubrici lunare ca să putem avea totalul cărților citite în fiecare lună, ceea ce a economisit foarte mult timp la întocmirea și controlul situației trimestriale a cititorilor, precum și al cărților citite de fiecare cititor lunar.

Marea majoritate a cititorilor bibliotecii este formată din populația care nu are legătură cu instituțiile sau fabricile cu bibliotecă proprii. Avem, de pildă o cititoare în vârstă de 81 de ani (Balog Iuliana), care în 1956 a fost evidențiată de 3 ori, iar în 1957 o dată.

De la înființarea bibliotecii și până la 10 decembrie am distribuit cărți în fiecare zi. De la această dată am stabilit un orar (lunea și vinerea) de la orele 18 la 20. De multe ori au venit și peste 70 de cititori într-o zi. Datorită noului orar ne mai rămâne timp și pentru repararea cărților, căci cei mai mulți cititori sînt copii și cărțile nu rezistă prea mult.

Înainte de a încheia, aș vrea să atrag atenția asupra unor greșeli pe care le fac tipografiile unde se tipăresc cărți pentru copii. La unele ediții nu se numerotează filele cărților așa că nu putem să știm câte pagini lipsesc și care anume. Apoi mai sînt cărți foarte rău legate, care se desfac repede, mai ales că hîrtia folosită e de mult ori de calitate inferioară și se rupe ușor la întoarcerea filelor.

Ș T I R I

Printr-o hotărîre a Biroului C.C. al P.C.U.S. pentru R.S.F.S.R. și a Consiliului de Miniștri din R.S.F.S.R. se vor organiza din decembrie 1957 pînă în mai 1958, un concurs al caselor de cultură orășenească și satești, cluburi, biblioteci, case de citit, parcuri de cultură și odihnă, teatre și cinematografe și studii cinematografice.

Ca obiectiv principal concursul își propune să lupte pentru îndeplinirea sarcinilor trasate de Congresul al XX-lea al P.C.U.S. în domeniul activității culturale. Instituțiile amintite vor trebui să contribuie la răspîndirea experienței frunțașe și să lege întreaga lor activitate de principalele sarcini ale construcției comuniste.

Regulamentul concursului prevede următoarele sarcini pentru bibliotecile raionale, orășenești și satești: să contribuie, cu ajutorul cărții, la ridicarea conștiinței comuniste a oamenilor muncii, la însușirea unor metode de muncă înaintate; să asigure pătrunderea cărții în fiecare familie colhoznică, organizarea de discuții colective, expuneri bibliografice, lecturi în colectiv, și expoziții de cărți; ridicarea principalilor indici de activitate (circulația cărților și indicii de citire); popularizarea cărților care vorbesc despre succesele construcției socialiste din U.R.S.S., despre rolul partidului, despre viața și activitatea lui V. I. Lenin; organizarea, împreună cu organizațiile de comsomol, a unor consfătuiri cu cititorii tineri asupra cărților care vorbesc despre rolul comsomolului leninist; difuzarea cărții de știință popularizată; buna amenajare a bibliotecilor; organizarea fondului de cărți și a cataloagelor, alegerea pe lângă fiecare bibliotecă a unui sfat al bibliotecii și organizarea a diferite cercuri de cititori.

Pentru cele mai bune instituții se prevăd 220 de premii (premiul I în număr de 50, II în număr de 70 și III în număr de 100). Pentru îndrumarea concursului s-au creat comisii raionale, orășenești, regionale, ținutale și republicane.

În numărul 4/1957 al revistei austriace „Biblos” se recenzează volumul editat de Biblioteca Academiei R.P.R. intitulat *Prima sesiune științifică de bibliologie și documentare* ținută în 15—16 decembrie 1955.

Pentru o mai bună organizare a bibliotecilor școlare

În ultimul timp problema bibliotecilor școlare a dat loc la discuții interesante. Dat fiind rolul ce revine bibliotecilor școlare în legătură cu ajutorarea procesului de învățămînt și cu educarea tineretului, problema a format și obiectul unor discuții la prima consfătuire pe țară a bibliotecarilor noștri. Proiectul noului regulament al bibliotecilor școlare al cărui scop principal este lichidarea deficiențelor constatate în activitatea de pînă acum a acestor biblioteci, a fost întimpinat cu mult interes.

Pentru a contribui la lămurirea citorva din problemele curente ale bibliotecilor școlare redacția noastră s-a adresat unor profesori, pedagogi, bibliotecari ale căror răspunsuri la întrebările noastre, le redăm în cele ce urmează.

Rolul Consiliului pedagogic

Printre primii care au răspuns a fost tov. profesor Safran, directorul școlii medii „Dimitrie Cantemir”. Iată întrebările, și răspunsurile:

Întrebare: Ce măsuri considerați că trebuie luate pentru a asigura bibliotecii școlare condiții tot mai bune de funcționare?

Răspuns: În general biblioteca dispune de tot ce e necesar pentru buna desfășurare a activității sale. Ne-ar trebui însă un număr mai mare de exemplare din operele literare legate de programa școlară.

De asemenea, pentru popularizarea unor anumite cărți ne-ar fi util un mai bogat material de agitație vizuală (coperti, afișe, etc.).

Consider că ar fi nimerit ca editurile să tipărească scurte recomandări pentru diferite noutăți literare, care să poată fi afișate în școală și cu care să se atragă atenția elevilor asupra lor.

Întrebare: Ați putea să ne spuneți în ce măsură consiliul pedagogic se interesează de activitatea bibliotecii și ce anume a întreprins pentru a o sprijini?

Răspuns: Trebuie să recunosc că analiza activității bibliotecii nu a constituit niciodată un punct al ordinii de zi al Consiliului pedagogic. Totuși o asemenea analiză se face lunar în ședințe pe care direcțiunea le ține cu bibliotecarul.

Aș vrea să adaug că tovarășii diriginți și profesori de literatură cercetează în mod periodic fișele elevilor la bibliotecă. Rezultatul acestor cercetări face obiectul unor aprecieri în cadrul ședințelor Consiliului pedagogic sau în ședințele cu părinții, atunci cînd este cazul.

Întrebare: Ar fi interesant să ne spuneți cum vă orientați în problema aprovizionării cu cărți a bibliotecii?

Răspuns: Sursa noastră este aceeași ca a tuturor bibliotecilor. Comenzile la Colecțură se fac totdeauna pe baza indicațiilor responsabililor comisiilor metodice.

Recent, școala a apelat la sprijinul unui membru al catedrei de Pedagogie de la Universitatea „C. I. Parhon” și împreună cu acesta a întreprins o anchetă printre toți elevii claselor V—X în legătură cu cărțile pe care le preferă.

În prezent se prelucrează datele anchetei.

Raporturile bibliotecii cu cititorii școlari

Cu tovarăsa Pop Camelia care conduce biblioteca școlii medii nr. 10 din București discuția s-a purtat asupra felului cum biblioteca atrage și întreține legătura cu cititorii școlari.

Întrebare: Care este procentul de elevi-cititori ai bibliotecii?

Răspuns: Ca orice bibliotecă școlară și biblioteca noastră desfășoară o activitate

auxiliară procesului instructiv-educativ, străduindu-se să satisfacă cerințele programei de învățămînt pe baza fondurilor de cărți. Ținînd seamă de aceste cerințe biblioteca se îngrijește să achiziționeze cărți noi și să încheie abonamente la presă. În acest scop se ține o legătură permanentă cu membrii corpului didactic care informează biblioteca asupra cărților necesare programei de învățămînt și lecturii extrașcolare. În prezent numără 500 cititori din rîndul elevilor și profesorilor. Acest număr este în continuă creștere dat fiind că școala noastră e frecventată de peste o mie de elevi. În afară de biblioteca centrală a școlii, în fiecare clasă s-a organizat cite o bibliotecă proprie cu cititori foarte activi.

Totuși, dacă ținem seama de posibilitățile bibliotecii noastre trebuie să recunoaștem că acest număr de cititori nu este încă mulțumitor.

Întrebare: Cum vedeți modalitățile de antrenare a tuturor elevilor la citit?

Răspuns: Un obiectiv principal al planului nostru de muncă este mărirea numărului de cititori și al cărților citite, în special la clasele unde se înregistrează cititori mai puțini. Practica ne-a arătat că manifestările de masă, cum sînt prezentările de cărți, de pildă, sînt metode bune pentru atragerea cititorilor la bibliotecă. În același timp intensificăm pe o scară cit mai largă agitația vizuală în legătură cu cartea nu numai în bibliotecă, dar și în vitrine așezate pe săli sau în clase în care expunem cărțile noi și interesante intrate în bibliotecă. Desfășurăm de asemenea, muncă directă cu elevii. Bibliotecarul își dă silința să ajute pe elevi, la alegerea cărților pentru lecturi extrașcolare, ba chiar îi sprijină cu lucrări atunci cînd au de întocmit teme scrise. Obiectivul nostru de bază este acela de a satisface absolut toate cerințele elevilor. În cazul că o carte solicitată de un elev nu se află în bibliotecă se notează numele celui care a cerut-o, așezîndu-se notița respectivă la locul cărții. Între timp biblioteca se interesează la cine se află cartea și se îngrijește ca ea să fie înapoiată cit mai curînd, iar dacă aceasta nu se poate, și-o procură de la Colectură. După aceea solicitatorul este înștiințat să vină să o ridice. Acestea sînt doar cîteva aspecte din felul cum biblioteca școlii își antrenează elevii la citit, dar bineînțeles nu singurele.

Cum ajută cadrele didactice bibliotecile școlare

În problema ajutorului pe care cadrele didactice pot și trebuie să-l dea bibliotecii școlare ne-am adresat tov. prof. I. Bîzu, de la școala medie mixtă nr. 1 „I. L. Caragiale” din Ploești.

Întrebare: Ce ne puteți spune în legătură cu sprijinul pe care cadrele didactice sînt chemate să-l acorde bibliotecii școlare?

Răspuns: Cadrele didactice fără îndoială, trebuie să fie în strînsă colaborare cu bibliotecarul școlii, căci ele pot cel mai bine să asigure o îndrumare organizată a lecturii elevilor.

Iată de ce socot că fiecare profesor de română și de limbi străine, de istorie, geografie, etc. ar putea întocmi liste de cărțile pe care le recomandă elevilor ca lectură particulară și pe care aceștia să le poată găsi în biblioteca școlii. Aceste liste ar trebui centralizate și sistematizate pe comisii metodice, iar direcția de studii a școlii sau unul din cadrele însărcinate să țină legătura cu biblioteca se va îngriji ca la bibliotecă să se păstreze o evidență a necesarului de cărți.

Pe măsură ce acest număr se completează, profesorii vor ține în curent elevii pentru ca aceștia să știe ce cărți pot găsi în bibliotecă. Desigur însă că adoptarea acestui procedeu reclamă din partea profesorilor, ca ei, cei dintîi să fie cei mai asidui cercetători ai bibliotecii.

Din experiența mea personală am observat că atît profesorul diriginte cit și ceilalți profesori pot urmări fiecare în cadrul materiei respective măsura în care elevii citesc, făcînd sondaje periodice și obținînd ca ei să prezinte recenzii asupra unor cărți citite. Urmărindu-se felul cum lecturile contribuie la informarea și formarea intelectuală a elevilor, se poate realiza o emulație, se pot stimula elevii să citească organizat și cu preocuparea de a putea împărtăși și altora impresii asupra cărților. Acest obiectiv se realizează în cazul în care elevul e dispus să aibă un caiet cu impresii din lecturile sale.

La clasa X, spre exemplu, cînd se studiază un fragment dintr-o operă, e recomandabil ca în cadrul lecției, un elev să prezinte o expunere asupra întregii opere. Aceasta oferă elevilor posibilitatea de a încadra singuri textul interpretat în ansamblul operii.

Aș sugera la gazetele de perete ale claselor să apară, controlate de profesori, scurte articole cu recenzii sau recomandări

privind anumite cărți ce intră în bibliotecă școlii.

Tot astfel este recomandabilă organizarea pe școală a unui colț al cărții cu reclame și recenzii de cărți. În sfârșit, la cercul literar, la cercul istoric, la cel de limba rusă, etc. s-ar putea urmări planificarea subiectelor pentru studierea cărora elevii să poată găsi în biblioteca școlii cărțile necesare.

Intrebare: Care trebuie să fie componența de cărți a bibliotecii?

Răspuns: Biblioteca unei școli trebuie să cuprindă cărți din toate domeniile — literatură, artă, științe pozitive, economie politică, filozofie, etc. Clasicii, nu numai cei ai literaturii române, ci și cei ai literaturilor străine, nu trebuie să lipsească din nici o bibliotecă.

Pentru limbile străine studiate de elevi în școală (rusa, franceza, germana, engleza, latina), să găsească în bibliotecă și cele mai bune capodopere literare în limba respectivă, având în vedere mai ales, că în ultimii ani, cei de la secția umanistică studiază literatura.

Ar fi de dorit ca cel puțin materialul bibliografic legat de procesul de învățămînt la diferite obiecte să nu lipsească din bibliotecă.

Biblioteca trebuie să fie înzestrată și cu manuale, tratate de știință ce pot folosi elevilor la Matematici, Fizică, Chimie, Naturale, etc. dicționare pentru limbile străine și gazetele și revistele uzuale de politică (Știința, Știința tineretului) beletristică (Contemporanul, Gazeta literară, etc.) și știință (Gazeta matematică, Analele Romîno-Sovietice, Studii, Natura, etc.) albume de artă plastică și muzică, revista „Teatru”, etc.

În vederea pregătirii politehnice, elevii să găsească în bibliotecă și broșuri de mecanică, lucru manual, etc.

În înzestrarea bibliotecii trebuie să se țină cont de aportul pe care biblioteca unei școli poate să-l aducă în lărgirea orizontului cultural, artistic și politic al elevului.

Cărți cît mai bune pentru elevi

Membrii corpului didactic sînt cei mai în măsură să aprecieze influența lecturii asupra formării personalității elevului, problemă extrem de importantă pentru bibliotecile școlare.

Iată ce răspunde în această privință tov. prof. A. Sărăcăeanu, de la școala medie nr. 2 din Pitești:

Intrebare: Cum influențează lectura pregătirea elevilor?

Răspuns: Știm cu toții că lectura este ajutorul cel mai prețios de care dispune un dascăl pentru a desăvîrși pregătirea unui elev. Toți elevii care s-au afirmat ca „foarte buni” au fost dintre cei care au avut la bază o lectură bogată, pe temeiul căreia și-au putut însuși mai ușor cunoștințele organizate în clasă.

Lectura documentară, științifică și lectura beletristică formează elevului o concepție justă despre viață, despre știință, despre artă. Ea îl ajută, în același timp, să exprime logic, corect, bogat și nuanțat ceea ce gîndește, ceea ce simte și dezvoltă interesul elevului pentru manifestările sociale, economice, politice și culturale pe plan național și mondial.

Am observat că prin lectura dozată cu pricepere și orîndă bună particularitățile virtuții, elevii întuiesc forme de viață, pătrund tîmpat în problemele complexe ridicate de această, formîndu-i totodată gustul pentru opere de valoare. Așa încît, ținînd seama de toate acestea se poate afirma cu deplină certitudine că lectura influențează pe elev în mod fericit și ajută la formarea personalității sale cît mai complete.

Intrebare: Care ar fi după părerea d-voastră cele mai bune cărți pentru educarea patriotică a școlărilor?

Răspuns: După părerea mea o carte poate să fie prietenul omului la orice vîrstă.

Pentru elevii mici cred că-s folositoare lecturile cu ilustrații bogate care să redea artistic aspecte variate din specificul basmului național sau din ineditul aspectelor exotice.

Pentru elevii mai mari, necesare pentru educarea patriotică sînt în primul rînd operele ce oglindesc artistic aspecte din frumusețile patriei, chipuri de oameni reprezentativi în viața socială, politică, culturală (Al. Vlahuță: *Romînia pitorească*; *Viața pictorului Grigorescu*. M. Sadoveanu: *Nada florilor*, etc.)

Ar urma bineînțeles pe aceeași linie operele clasicilor noștri care oglindesc veridic și cu artă aspecte din viața poporului în trecut, luînd poziție critică față de tot ce-i negativ; opere care zădăresc aspecte din lupta îndelungată a poporului pentru libertate națională și socială (M. Eminescu, I. L. Caragiale, Gh. Coșbuc, etc.).

Socotesc, de asemenea, necesare cărțile scrise pe baza metodei realismului socialist și care tratează o tematică legată de trans-

formările revoluționare și de chipul omului nou, ziditor al vieții socialiste în patria noastră.

N-ar trebui să lipsească, se înțelege, nici operele din literatura universală care au înfruntat vremile și stau la temelia culturii mondiale (Iliada, Odiseea).

Pentru educarea patriotică a tineretului, operele clasicilor ruși și sovietici care oglindesc aspecte din tulburătoarea dăruire a omului sovietic și a tineretului sovietic pentru Patria Socialistă (Tinăra gardă, Povestea unui om adevărat) joacă un rol foarte important.

Din paginile acestor opere tineretul va putea desprinde atitudinea de patriotism socialist strâns legat de internaționalismul proletar.

Și ce crede un bibliotecar...

Să dăm ultimul cuvânt unui bibliotecar, tov. Căpraru Maria, bibliotecara școlii pedagogice din Cimpulung, care expune câteva din aspectele muncii cu cartea în rândurile elevilor pe baza experienței personale.

Intrebare: În ce măsură planul de muncă oglindește preocuparea bibliotecii de a sprijini procesul instructiv-educativ al școlii?

Răspuns: Toată lumea e de acord că sprijinirea procesului de învățămînt este sarcina principală a unei biblioteci școlare.

De aceea lectura prevăzută în programa școlii noastre constituie ghidul principal în recomandarea de cărți pentru elevi. În colaborare cu profesorii și ținînd seamă de lucrările noi ce apar în bibliotecă, completez totdeauna lectura fiecărei clase prevăzută de programă. Așa, de pildă, cu prof. Ilie Stănculescu am procurat ultimele cărți de pedagogie și psihologie, precum și unele lucrări literare inspirate din viața de școală pe care le-am recomandat elevilor. Mă preocup de asemenea să pun la dispoziția lor reviste cu conținut pedagogic sau legate de specificul pregătirii lor. De un real folos sînt unele materiale privind probleme de școală și învățămînt publicate în presa centrală și diverse reviste. Menționez că pentru a înlesni folosirea cu ușurință a acestor materiale, bibliografiez și le afișez astfel încît elevii să poată împrumuta periodicul respectiv, atunci cînd materia de învățămînt necesită astfel de completări.

Aprovizionarea bibliotecii se face cu concursul profesorilor. Ne străduim să procurăm în primul rînd cărți privind grupa I (pedagogie, psihologie și logică) literatură

cu conținut social-politic care să contribuie la formarea noilor învățători.

Intrebare: În ce constă preocuparea dvs. pentru lărgirea concursului „Lubiți cartea“?

Răspuns: Noile liste editate de C.C. al U.T.M. precum și sistemul nou de stimulare a concurenților constituie un prilej de înviorare a concursului în cadrul școlii noastre. În acest sens noi am popularizat prin afișaj în sala bibliotecii, în clase și pe sala cea mai frecventată din fața amfiteatrului, lista noilor cărți și extrase din ziare privind stimularea concurenților.

Comisia pentru concurs, din care evident fac și eu parte, a prevăzut în planul său de muncă o serie de acțiuni menite să ducă pe de o parte la antrenarea unui număr cît mai mare de concurenți, iar pe de altă parte, prin unele mijloace adecvate, să-i sprijine la însușirea esențialului din cărțile alese pentru lectură, astfel ca fiecare să se prezinte bine pregătit la concurs.

Sînt pregătite în acest sens recenzii de cărți, lecturi în colectiv, discuții libere asupra unor cărți, astfel ca să se înlesnească un larg schimb de păreri în ce privește interpretarea unei opere și caracterizarea personajelor din ea. În permanență biblioteca stă la dispoziția concurenților dîndu-le informațiile necesare.

Legătura ce o țin cu organizația U.T.M. pe școală și în clase constituie într-adevăr o chează sigură că acest concurs va cuprinde pînă la finele anului pe toți elevii școlii.

Intrebare: Ce ajutor aveți nevoie în munca dvs.?

Răspuns: Dacă aș fi fost întrebată cu cîteva luni înainte, mai precis, înainte de a absolvi cursul de bibliotecari de la București, aș fi cerut foarte mult ajutor, fiindcă asta este de obicei concepția bibliotecarilor începători, fără pregătire profesională corespunzătoare. Acum însă, înțeleg că trebuie să rezolv problemele cu posibilitățile existente. Totuși, găsesc necesar și asta este preocuparea mea în primul rînd, să pun la dispoziția cititorilor un catalog sistematic și unul alfabetic. Pentru aceasta este nevoie ca librăriile din localitate să pună în vînzare cît mai curînd fișa-catalog și celelalte materiale de evidență cum sînt: fișa cititorului, registrul activității zilnice, etc., pe care biblioteca noastră nu le are.

De asemenea, aș dori să găsesc în paginile revistei dumneavoastră sau chiar în materiale separate, mai multe aspecte din activitatea bibliotecilor școlare din care să reiasă cum se poate rezolva unele probleme generale privind lectura legată de programă și cea complimentară.

Din experiența unei secții de copii

DOROBANȚU MARIANA ȘI PESTRITU GH.
de la Biblioteca centrală regională București

Secția de copii de pe lângă Biblioteca centrală regională București numără aproape 5 000 de cărți, plus șapte abonamente la diferite publicații periodice pentru copii și tineret, în limba română și alte limbi cum sînt de exemplu: „Scînteia pionierului”, „Cravata Roșie”, „Luminița”, „Murzilka”, „Vaillant”, etc.

În anul 1957, au frecventat biblioteca un număr de 1.129 copii, care au împrumutat 15.860 cărți, înafara cărților difuzate de distribuitorii voluntari.

La aceste rezultate însă, nu s-a ajuns ușor.

La început au venit la bibliotecă puțini copii. Unii nici n-au știut că în cartierul lor se află o bibliotecă specială pentru ei. Lucrul cel mai de seamă a fost să-i căutăm pe cititori acolo unde ei se adună în fiecare zi, și anume la școală. Legătura cu învățătorii, profesorii, dirigintii și tovarășii instructori ai organizației de pionieri, iată care a fost cheia tuturor succeselor noastre.

În primul rînd am căutat să atragem la bibliotecă pe unii profesori și învățători de la școlile 179 și 181. Începutul s-a făcut prin participarea bibliotecii la consiliile pedagogice, unde reprezentanții noștri au luat cuvîntul, sau au prezentat ofe în referat cum a fost de exemplu referatul *Legătura bibliotecii cu școala*, în care s-a vorbit de necesitatea și avantajele unei strînse legături între școală și bibliotecă pentru educarea copiilor, menționînd chiar activitatea depusă de cîțiva profesori și învățători pe această linie. În felul acesta am izbutit să trezim interesul asupra bibliotecii, iar profesorii și învățătorii invitați de noi au venit la bibliotecă însoțiți fiecare de elevii claselor lor.

Așa, au vizitat biblioteca elevii clasei a IV-a de la școala elementară nr. 179, însoțiți de tov. prof. Purdea Sevastia, cei din clasa a II-a și a VII-a ale aceleiași școli, precum și clasa II-a de la școala elementară nr. 183.

Parte din copii cunoșteau biblioteca, cei mai mulți însă păseau pentru prima oară pragul nostru. Aspectul frumos și bogăția fondului de cărți au atras pe copii și astfel ne-au adresat o cerere colectivă de a fi înscriși. Interesant este că pentru îndrumarea lecturii s-au angajat însăși tovarășele profesoare care și-au luat sarcina să țină de aici înainte un contact perma-

nent cu biblioteca, ca să poată supraveghia în mod eficace mersul lecturii copiilor din clasele de care răspundeau.

Mărindu-se numărul cititorilor am socotit necesar să recurgem și la o diversitate a formelor pentru popularizarea cărților și îndrumarea lecturii, specifice vîrstei și aptitudinilor acestor cititori.

Un pas hotărîtor în munca noastră a fost cunoașterea programei școlare a fiecărei clase, după care s-a întocmit apoi bibliografia cărților necesare completării cunoștințelor școlare.

Biblioteca nu trebuie să devină însă o simplă anexă a școlii dînd elevului numai cărțile indicate de profesor ca lectură pentru completarea obiectului de studiu, ci ea trebuie să dirijeze și lectura lui extrascolară, contribuind la dezvoltarea inițiativii lui, la formarea caracterului, a deprinderilor cetățenești, la mărirea bagajului de cunoștințe.

Ținînd seama de această necesitate am întocmit două albume lucrate de pictori, unul pentru cititorii copii de vîrstă mai mică cu desene extrase din cărți de povești și povestiri cum ar fi de exemplu: Ion Creangă: *Ursul păcălit de vulpe*, Petre Ispirescu: *Sarea în bucate*, Emil Gîrleanu: *Din lumea celor care nu cuvîntă*, etc., iar altul pentru cititorii de vîrstă mai mare, care încep să aibă diferite preocupări și atracții spre diferite domenii ale științei.

Intitulat *Ce să știm*, cel de al doilea album este împărțit pe diferite domenii ale științei. Fiecare pagină are o despărțitoare pentru introducerea listei bibliografice, cuprinzînd titlurile cărților existente în bibliotecă în legătură cu problema respectivă. Prima foaie din album cuprinde următorul text: „Ținere prieten, ai citit oare tot ceea ce poate interesa pe cei de vîrsta ta? — Cunoști oare toate cărțile care au fost scrise pentru cei de o seamă cu tine? Cercetează acest album și vei afla că sînt multe cărți care pot să-ți dea răspuns la toate întrebările ce ți le pui și pentru tot ce te interesează”.

În acest album sînt recomandate cărțile de aventuri și întâmplări din ținuturi îndepărtate, petrecute în mijlocul naturii, cărți ai căror eroi sînt uriași și pitici din lumea plantelor și animalelor; de asemenea sînt pomenite cărți care descriu viața și însușirea atomilor și altele, care mai de care mai atrăgătoare.

De mult succes se bucură în rândul tinerilor cititori proiectarea de diafilme, cuprinzând cele mai diferite subiecte. Ele sînt folosite la călătoriile pe hartă făcute de profesoara de specialitate, precum și la serile de basme pe care le organizează secția de copii, cum a fost, nu de mult seara cu basmul **Harap Alb**.

Povestirile imprimate pe discuri Electre-cord, sînt și ele mult solicitate de micii cititori.

La concursurile cu ghicitori literare organizate de biblioteca noastră regională participă un mare număr de concurenți, iar premiile formate din cărți de literatură sau rechizite școlare sînt foarte adesea cîștigate de elevii celor patru școli aflate în raza de activitate a bibliotecii.

Pentru popularizarea acestor acțiuni de masă se fac pregătiri cu cinci, șase săptămîni înaintea, din care o bună parte se desfășoară și în cadrul adunărilor școlare. Profesorii dau un pretios sprijin acestor acțiuni, pregătind pe elevi și recapitulînd cu ei materialul propus în listele de recomandare a cărților legate de concurs, mobilizînd pe copii să participe în număr mare, sau participînd ei înșiși la constituirea juriului, cum este cazul tov. prof. Călărășu de la Școala elementară nr. 181 Străulești, care este unul din colaboratorii entuziaști ai bibliotecii.

Urmărirea lecturii micilor cititori a constituit totdeauna o sarcină permanentă a bibliotecii. S-a observat că unii copii nu citesc decît începutul și sfîrșitul cărții sau cel mult o răfoiesc în grabă. Pentru a combate această deprindere nesănătoasă, am găsit că este bine să antrenăm pe copii la povestirea conținutului cărții, ceea ce stimulează implicit interesul lor de a cunoaște cartea în întregime.

Atenția noastră se îndreaptă și către acea categorie de copii care prinși de farmecul lecturii își neglijează învățătura.

Iată de ce bibliotecara se interesează permanent de situația elevului la școală, de notele ce obține, ca nu cumva lectura particulară să se facă în dauna învățaturii.

Biblioteca noastră a organizat și cataloage pentru copii. Astfel sînt catalogul al-bum, cel sistematic și alfabetic. Micii cititori sînt inițiați să-și caute singuri cărțile dorite, pregătindu-i astfel pentru mai tirziu, cînd vor deveni cititori la secția pentru maturi.

Fiind convinși că prin cataloage se sistematizează cunoștințele copilului, obișnuindu-l cu o lectură organizată, am renunțat la raftul cu „libera alegere”, deoarece constataseam că toți copiii citeau aceleași cărți.



Colectivul voluntar al secției de copii a bibliotecii N. Bălcescu

Biblioteca dispune de cărți și reviste în limbi străine. Pentru dezvoltarea gustului de cunoaștere a limbilor străine s-au organizat lecturi în grup din revistele pentru copii **Murzilka, Vaillant: Les aventures de Placid et Muzo**. Copiii care cunosc aceste limbi străine traduc conținutul pentru cei care nu știu rusa și franceza, dar care manifestă interes pentru desenele acestor publicații și iau parte la aceste lecturi în colectiv.

Lectura diferențiată constituie una din sarcinile principale ale bibliotecii. Biblioteca recomandă cărțile după vîrstă și nivelul de cunoștințe ale copiilor. Se cunosc cazuri, cînd deși la o vîrstă mai mare, copilul continuă a citi basme și povești, rîmînd oarecum în urmă cu nivelul culturii generale. Pentru a veni în ajutorul unor astfel de cititori am obținut ca în fondul de cărți repartizate secției de copii să se găsească și titluri care ajută la pregătirea intelectuală a tineretului și la formarea unei culturi generale.

Secția de copii are un bogat fond de cărți de literatură, precum și de știință popularizată care se bucură de o largă circulație în rîndurile tineretului, date fiind preocupările lui pentru problemele științifice ale zilelor noastre.

Referatul (ținut la Consiliul pedagogic al școlii nr. 179, intitulat **Indrumarea lecturii la cititorii elevi**, ne-a ajutat să adîncim și mai mult această problemă prin observațiile făcute de corpul didactic al școlii.

Trebuie să spunem câteva cuvinte și despre difuzorii de cărți voluntari din școli. Ei au luat ființă în urma colaborării cu corpul didactic al școlii nr. 181, din cartierul Străulești, situată la o distanță mare de bibliotecă și de unde copiii nu puteau să vină decât rare ori la sediul bibliotecii. Difuzorii sînt recrutați dintre elevii frunțași la învățătură. Numai în câteva luni aceștia au antrenat 283 cititori, difuzînd peste 1.000 de cărți. Sistemul de lucru cu difuzorii voluntari este următorul: Ei primesc trimestrial cite 20—40 de volume pe care le păstrează acasă sau chiar la școală. Odată cu cărțile, ei mai primesc și fișa de cititor în care trec cărțile date colegilor din clasă. Cititorii înscrși și cărțile difuzate intră în activitatea generală a secției de copii. Aceasta organizează lunar ședințe de analiză a muncii, în care distribuitorii își împărtășesc experiența, arată care sînt greutățile și aduc propuneri în legătură cu munca lor. Distribuitorii cărții și-au format la rîndul lor colective astfel că la organizarea acțiunilor de masă de către secția de copii, ei sînt în stare să realizeze mobilizarea a cite 30—40 cititori, ceea ce nu este de neglijat.

În activitatea lor distribuitorii voluntari sînt urmăriți îndeaproape de către diriginții claselor cărora li se prezintă săptămînal liste cu numărul cititorilor și al cărților citite de elevii din clasă, precum și cine întîrzie cu înapoierea cărților împrumutate, sau le murdărește. Difuzorii voluntari scriu articole la gazeta de perete a bibliotecii și școlii în care critică pe acei ce nu îngrijesc cărțile sau care nu respectă termenul de înapoiere.

Alături de distribuitorii de cărți s-a format pe lîngă secția de copii un colectiv voluntar dintre cei mai buni cititori care vin zilnic și ajută bibliotecara în munca ei. Colectivul se ocupă și de recuperarea cărților întîrziate, mergînd acasă la cititori. Cu metoda aceasta au izbutit să recupereze un număr însemnat de cărți întîrziate.

Experiența de pînă acum ne îndreptățește să spunem că prin colaborarea continuă cu școala, munca de bibliotecar a devenit mai frumoasă și mai complexă, cu un conținut mai plin și mai bogat, dînd posibilitate bibliotecarului să-și atingă mai ușor țelurile sale, de a învăța pe micii cititori să iubească și să păzească orice carte, să respecte avutul obștesc și să devină cetățeni demni ai patriei noastre.

La Leningrad a avut loc o ședință jubiliară a cercurilor științifice de la biblioteca publică de stat „Saltikov-Scedrin”, biblioteca Academiei de Științe din Leningrad și Institutul de biblioteconomie „N. K. Krupskaia”. La ședință au participat, de asemenea, reprezentanți ai bibliotecii „V. I. Lenin” și ai altor biblioteci din U.R.S.S.

La prima ședință plenară, conducătorul Direcției Așezămintelor culturale din Ministerul Culturii U.R.S.S., A. M. Kozlov și directorul adjunct al Direcției generale din cadrul Ministerului Culturii din R.S.F.S.R., A. A. Horlukova, au prezentat un referat despre activitatea bibliotecară în 40 de ani. S-au mai ținut apoi și alte referate ca *Dezvoltarea bibliotecilor din Letonia sovietică, Leningrad important centru bibliotecar al țării, Biblioteca Academiei de Științe a U.R.S.S. în 40 de ani.*

S-au făcut de asemenea comunicări interesante în secțiile „deservirea cititorilor” și „bibliografie”.

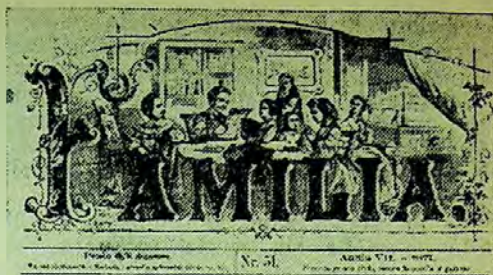
La Magnitogorsk, Poltovka și Troitk s-au ținut consfătuiri interregionale cu bibliotecarii din regiunea Celeabinsk unde pămînturile au fost de curînd desțelenite. La consfătuire au participat 146 de lucrători de la bibliotecile satești și raionale, șefii secțiilor raionale și reprezentanți ai sovietelor satești. S-a ținut un referat despre sarcinile bibliotecilor raionale și satești, după care au urmat discuții, luînd cuvîntul 34 de bibliotecari care au povestit despre experiența lor în deservirea cititorilor.

La Hamburg s-a editat un nou roman istoric *Jefai și fiica lui* de Lion Feuchtwanger. Ziarul „Börsenblatt für den Deutschen Buchhandel” care anunță apariția acestui roman, declară că el este o nouă dovadă a măiestriei scriitorului.

În prefața Feuchtwanger scrie: „Cînd un roman istoric reușește într-o oarecare măsură, el captează cititorul ca nici o altă lucrare. Cititorul nu numai că înțelege, dar și simte că problemele care frămîntă pe oamenii din roman — indiferent de îmbrăcămîntea pe care o poartă — sînt aceleași ca și cele de azi și care vor frămînta și pe nepoții lui”.

Cîteva note biografice despre Karl Marx în presa romînească de la sfîrșitul sec. XIX și începutul sec. XX

ION CRIȘAN
Director adjunct științific
Biblioteca Academiei R.P.R.



Caroli Marx.

La anul 1844 a început să scrie în Londra în colaborare cu Engels lucrările sale științifice. În anul 1845 a început să scrie în colaborare cu Engels lucrările sale științifice. În anul 1845 a început să scrie în colaborare cu Engels lucrările sale științifice.



Este greu să găsești în istoria lumii o altă figură — decît aceea a lui Marx — care să reunească într-o unitate atît de armonioasă, o minte de geniu, concentrarea gândirii teoretice asupra înțelegerii lumii burgheze, o ură nestînsă împotriva acestei ultime forme de exploatare a omului de către om, și nesecata aspirație de a distruge această lume a exploatarii și de a o transforma din temelii în chip revoluționar.

Marx — gîndirea și omul — încep să fie cunoscute în țara noastră abia în ultimele decenii ale secolului XIX.

Dezvoltarea tirzie a capitalismului, condițiile inapoierei economice și măsurile represive ale burgheziei au făcut ca traducerea din Marx în limba romînă apărute în mod legal pe teritoriul țării să nu fie prea numeroase pînă la 23 August 1944. Biblioteca Academiei R.P.R. s-a ocupat de aceste traduceri și a publicat în cadrul seriei de bibliografii retrospective — lucrarea *Marx și Engels în limba romînă 1871—1944* — care reprezintă prima bibliografie critică romînească pe marginea traducerilor din Marx și Engels.

Din primele prezentări biografice făcute lui Marx în presa romînească, fără îndoială, cea mai interesantă este cea care apare în 1871 în revista *Familia* a lui Iosif Vulcan. Pentru importanța materialului

istoric pe care îl reprezintă, pentru stilul și pentru simplitatea expunerii am să reproduc această scurtă notă biografică.

„Caroli Marx, a carui portretu lu-afllămu în fruntea foii noastre, fu nascutu în 1818 și e prusu de origine. Studiile sale și-le-a începutu în Bonn și le-a finitu în Berlinu, și delocu dupa finirea lor, a devenitu profesoru la universitatea din Bonn. Înse junele pasiionatu s'a uritu cu vieti'a retrasa de profesor, și în miscările politice cari au urmatu dupa mórtea regelui Wilhelm III, a începutu agităriile sale infocate în „Rheinische Ztg“. Dar pentru agitațiunile sale nentrupte a fostu persecutatu și alungatu de regime pe rëndu din Berlin, Brusela și Parisu.

În 1848, cu ocasiunea erumperii revoluțiunii, ér a rentorsu în Germani'a și asiedindu-se în Köln, a începutu de nou, cu pasiune și mai inflacarata, a proclamá ideile revoluționarie în fói'a sa amintita mai nainte, atunci confiscata. Suprimendu-se inse revoluțiunea, dinsului fu esilatu pentru vieti'a sa intréga din Germani'a. În Parisu, unde si-a cercatu apoi refugiu, asemene nu s'a potutu sustiené multu, și în urma s'a asiediatu, și e pana adi, în Londr'a.

Reacțiunea care a urmatu dupa miscarile din 1848, nu a mai suferitu agitațiunile politice, și dinsulu s'au sacrificatu apoi

studiiloru mai profunde sociale și economice-politice. Resultatulu acestoru studie ale sale au fostu apoi edarea opului seu: „Capitalulu“, in care descrie cu culori viue starea trista a clasei lucratorilor. Pana atunci inse dinsulu a si compusu insu-si statutele societății desu amintite, si astufeliu in 1864 s-a si constituitu.

Si de atunci pana adi, dinsulu e sufletulu de viētia alu acestei societății puternice. In fruntea ei, dinsulu are concentrata tōta puterea in manile sale, si ca unu paingine neobositoriu, tiēsa incetu dar siguru la revolutiunea generala europēna, care va se erumpa in curendu sēu mai tardiu.“*)

Popularizarea gîndirii marxiste la noi s-a făcut prin traduceri, prin prezentarea unor teze ale lui Marx, și prin scrieri despre viața și activitatea lui Marx. Numai în doi ani — 1893—1894 — apar în presa socialistă rominească patru biografii ale marelui revoluționar: astfel apar: Karl Marx. (După M. Hilcovici și „Neue Zeit“, de A. L.). Traducere din „Neue Zeit“ Munca. Buc., III (1893), nr. 50, ianuarie 31, p. 2—3 și nr. 51, februarie 7, p. 2; Lessnar. Friedrich. Amintirile unui lucrător despre Karl Marx. Pentru a zecea aniversare a morței sale. (14 martie 1893). Munca. Buc., IV (1893), nr. 4, martie 14, p. 2—3 și nr. 5, martie 21, p. 2—3; Marx, Heinrich Karl. (Biografie). Munca. Buc., V (1894), nr. 17, iunie 26, p. 3; Karl Marx. de H. T. Lumea nouă. Buc., I (1894), nr. 19, noiembrie 21, p. 3; Karl Marx. (Notă biografică). Almanahul social-democrat. Buc., 1894, p. 52.

In anul 1896 apare în ziarul *Romanulu***) cu ocazia împlinirii a 13 ani de la moartea lui Marx, un articol biografic care se termină cu cuvintele: „Moartea lui Marx a fost o pagubă pentru întreaga lume socialistă și științifică. Singurul omagiu ce se poate aduce acuma memoriei lui, este a se continua lupta începută de dînsul, și care din an în an progresează. Strișăful lui Marx, rămas celebru, „Muncitori din toată lumea, uniți-vă“ — este astăzi lozinca tuturor asupriților.“

După formarea P.M.S.D.R.-ului — atît traducerile cît și prezentările biografice devin mai frecvente. Este desigur dificil să încercăm aci o trecere generală în revistă a tuturor acestor lucrări. Mă voi opri în încheierea acestei scurte note asupra unui articol apărut în ziarul *Romînia Muncitoare* din martie 1908***) intitulat

Karl Marx in care se spune printre altele: „Nimic nu este mai fals decît învinuirea pe care ne-o aruncă clasele stăpînitoare, că prin laudele, pe cari le aducem luptătorilor noștri morți, noi am face un cult al persoanelor, am preface pe eroii noștri în semizei. Nu. Social democrația nu face dintrînși idoli la cari să se închine, căci tocmai pentrucă îi consideră ca *oameni*, salută întrînșii pe cei dintii, cari au avut curajul să ia steagul dreptății și libertății în mînă și să formeze avantgarda mișcării proletariene și le aduce prinosul său de recunoștință și de dragoste. Ea știe că oamenii și ideile pe cari ei le reprezintă nu sînt ceva izolat în timp și spațiu, ci că sînt produsul unui anumit timp, a unei anumite epoce sociale și, admirînd deci pe un om, ea admiră modul cum a știut el să pătrunză și să se identifice cu timpul în care a trăit și cum a știut să devie purtătorul și realizătorul acelor idei... Și nici unuia din luptătorii proletariatului nu li se potriveste mai bine măsura aceasta decît lui Marx. In el s-a îmbinat toată viața și ideile unei epoce — societatea capitalistă: el se contopește cu aspirațiile și idealul unei clase — proletariatul: el a știut să unifice această clasă într-o forță unitară, care să lupte pentru realizarea acestui ideal — mișcarea socialistă“. Ce înseamnă viața lui Marx pentru clasa muncitoare? Ea înseamnă „un moment hotărîtor al evoluției ei: ea însemnează momentul de cînd ea privește cu ochii limpezi viitorul și decînd luptă conștientă pentru menirea istorică ce are de îndeplinit“.****)

Iar memoria lui Marx o slujim pentrucă „proletariatul internațional — devenit o putere uriașă în sfertul de veac, care s-a scurs de la moartea lui, — ...ridică ...un imn de slavă, de admirație și de recunoștință, către acela care a prezis și îndreptat omenirea către o societate de pace și de înfrățire... Și numărul aceluia, cari se vor însufleți de învățăturile lui, va crește mereu, din an în an, din generație în generație... va coprinde întreaga omenire — care, realizînd pacea și înfrățirea pe pămînt, propovăduită de dînsul, va comora în modul cel mai sublim amintirea lui Marx.“*****)

*) In: *Familia*, VII (1871), nr. 51, 19/31 decembrie, Pesta, p. 602; Carolu Marx.

**) In: *Romînia Muncitoare*, Buc., IV (1908), nr. 1, martie 2—9, p. 1. O. Călin, Karl Marx.

*** In *Romanulu*, Buc., (1896), martie 15—16, p. 1. Karl Marx (13 ani de la moartea sa).

**** Ibidem.

***** Ibidem.

RĂSCOALA DECEMBRIȘTILOR

Un document oficial contemporan păstrat printre tipăriturile
din vechea bibliotecă a Colegiului Sf. Sava

AL. ALEXIANU

Bibliotecar al școlii medii „N. Bălcescu”,
București.

În fondul de cărți vechi al fostei biblioteci de la „Sf. Sava” (astăzi biblioteca Școlii „Nicolae Bălcescu”) se păstrează sub nr. inventar 747 o carte în limba franceză format 12/19 cm. cu un număr de 138 pagini numerotate, purtând titlul: *Rapport de la Commission d'enquête* cu mențiunea localității tipografiei și anului: Saint-Petersbourg. De la Typographie de Pluchart 1826.

Ea cuprinde rezultatele obținute anchetei începută din porunca țarului Nicolae în decembrie 1825 și sfârșită la 30 mai 1826, cu privire la prima răscoală armată din istoria Rusiei și poartă semnăturile lui Tatischeff președintele Consiliului, ministrul de război al Rusiei Michel, comandantul artileriei Goléniseff, Kutuzoff și alții.

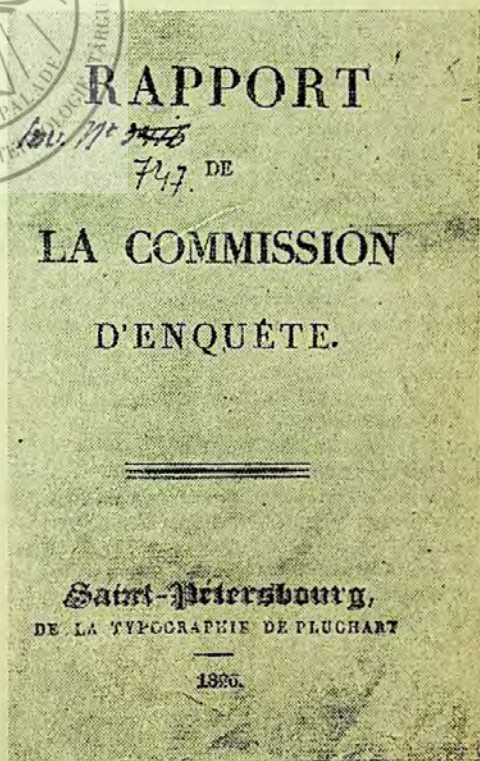
Se dau aci, pină în cele mai mici amănunte, date asupra felului cum a luat naștere, cum a fost pregătită și cum s-a desfășurat răscoala Decembriștilor, care avusese loc cu câteva luni mai înainte. Decembriștii sînt acei tineri ofițeri recrutați din rândurile nobilimii și moșierimii rusești care au organizat și au săvîrșit, prima răscoală armată din istoria Rusiei, răscoală îndreptată împotriva autocrăției țariste¹⁾. Cred că nu poate fi socolit un lucru fără însemnătate existența unei asemenea cărți într-o veche bibliotecă bucu-reșteană.

Felul în care acest volum va fi pătruns în țara noastră, pentru a ajunge apoi în rafturile susnumitei biblioteci va interesa fără îndoială pe specialiști și cercetători cu atît

mai mult cu cît multe exemplare nu e probabil să se mai păstreze la noi²⁾.

Cred să nu greșesc prea mult dacă presupun că acest „raport” s-a difuzat în Principatele noastre îndată după apariția lui în teascurile Petersburgului și ale Parisului și

Biblioteca Academiei posedă un exemplar, iar Institutul de Istorie are de asemenea unul (înregistrat sub nr. inv. I 3342 G). Exemplarul Academiei R.P.R. este deosebit de cel al Biblio-



¹⁾ Necichina : „Decembriștii”, Buc. 1950, Cartea Rusă.

anume în chiar vremea domniei lui Grigore D. Ghica Vv și a lui Ioniță Sandu Sturza Vv³⁾, prin consulii ruși așezați la București și Iași și prin călătorii noștri în apus. Un exemplar a intrat astfel, mai tirziu⁴⁾ și în Biblioteca de la Mănăstirea Sf. Sava, poate printr-unul dintre foștii profesori ai acestei școli, care a ținut să păstreze această mărturie a singeroașelor lupte împotriva tiraniei, din fostul imperiu țarist.

De atunci și pînă astăzi cartea a zăcut neștiută, neatrăgînd cituși de puțin atenția prin titlul ei, fără nimic deosebit într-insul.

Ori, simpla păstrare a acestei cărți, în rafturile celei mai vechi biblioteci din țara noastră, dovedește că, în București, cartea s-a aflat răspîndită, la vremea ei, că numeroși

teci noastre (cota I 197921) editat de Firmin Didot. El se intitulează: *Conspiration de Russie „Rapport de la Commission d'enquête de St. Petersburg, à S. M. l'Empereur Nicolas I-er sur les sociétés secrètes... et prévenues de conspiration contre l'état”*. Este imprimat la Paris în același an 1826, avînd cu 6 pagini mai mult decît al nostru (144 pag.). Spre deosebire de versiunea rusă tipărită la Petersburg pe care o avem noi, cea franceză cuprinde la sfîrșit o listă de toți „membrii marcantî ai societăților secrete care au fost trimiși în fața înaltei curți criminale din înalt ordin prin manifestul din 1 iunie 1826” în total 121 de persoane.

²⁾ Corespondența Grigore Ghica Vv De Geniz, purtată în ianuarie și februarie 1826 (v. C. Șerban „Documente cu privire la răscoala Decemбриștilor” revista „Studii” II anul 6 aprilie-iunie 1953), dovedește că în primele luni după răscoală toate informațiile pe care reușiseră să le culeagă Romîniî despre evenimentele din Rusia, prin ștafete, scrisori personale sau ziare, erau vagi și confuze. Numai pătrunderea acestui „Raport” în București, reușește să dea înlături perdeaua ce ascundea adevăratele și înfiorătoare proporții ale răscoalei decembriste.

⁴⁾ Faptul că documentul nu figurează printre cărțile Mitropoliei din București (vezi Catalogul Catalogul întocmit și tipărit de Prof. I. Genillie în 1847 (v. Katalog de cărțile franceze, romine, elinești ce se află în Biblioteca Colegiului Național vol. II — 1847) dovedește că acest „Raport” a intrat în biblioteca noastră printr-o donație ulterioară.

cărturari romîni au putut astfel lua cunoștință de cuprinsul ei.

„Raportul Comisiei de anchete” redactat în limba franceză (poate pentru a nu fi accesibil poporului) două luni mai înainte ca eroii decemбриști Pestel, Rileev, Kahovski, Murariev, Apostol și Bestușev să fi urcat podeaua spînzurătorii⁵⁾ constituie, credem, unul din izvoarele de mîna întîi din care își culeg datele istoricii acestei răscoale înarmate, alături de dosarele cu întrebările anchetatorilor și răspunsurile acuzațiilor păstrate în arhivele rusești, de însemnările și scrisorile lui I. Gorbacevski și ale altora. Documentul redă viziunea de ansamblu și proporțiile cu adevărat impresionante ale acestei mișcări, narînd faptele cu lux de amănunte, ca în nici un alt document contemporan particular. Găsim totodată citate integrale din declarațiile, smulse prin tortură, eroilor decemбриști cu ocazia anchetei făcute de temnicerii lor și se povestesc episoade dramatice din această mișcare conspirativă care a zdruncinat din temelie regimul țarist de acum o sută treizeci și doi ani și care a avut un oarecare răsunset și în țările noastre, din nefericire necunoscut pînă astăzi.⁶⁾

Dăm aceste sumare relații asupra cărții cu alți mai mult cu cit, pînă astăzi, istoria răscoalei „Decemбриștilor”, după cîte știm, n-a putut fi cercetată la noi în țară decît după arhive și lucrări din Rusia, cartea aceasta fiind *primul izvor direct* ce se pune la îndemîna oamenilor noștri de știință de către vreo bibliotecă romînească, în original.

⁵⁾ M. V. Necichina „Decemбриștii” Cartea Rusă, 1850, p. 56.

⁶⁾ Sînt de un deosebit interes pentru noi unele pagini (70—71) ale acestui raport în care se străvede limpede că, în planurile societății revoluționare a „Slavilor uniți”, Moldova și Muntenia erau și ele incluse, ca și Polonia, de altfel, cu mișcările conspirative ale căreia, se și luase contact (v. pag. 48, 49) ca și Boemia, Moravia, Serbia, Ungaria și Transilvania (v. și Necichina, pec. pag. 43)



TH. LUDU

De la bibliografia cărților „mincinoase sau adevărate“¹⁾ din veacul al XVIII-până la temeinică realizare a „Bibliografiei românești vechi“ de la sfârșitul veacului următor, s-a ivit și dezvoltat, treptat, întreaga gamă a celor trei genuri din disciplina Bibliografiei și anume:

1. *bibliografia generală*
2. *bibliografia specială*
3. *bio-bibliografia*

De la variatele manifestări ale acestor genuri: cataloage de tipografie, librării sau biblioteci, se trece la bibliografii naționale (de la V. Pop, la Bianu și Hodoș) prin bibliografia specială privind Istoria Numismatică și după 1890 la literatura socialistă, bibliografia periodicelor; fără să se omită viața oamenilor mari scrisă de I. G. Valentinianu (la 1859) evoluind apoi la scurte bio-bibliografii apărute în Enciclopedia Română de la Sibiu, a căror istorie nu este cunoscută, în întregime, nici până astăzi.

Primul popas retrospectiv general îl datorăm lui Nerva Hodoș care în 1903 redactând „Revista Bibliografică“ a inaugurat *bio-bibliografia de bibliografii*.

Liste nesistematizate ale unor astfel de izvoare se pot găsi mai des în istoriile literare dinaintea de Hodoș și în istoriile literare care au apărut ulterior: Iorga, Pușcariu, Cartoian, G. Călinescu. Ele au ajutat, de altfel, la întocmirea istoriei bibliografiei române, și ca literatură didactică au popularizat necesitatea cunoașterii acestor „fântâni bibliografice“ — cum le mai spunea Hasden.

Bibliografia din 1903 a fost reluată sub titlul *Cataloage de cărți românești*, semnată de N.H. (Hodoș?) în Buletinul oficial al Asociației generale a librarilor din România, București, 1904, iunie 1, p. 148—149.

Istoricul literar Gheorghe Adamescu — adeseori criticat, dar folosit din plin — va amplifica informația în cele două editii din *Indicațiuni bibliografice pentru literatura română din 1912, 1913* și mai ales în *Contribuțiuni la bibliografia românească* (3 vol., Buc., 1921—1928). Contribuțiunile

cuprind prezentări bio-bibliografice, de asemenea studii despre autor (referințe). În afară de scriitorii reprezentativi și mai mărunți ai beletristicii române, sint prezenți, filologii, istoriografii patriei și rareori din alte domenii în măsura în care au publicat și literatură, ca statisticianul D. P. Martjan. Lipsesc cercetătorii științelor pozitive.

În „Bibliografia la Români“ Ioachim Crăciun face *O încercare de bibliografie a bibliografiilor românești* (București, 1928, p. 12—33).

Sint prezentate date noi, comentate, gruparea păstrind sistematizarea pe probleme, preferată și de Hodoș, care nu-i amintit totuși ca predecesor.

Critica timpului (N. Georgescu-Tistu, D. Găzdaru) a arătat lipsurile și incertitudinile acestui tip de bibliografie.

Gh. Cardaș în „Tratat de Bibliografie“ — București, 1931, (paginile 281—380) va îmbogăți *Bibliografia bibliografiilor românești* cu titluri noi, cu articole și manuscrise aducătoare de informații care întregesc istoria națională. Vom afla astfel, mai multe bibliografii generale și individuale, o întregire a bibliografiilor speciale înfățișate corect pe sectoarele culturii și cataloage de tipografie, librării și biblioteci.

Pe drumul sănătos deschis de Hodoș vom întâlni documentata lucrare a profesorului N. Georgescu-Tistu: *Bibliografia literară română* — București, 1932, 255 + XX planșe. Autorul acordă bibliografiei „și o valoare generală, istorică, prin perspectiva ce dă asupra scrisului și a organizării informației intelectuale“ (p. 12).

Introducerea este prima acomodare largă, la curent cu mișcarea documentară internațională, cu unele aspecte din teoria bibliografiei străine, în care este prezentată evoluția bibliografiei de peste hotare, cuprinzând totodată incertitudinile bibliografiei capitaliste.

Capitolul privind țara noastră a scos din circulație curentă lucrările amintite mai înainte, deoarece amplitudinea materialului, descrierea și sistematizarea le-a estompat și depășit.

De aceea *Bibliografia literară română* este totodată un pas însemnat în bibliografia bibliografiilor române dinaintea de 1932.

¹⁾ Este vorba de listele bibliografice de cărți recomandate sau repudiate în disputa dintre biserică. Vezi „Călăuza...“, 1956 mai, p. 28—30.

Integriri, corectări, precizări au adus între alții I. Crăciun, B. Theodorescu, la care după 1945 se adaugă înnoirile cercetătorilor istoriei bibliografiei române.

Aceste contribuții nu au secăt însă izvorul lor izvor.

Bibliografia profesorului Tistu este o carte încă de folos și trebuie actualizată. Cum ea se găsește mai greu și sînt bibliografi profesioniști care n-au văzut-o — iar „Cuprinsul” poate fi apt pentru sugestii și discuții, socotesc necesar să-l reproduc:

I. Introducere

A) Delimitarea domeniului bibliografic; B) Bibliografie generală; C) Concepții bibliografice; D) Tendința spre specializare; E) Bibliografie națională; F) Bibliografia în cadrul cooperății internaționale.

II. Scrieri românești de informație generală

A) Bibliografii de bibliografii; B) Enciclopedii și biografii; C) Bibliografii generale.

III. Bibliografie periodică

A) Cataloage de librărie și reviste bibliografice; B) Referințe despre periodice; C) Bibliografie literară în periodice.

IV. Cataloage de bibliotecă

A) Biblioteci bisericești; B) Însemnări din biblioteci și arhive străine; C) Colecții particulare de cărți; D) Biblioteca Academiei Române; E) Alte biblioteci: de asociații, de școli.

V. Lucrări bibliografice speciale

A) Realizări și completări de bibliografie veche: I. Bianu; B) Informații din istorii literare; C) Bibliografii româno-străine; D) Cercetări care privesc și bibliografia.

VI. Către o bibliografie metodică a literaturii române.

A) Un pas însemnat: „Contribuțiune..” de G. Adamescu; B) Paralele bibliografice străine. Concluzii.

Tema bibliografiei bibliografiilor este preluată mai restrîns în 1935 de B. Theodorescu care va reveni mai pe larg în 1945 în a sa *Istoria bibliografiei române*. De data aceasta autorul anulează putem spune, ca folosire practică, alit propriile sale lucrări, cit și cercetările apărute mai înainte, exceptînd pe N. Georgescu-Tistu și deopotrivă *bibliografii românești apărute între 1930 și 1935*. Note și recenzii, de Ioachim Crăciun, Cluj 1936. În ce privește această lucrare a lui I. Crăciun, pe atunci profesor de bibliografie la universitatea din Cluj, ea se ocupă de următoarele materiale: *Tratatul lui Cardaș*, pomenit mai sus; *Bibliografia publicațiilor* apărut în revista „Daco-Romania” de la Cluj (1929—1933); o lucrare a lui Al. David; *Bibliografia literară română* aparținînd lui N. Georgescu-Tistu; P. Henry: *Histoire roumaine* (Revue historique, Paris, 1935, nov-dec.;

Ștefan Mateș: *Bibliografia operelor lui Iorga*; A. și C. Rally: *Bibliographie franco-roumaine*; *Notițe bibliografice din revista Istorică Română*, București, vol. I—IV, 1931—1934; B. Theodorescu: *Bibliografia operelor lui Iorga și A. Vereș: Bibliografia romîno-ungară*, vol. I—III — Buc., 1931—1935.

Cronologic, șirul acestor informări generale este întrerupt de bibliografia bibliografiilor speciale, pe care însă le vom înfățișa aparte.

Documentarea generală a fost continuată într-o formă nouă în revista de nivel mondial „Scriptum”-Buletin Bibliologic, la rubrica *Bibliografia publicațiilor de bibliologie din 1941 și 1942* cuprinzînd toate ramurile științei despre carte (I. 1943, p. 204—263, fiind singurul număr apărut, prin grija profesorului N. Georgescu-Tistu.

Bibliografia Bibliologiei era concepută ca o listă curentă „a studiilor și articolelor tipărite la noi și în străinătate în legătură cu viața și organizarea cărții”. Descrierea este precisă, analitică, uneori critică și a fost luată prin colaborarea largă a studenților și cercetătorilor specialiști.

Schema de organizare a materialului cuprinde:

- I. Organizarea muncii intelectuale.
- II. Documentare
- III. Istoria cărții
- IV. Arte grafice, Editură, Librărie
- V. Arhivistică
- VI. Manuscripte
- VII. Scris
- VIII. Bibliografii individuale
- IX. Bibliografii pe subiecte speciale
- X. Cataloage de bibliotecă
- XI. Biblioteconomie
- XII. Periodice.

Biografiile sînt clasate alfabetic după numele scriitorului studiat.

È drept însă că schema poate suferi corectări. Astfel: VI — Manuscripte (de ce nu manuscrise?) sau X — Cataloage de bibliotecă — unde, după natura lor, puteau fi mai cu folos grupate la bibliografia generală sau specială.

„Scriptum” mai cuprindea cîteva articole consacrate metodei muncii bibliografice, de care nu ne ocupăm acum.

Vom semnala însă capitolul „Comunicări libere despre carte”, p. 247 urm. ale Cercului de bibliologie de la Facultatea de filologie și litere din București și portretul documentar *Bibliograful Gheorghe Adamescu* (p. 264—269) de N. Georgescu-Tistu, care întregesc și răstoarnă unele afirmații din istoria bibliografiei române.

Alte informații restrînse despre literatura bibliologiei sau numai a bibliografiei, unele

corect înlocuite, se află răspândite în revistele de specialitate ca : *Daco Romania*-Cluj, *Anuarul Institutului de istorie națională*-Cluj, *Revista Istorică* și *Revista Istorică Română* din București, *Bibliografia publicațiilor privilegiate la cultura românească veche* (N. Georgescu-Tistu), aceasta din urmă fiind o lucrare colectivă care se tipărea în extras, pe o singură față.

Multă informație bio-bibliografică sau titluri de periodice se află în *Enciclopedia Cugetarea* — Material românesc, oameni și înfăptuiri istorico-culturale... — București 1940, 928 p. (ediția faptică fără supliment) care se datorește muncii trudnice, inegală a lui Lucian Predescu.

Citarea textului însă, trebuie făcută uneori cu rezervă. În domeniul bibliografiei-documentare, Enciclopedia a transcris din plin catalogul alfabetic al Bibliotecii Academiei, astfel că oferă o bogată informație de titluri de cărți existente. Dat fiind faptul că adesea culegerea unor date s-a făcut pe bază de chestionar trimis direct autorilor, Enciclopedia oferă și aspecte bio-bibliografice inedite.

În ce privește ultima bibliografie a bibliografiilor la noi, dinaintea de ultimul război, o vom afla în *Istoria bibliografiei române* din 1945.

Asupra evoluției lor la etapa actuală vom reveni.

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINTELE

- 1) Ce este pergamentul ?
- 2) Care este cel mai vechi manuscris rus ?
- 3) Care este prima lucrare importantă a lui J. Gutenberg ?
- 4) Care este prima carte românească tipărită în Moldova ?
- 5) Care este prima legislație cu caracter științific privind depozitul legal ?
- 6) Care sînt cele mai vechi biblioteci din țara noastră ?
- 7) Cînd a fost fondată biblioteca „V. I. Lenin” din Moscova ?
- 8) Care este primul catalog colectiv din țara noastră ?

Răspunsul în pag. 33

ȘTIRI

Revista „Liternaturnaia Gazeta” anunță apariția în 1958 a unei noi reviste sovietice cu titlul *Ce să citim*.

Articolul de fond este iscălit de ministrul culturii din R.S.F.S.R. T. M. Zueva. Primul număr a fost salutat cu entuziasm de scriitori, muncitori fruntași, colhoznici și bibliotecari.

În cuvîntul său scriitorul Nicolae Tiho-nov spune că „în paginile revistei se vor purta permanent convorbiri despre cărți între scriitori și cititori”.

Consiliul național de biblioteconomie maghiar, în ședința ținută la Ministerul Culturii din Budapesta din 17 noiembrie 1957, a discutat o serie de probleme importante în legătură cu situația actuală a bibliotecilor publice.

În centrul preocupărilor a fost pusă problema aprovizionării cu cărți a bibliotecilor. Consiliul a analizat cauzele principale care au frînat creșterea necesară a fondurilor — fapt care în mod inevitabil aduce după sine o oarecare scădere a cititorilor muncitori iar pe de altă parte, provoacă uzajul rapid al cărților mai mult cerute. Relativ la această problemă s-au luat unele hotărîri care prevăd evaluarea fondurilor de cărți ale bibliotecilor publice de către comisiile de specialitate pentru aprovizionarea fondurilor, împreună cu comisia de deservire a cititorilor și cu comisia de statistică. Între altele s-a propus ca problema bibliotecilor publice să devină o chestiune centrală a politicii de culturalizare a maselor. Importanța dezvoltării și întăririi bibliotecilor de la sate impune reorganizarea rețelei bibliotecilor raionale în așa fel ca sub conducerea sfaturilor populare locale, să se creeze mai multe posibilități de izvoare materiale. În sfîrșit, a fost arătată necesitatea unei colaborări mai strînsă cu editurile care trebuie să satisfacă, în viitor, cererile și necesitățile bibliotecilor tipărind de preferință opere cerute de către acestea.

Muzeul cărții și scrisului german, care este încorporat la Deutsche Bücherei din Leipzig a reușit să achiziționeze importante rarități ca de exemplu : o oglindă chinezească din metal din timpul Hanilor cu ornamentații scrise, stampile egiptene, 2 sigilii vechi de 4000 ani din Mesopotamia, etc.

SĂ DIFUZĂM LUCRĂRILE METODICE ȘI BIBLIOGRAFICE ÎN RÎNDUL CADRELOR DIDACTICE ȘI STUDENȚILOR

DAN SIMONESCU

Este lucru știut că procesul de învățămînt este ajutat nu numai prin cursurile didactice, dar și prin bibliotecile științifice și documentare care pun la îndemîna profesorilor și studenților cărțile, revistele și alte materiale speciale necesare adîncirii diferitelor discipline.

S-ar putea întocmi un studiu foarte folositor dacă s-ar cerceta raportul dintre planurile de învățămînt și realizările acestuia în domeniul instruirii și funcțiile cultural-pedagogice ale bibliotecilor chemate să ajute instituțiile noastre de învățămînt. În cadrul acestei teme largi, mă voi limita să semnaliez acum numai un singur aspect: e vorba de bibliotecile științifice de pe lângă universități și institutele de învățămînt superior, care au ca sarcină să ajute cît mai mult pe studenți și cadrele didactice în privința informării bibliografice la zi și însușirii celor mai bune metode de muncă științifică.

În nici o țară din lume, dar constatarea este mai evidentă în U.R.S.S., nu se separă munca de informare bibliografică de munca orientării metodice a studiului individual. Secția metodic-bibliografică a unei biblioteci trebuie să împletească și să completeze permanent cele două preocupări, pentru ca lucrările bibliografice să înregistreze atît publicațiile cu volum de cunoștințe, cît și pe cele care cuprind îndrumări pentru organizarea și desfășurarea muncii științifice: în ce privește categoria din urmă, trebuie să înregistrăm publicațiile metodice pentru toate domeniile cunoașterii, pentru că de multe ori o disciplină împrumută din metodele altei discipline (de ex.: metoda științelor sociale, a științelor naturii).

Roadele muncii de informare metodic-bibliografică le culeg, în primul rînd, cei care *nu știu*. De aceea nu este bine să spunem: această publicație nu o trec, pentru că, probabil, este cunoscută. Dimpotrivă, practica mea de profesor, cercetător și bibliograf mi-a dovedit întotdeauna că studenții (*toți* cei din anul I, *mai puțini* cei din anii superiori, dacă au *pasiunea studiului*) nu cunosc fondul bibliotecii în care citesc, nu cunosc nici chiar procedeele ce trebuie să urmeze ca să ajungă la această cunoaștere.

Participînd, în mai multe rînduri, ca membru în comisiile de examene pentru

admitere în școli superioare, am observat *ca o regulă generală* (excepțiile sînt foarte rare), că supărător este *nu* atît lipsa de cunoștințe a viitorilor studenți, ci imposibilitatea de a exprima metodic și ordonat aceste cunoștințe: nu gîndesc, nu-și fac un plan de succesiune logică a ideilor, se exprimă în termeni improprii, în propoziții lipsite de predicat sau neterminate. N-au simțul compoziției proporționale, încît dezvoltă amănunțit în defavoarea subiectului esențial. Lucrează fără pasiune, fără simțul răspunderii.

Am observat că dobîndirea cunoștințelor este mai la îndemîna cititorilor și studioșilor, în timp ce orientarea metodică a cititului, asimilarea cunoștințelor și elaborarea unor lucrări personale pe baza celor citite sînt operații mai grele pentru ei. Este logic și mai ales necesar să ne ocupăm și de latura aceasta din activitatea cititorilor noștri. O astfel de sarcină este mai grea pentru profesori și bibliotecari, dar ea este mai frumoasă și dă satisfacții mai mari decît dacă ne vom limita numai la transmiterea unor cunoștințe sau recomandarea unor publicații. „A fi elevul cuiușă” nu înseamnă a-i lua numai din cunoștințele lui (cunoștințele se schimbă și se îmbogățesc neîncetat), ci a lua din metoda lui științifică de lucru, din pasiunea și sacrificiul arătate de el științei, din spiritul lui sistematic și ordonat, din modul lui de exprimare, proprie și frumoasă a ideilor.

Bibliotecarii pot ajuta considerabil și prin numeroase mijloace cadrele didactice și pe studenți în munca lor de predare și însușire a diferitelor ramuri de cunoaștere.

În ce privește *îndrumarea metodică*, este bine ca să începem cu discuții prin care să arătăm studenților (anul I) fondul de cărți și reviste al bibliotecii, adică publicațiile cele mai numeroase și mai folosite într-o bibliotecă. Însă nu vom exclude din discuții nici fondurile speciale: stampe, manuscrise, cărți rare, arhive, stasuri, proiecte, microfilme, brevete de invenții, lucrări grafice și statistice, hărți, note muzicale etc. Vom arăta studenților procedeele ce trebuie să urmeze ca să ajungă și *singuri* la cunoașterea acestor fonduri. Astfel, li se vor arăta cataloagele (tipărite, fișierul alfabetic, cel

sistematic cel tematic), inventarele descriptive, registrele de achiziții, etc.

Aceste discuții întreprinse cu grupuri mai mari de studenți, vor fi înlocuite mai târziu prin *consultații individuale*, potrivit cu nevoile de lucru ale fiecărui student. Consultațiile metodice urmăresc scopul de a face din studenți, cititori care să se descurce mai târziu singuri în depistarea imensei bogății dintr-o bibliotecă și în munca de documentare pentru alcătuirea oricărei lucrări.

Am urmărit publicațiile periodice adresate studenților și nu am întâlnit nici o sesizare în sensul preocupărilor metodice studiului individual. Cred că sumarul fiecărui număr de revistă studentească ar trebui să cuprindă articole și indicații metodice referitoare la problemele documentării și bibliografiei științifice.

Sînt foarte necesare expozițiile și alte mijloace de agitație vizuală (panouri, placcarde, etc.) prin care să se dezvolte tema „cum să lucrăm cu cartea”, prelucrîndu-se pentru grupuri mai mari conținutul unor astfel de demonstrații vizuale.

S-ar putea recomanda pe măsură ce apar și câteva lucrări cu privire la orientarea științifică generală a studiului individual, și în plus firește, metodele pe specialități. Din prima categorie sînt mai la îndemîna studenților următoarele lucrări: A. Primakovski *Cum să studiem o carte*, București 1951 (multiplicată); I. Zlatovetov, *Studiul individual al cărții în Din experiența bibliotecilor sovietice* (1954), p. 70—77; V. N. Denisiev, *Bibliografia generală* (1953), p. 77—100 (cap. XV: Examinarea cărții ca primă metodă pentru cunoașterea ei); P. Nisirius, *Despre studiul individual* (1954). Cadrele didactice pot urmări fasciculele publicate de Asociația bibliotecarilor din R.P.R., care, cu concursul B.C.S. a R.P.R., scoate periodic (din 1957), un *Indrumar bibliologic*.

*

Simultan cu desfășurarea muncii metodice, bibliotecile universitare trebuie să răspîndească în rîndul cadrelor didactice și studenților lucrările bibliografice sosite la bibliotecă din alte părți sau elaborate în cadrul bibliotecii. Ultimele trebuie elaborate pe baza consultării colectivelor de catedră, pentru ca astfel să corespundă celor mai actuale preocupări didactice, ideologice, științifice, pe unități și facultăți de specialitate.

Bibliotecarii vor urmări să intereseze în lectură și cercetarea lucrărilor bibliografice pe studenți. Pentru atingerea acestui scop este

bine ca bibliotecarii, profesorii (mai ales cadrele ajutătoare: lectorii, asistenții, preparatorii) să formeze un activ de bibliografi dintre studenții care arată aptitudini speciale pentru aceste preocupări: seriozitate și perseverență în muncă, ordine, respectul amănuntului util, setea de a cunoaște, ambiția meritorie de a fi la curent cu ce apare în domeniul respectiv. Să difuzăm în primul rînd marile lucrări bibliografice curente: *Anuarul cărții din R.P.R. 1952—1954*, buletinele Bibliotecii Centrale de stat a R.P.R.: *Bibliografia R.P.R.* Cărți, albume, hărți, note muzicale și *Bibliografia periodicelor din R.P.R.* Studenții trebuie să mînuiască la perfecție aceste publicații bibliografice, adică să cunoască datele lor de apariție (să facă abonamente), sistemul lor de clasificare (cele 32 grupe și subdiviziunile lor tematice), metoda înregistrării bibliografice, etc.

Bibliotecile universitare trebuie să procure cadrelor didactice și studenților lucrările bibliografice ale B.C.S. din R.P.R., pentru că aceasta, în afară de lucrările bibliografice de masă, întreprinde și lucrări bibliografice științifice, adresate specialiștilor. De ex. lucrarea lui Mircea Tomescu, *Calendarele românești* (1733—1830). Studiu și bibliografie (1957) interesează studenții de la Filologie, Istorie, dar și de la Fizică, Chimie, Geologie, etc.

Bibliotecile unităților de învățămînt superior trebuie să aibă la dispoziția cadrelor didactice și studenților, *sub forma bibliotecii vizuale*, un aparat bibliografic cît mai bogat și mereu înprospătat. În afară de obișnuitele publicații (enciclopedii tematice, dicționare enciclopedice, lingvistice și biografice, etc.), să se adauge lucrările bibliografice naționale și străine, pentru toate domeniile cunoașterii, manuale de bibliografie generală și de istoria bibliografiei. La „Biblioteca Ghenadios” din Atena, la rafturile „Bibliografie”, am văzut afisate liste bibliografice în care erau trecuți indicii bibliografici de materie ai tuturor marilor reviste de specialitate. Indicii publicați în volume separate (nu în colecția revistei) erau puși chiar în rafturile de „Bibliografie”¹⁾. Un mic număr din publicațiile periodice romîne are indici de materie publicați în volume separate (Convorbiri literare, Viața romînească, Revista tinerimei,

¹⁾ „Biblioteca Ghenadios” din Atena, numită astfel după numele unui filantrop grec care a întemeiat-o, este organizată după sisteme și metode biblioteconomice americane.

Revista istorică (N. Iorga), etc.; altele au indicii publicații în corpul revistei, după 5, 10, 25 ani. Biblioteca va informa pe cititori complet, sub o formă sau alta, cum și unde trebuie să găsească bibliografia articolelor din periodicele de specialitate, sau chiar din cele de cultură generală. De ex., citiți dintre noi știm în ce numere și-au publicat *Gazeta literară* și *Contemporanul* indicii bibliografice pe materie?

Colectivul bibliografic al bibliotecilor universitare are sarcina să ancheteze în rândul cadrelor didactice și studenților asupra celor mai necesare (din punct de vedere didactic, ideologic, etc.) teme și să alcătuiască lucrările bibliografice respective, critice și de recomandare. Metoda cea mai potrivită în asemenea lucrări este *adnotarea bibliografică*. Adnotările în lucrările bibliografice adresate studenților, profesorilor (în general, specialiștilor) pot și chiar trebuie să depășească schema și volumul adnotărilor adresate cititorilor de masă. Astfel, pe lângă tema și destinația publicațiilor recomandate, adnotările vor mai cuprinde sfaturi metodice date cititorilor, date sumare despre autor, istoria cărții și a ediției, aprecierea anexelor cărții și arătarea cuprinsului etc. Pentru redactarea unor astfel de adnotări bibliotecarii vor colabora cu personalul ajutatelor dintre cadrele didactice.

Informația bibliografică la zi și retrospectivă este o necesitate de prim ordin în bibliotecile universitare. Ea trebuie făcută prin lucrări bibliografice cât mai multe și mai variate, scrise și orale. Tineretul studios poate fi atras în muncă de cercetare științifică, nu prin prezentări bibliografice uni-

forme și monotone de publicații, ci prin metode ingenioase, inteligente și variate, mereu noi. Putem începe cu listele simple bibliografice care să semnaleze noile achiziții; aceste liste vor sta expuse pînă ce publicațiile semnalate vor fi catalogate (la unele biblioteci, prelucrarea publicațiilor: inventarierea, ștampilare, fișare, clasificare în catalog — se face cu întârziere de mai multe luni). Vor urma liste tematice adnotate, recenzii și note bibliografice critice, liste consacrate unui singur autor, unei singure cărți. Vom folosi și conferințe bibliografice cu cititorii, ca să dezbatem oral probleme ca: alegerea literaturii într-o temă dată, aprecierea cărților, discuția recenziilor contradictorii, urmărirea polemicelor cu privire la publicațiile apărute, etc.

Studentii care dau dovezi că vor și pot să lucreze, vor fi stimulați spre cercetări cu caracter personal, care să aducă unele contribuții noi în diferite probleme: descoperiri de autori și opere necunoscute, interpretări noi prilejuite de depistarea unor materiale necunoscute, etc. Pentru asemenea cazuri trebuie să facem prelucrări asupra fondurilor speciale de pe lângă biblioteci, de ex.: asupra fondului de manuscrise, asupra materialelor arhivistice din depozitele Arhivelor Statului, etc.

Este cert că bibliotecile, în colaborare cu cadrele didactice din universități, pot dezvoltă o largă activitate de informare și documentare științifică, pot îndruma știința pe culmile înalte ale progresului și pot forma din rândurile studenților cercetători și pedagogi tot mai buni.

ȘTIATI CĂ?

În antichitate materia primă pentru scris era foarte rară. Din această pricină destul de des, pergamentele scrise se spălau sau se răzuiau pentru a se putea scrie un nou text.

Acest obicei a fost, din păcate, foarte răspîndit în evul mediu, în special în mănăstiri din care cauză multe opere prețioase ale antichității s-au distrus.

★

Petrarca a fost cel care a descoperit în biblioteca din Verona *Scrisorile familiare* ale lui Cicero și a donat republicii Veneției mai multe manuscrise, punînd astfel, după cum el însuși spunea, bazele bibliotecii din San Marco.

★

Biblioteca Ambrosiană, numită astfel după sfîntul ocrotitor al orașului Milano, a fost înființată de Frederigo Borromeo în anul 1602. În dorința ca toți cei interesați să poată trage folos în cea mai mare măsură din aceste comori și pentru a-i stimula, Borromeo a încredințat colecția sa unui colegiu de savanți, compus din 16 persoane. Membrii colegiului țineau cursuri din domeniul științific și cultural și în același timp făceau și munca practică de bibliotecă.

INIȚIATIVE BUNE REZULTATE BUNE

La 31 decembrie 1953 existau la biblioteca colțului roșu al Rafinăriei nr. 3-Teleajen circa 300 cititori și 1.000 cărți difuzate, (cifrele sînt aproximative întrucît nu exista încă o evidență riguroasă).

La 31 decembrie 1957 s-au înregistrat 1.320 cititori și 6.038 cărți citite.

O simplă comparație între cifrele de mai sus este grăitoare pentru felul în care s-a dezvoltat în ultimii ani activitatea acestei biblioteci. Analizînd cauzele care au determinat creșterea continuă a numărului de cititori și al cărților citite, iesc la iveală rolul deosebit de important al inițiativei bibliotecarului, care s-a străduit, în acest răstimp, să introducă, pe o scară tot mai largă, forme variate ale muncii de masă.

A existat o perioadă de timp, cam pînă la începutul anului 1955, cînd în ciuda faptului că bibliotecara Maria Bublic, se deplasa cu regularitate în mijlocul muncitorilor pentru a le distribui cărți la locul de muncă, îngrijindu-se cu regularitate de înprospătarea bibliotecilor mobile din secții, numărul cititorilor continua să rămînă scăzut. Aceasta a determinat bibliotecara să se gîndească la găsirea unor metode eficiente de muncă pentru popularizarea cărților și atragerea cititorilor.

Între altele, în practica bibliotecii au început să fie introduse recenziile. Aseși și întocmite cu grijă de bibliotecară, cu concursul colectivului voluntar, popularizate prin diferite mijloace (stația de radioamplificare, afișe, etc.), recenziile au început să atragă atenția muncitorilor care au început să vină în număr tot mai mare la bibliotecă.

Incurajată de primele rezultate, bibliotecara a trecut și la organizarea serilor literare. Ceea ce a asigurat participarea masivă a salariaților Rafinăriei la serile literare, a fost alegerea cu mult discernămint a temei precum și alcătuirea unui program artistic variat, strîns legat de tema serii

literare, program la alcătuirea căruia erau antrenați membrii brigăzii artistice a Rafinăriei. Așa se explică faptul că la anumite seri literare, ca cele închinat vieții și operei lui M. Eminescu, Al. Odobescu, ș. a., sala bibliotecii a fost neîncăpătoare pentru cei ce doreau să participe.

În felul acesta biblioteca a reușit să atragă mereu cititori noi. Iată, de exemplu, pe tînărul Emil Rusu. Deplasîndu-se în secția unde lucra acesta, bibliotecara s-a străduit să facă din el un cititor de cărți, dar fără nici un rezultat. Fiind însă invitat la manifestările de masă unde a venit, după cum ne arată chiar el, mai întîi „din simplă curiozitate” — interesul lui pentru cunoașterea cărților s-a trezit pe neașteptate. Astăzi, Emil Rusu, devenit el însuși propagandist al bibliotecii în mijlocul tovarășilor săi de muncă, este unul din cei mai buni cititori: el a citit în decurs de un an și jumătate 34 de cărți. Acesta nu este însă singurul caz. La fel s-au petrecut lucrurile și cu Ion Florea, Tudor Ursulescu, ș. a.

Pe măsură ce își sporea în acest fel numărul de cititori, bibliotecara, ajutată de colectivul ei, s-a străduit să introducă forme mereu mai variate, prin care a urmărit să mențină treaz gustul pentru carte al proaspeților cititori și în același timp să atragă la citit și pe alții.

Activitatea de masă a fost lărgită prin introducerea concursurilor de ghicitori literare și mai tîrziu a consfătuirilor cu cititorii. Dar o bună inițiativă a bibliotecii, care a contribuit în mare măsură ca prestigiul ei să crească în ochii tinerilor, a fost organizarea unei popularizări intense a materialelor apărute în ziarul „Știința tineretului” pe tema Să discutăm despre Tinerețe — educație — răspundere. În strînsă colaborare cu organizația U.T.M., biblioteca a organizat în dormitoare, secții

și în localul bibliotecii lectura în colectiv a acestor materiale. Totodată, a fost confecționat și un album cu articolele publicate de ziarul „Știința tineretului” pe această temă. Albumul a fost pus la dispoziția cititorilor, însoțit de o listă de recomandare a cărților legate de acest subiect și care pot sluji la educația comunistă a tineretului.

Acțiunea a stârnit un larg ecou în rândul tineretului de la Rafinărie. Ea a contribuit la formarea unei opinii de masă împotriva atitudinilor huliganice ale unor tineri, la întărirea simțului de răspundere, la crearea, în general, a unui curent de emulație în muncă. La bibliotecă au început să vină noi cititori, ca de pildă, Gheorghe Duță, E. Vătafu ș. a., care au cerut bibliotecarei cărți din bibliografia întocmită în legătură cu problema educației comuniste a tineretului. Așa s-a călit oțelul de N. Ostrovski, Povestea unui om adevărat de B. Polevoi, Prietenie, tovărășie, dragoste de Letiția Papu, au găsit noi și entuziaști cititori printre acești tineri.

Anul trecut biblioteca a avut o bună inițiativă prin organizarea unei întreceri între cititori. În vederea antrenării unui număr cât mai mare din rîndul acestora, au fost întocmite chemări cu următorul cuprins:

„Colectivul bibliotecii centrale a Comitetului de Întreprindere al Rafinării nr. 3⁷⁰ Teleajen, organizează în perioada 1 iunie—23 August 1957 o întrecere între cititorii bibliotecii noastre.

Întrecerea va avea următoarele obiective:

1. Tovarășul care va citi cel mai mare număr de cărți.

2. Tovarășul care va face cea mai bună recenzie sau cel mai bun referat asupra cărților citite.

3. Cititorul care va atrage un număr mai mare de cititori noi la bibliotecă.

Tovarășii care vor îndeplini aceste obligațiuni vor fi premiați cu cele mai noi cărți apărute și li se vor înmîna diplome de „Cititor fruntaș al bibliotecii”

Odată cu lansarea chemării printre muncitori, întrecerea a fost viu popularizată și prin stația de radioamplificare, afișe, etc. Rezultatele n-au întârziat să se arate. Biblioteca a primit vizita a numeroși cititori care și-au manifestat dorința să participe la întrecere, mulți din ei pînă atunci neînscrisi la bibliotecă.

A urmat o adevărată „cursă” între cititori pentru cîștigarea întrecerii. Registrul de evidență zilnică a activității bibliotecii arată în această perioadă o creștere simțitoare a numărului cititorilor noi înscrisi cit și al cărților eliberate, care pînă

la data de 23 August a fost egal cu totalul cărților eliberate în primele cinci luni ale anului trecut.

Dorind să evite o întrecere formală, colectivul bibliotecii s-a îngrijit cu cea mai mare atenție de verificarea lecturii participanților ca și a recenziilor întocmite. Atenția asupra întrecerii a fost menținută în mod permanent datorită și faptului că biblioteca anunța cu regularitate, la stația de radioamplificare, desfășurarea concursului, popularizînd cu această ocazie pe cititorii frunțași. A fost folosită și gazeta de perete a Rafinării unde s-au publicat regulat articole în legătură cu această inițiativă. Sfirșitul întrecerii, marcat printr-o frumoasă festivitate, a încununat eforturile cititorilor Gheorghe Cioacă, I. Wolff și St. Mihăilescu, care au obținut cele mai bune rezultate, ocupînd primele trei locuri.

Și totuși, munca de masă desfășurată pînă în prezent, este departe de a mulțumi colectivul bibliotecii. Și aceasta pe bună dreptate. Dacă numărul de cititori este mulțumitor, nu același lucru se poate spune despre indicele de citit și cel al circulației cărților care este destul de scăzut. Este evident că în acest domeniu biblioteca ar putea să obțină rezultate și mai bune.

Punînd în practică învățămintele dezbătute la prima consfătuire pe tară a bibliotecarilor, la care a luat parte ea însăși, tov. Maria Public a trecut în planul de muncă, pentru anul în curs, introducerea unor forme de activitate de masă. Ea și-a propus organizarea acțiunii „De vorbă cu eroii cărții” folosind pentru aceasta romanul **Poemul pedagogic** de S. Macarenko. De asemenea colectivul e preocupat în momentul de față să definitiveze întrebările și bibliografia pentru un concurs „Drumeții veseli” cu tema **Pe urmele lui Cristofor Columb**.

Pe de altă parte, folosind experiența dobîndită pînă acum și ținînd seama de succesul repurtat anul trecut de întrecerea între cititori, biblioteca proiectează repetarea acestei inițiative și în cursul acestui an. Ea ar urma să se desfășoare sub lozincă „Fiecare tovarăș din grupa sindicală, cititor al bibliotecii”.

Traducînd în viață obiectivele propuse pentru anul în curs, asigurînd ca și pînă acum acțiunilor organizate, un conținut viu și bogat, biblioteca colțului roșu al Rafinării nr. 3—Teleajen este hotărîtă să încheie anul 1958 cu un număr sporit de cititori și cărți citite.

Sfatul bibliotecarilor din Sibiu în plină activitate

VELCU CONSTANTIN

Președintele Sfatului bibliotecarilor
organizat pe lângă C.S.L. Sibiu

În scopul de a satisface tot mai mult cerințele oamenilor muncii și de a ridica nivelul de pregătire a bibliotecarilor sindicali, Sfatul Bibliotecarilor organizat pe lângă C.S.L. a luat ființă și în Orașul Sibiu. Sfatul Bibliotecarilor, sub controlul C.S.L., va coordona și îndruma în viitor, întreaga activitate a bibliotecilor sindicale din Orașul Sibiu.

Inițierea Sfatului Bibliotecarilor, a fost primită cu bucurie de toți bibliotecarii din orașul nostru. În ședința de constituire a fost propus în conducerea sfatului, un birou format din 4 membri și un președinte.

După constituire, biroul ales și-a întocmit un plan de muncă pe timp de 6 luni, care a fost aprobat de adunarea bibliotecarilor sindicali.

Ca primă sarcină, Sfatul Bibliotecarilor și-a propus să se ocupe de buna desfășurare a cursului de bibliotecari, organizat pe plan local, pentru care s-a întocmit sub controlul C.S.L., un plan de 21 lecții privind tehnica de bibliotecă.

S-au mai prevăzut ca în cadrul schimbului de experiență, după unele lecții teoretice, bibliotecarii sindicali să asiste la organizarea unor manifestări de masă cu cartea, împletind astfel lecția teoretică cu munca practică.

În acest scop, bibliotecarii vor participa la organizarea unei seri literare la Biblioteca clubului „Independența” pe tema: Să dansăm cu eroii cărții; la biblioteca Clubului „7 Noiembrie” vor participa la organizarea unei ghicitori literare, după care va urma un proces literar, o seară literară și altele.

Pentru cunoașterea reciprocă și stabilirea unei legături mai strânse, Sfatul Bibliotecarilor și-a propus să organizeze vizite la Biblioteca centrală raională și la Biblioteca Muzeului „Brukenthal”. De asemenea, s-au prevăzut o excursie la Alba Iulia și vizite la alte biblioteci sindicale.

Sfatul Bibliotecarilor va sprijini popularizarea cărților și în special a cărții sindicale de producție, cu care se vor organiza recenzii, consfătuiri, etc.

Pentru a putea îndruma și coordona munca bibliotecilor sindicale, Sfatul Bibliotecarilor din Sibiu, a trecut la depistarea tuturor bibliotecilor, stabilind ce biblioteci sindicale există în oraș, fondul total de cărți pentru ca în felul acesta să poată asigura mobilizarea bibliotecarilor la curs și să ajute efectiv la întocmirea planurilor de muncă lunare și trimestriale.

Aceste planuri vor fi aprobate de Sfatul Bibliotecarilor, care va reține un exemplar, pentru a putea urmări în viitor traducerea lor în viață. Sfatul Bibliotecarilor a și primit o primă notă informativă, asupra desfășurării muncii cu cartea în anul 1957. În viitor, asemenea dări de seamă se vor preda la Sfatul Bibliotecarilor pînă la data de 10 a primei luni din trimestrul următor.

Sfatul Bibliotecarilor va ajuta bibliotecile sindicale în problema comasării, acolo unde a fost începută, la întocmirea contractelor cu C.L.D.C. pe anul 1958, la verificarea și scoaterea cărților depășite, precum și alte obiective.

Sfatul Bibliotecarilor a și luat legătură cu Asociația Bibliotecarilor din R.P.R., cu care ne propunem să colaborăm, în vederea înscrierii bibliotecarilor ca membri ai Asociației, de la care așteptăm materiale privind experiența altor sfaturi ale bibliotecarilor din țară.

Învățînd din experiența altor sfaturi, realizînd o strînsă colaborare cu bibliotecile din celelalte rețele și lucrînd sub controlul C.S.L., Sfatul Bibliotecarilor din Sibiu, va putea face față cu cinste sarcinilor ce-i stau în față și anume, de a ridica la un nivel mai înalt activitatea bibliotecilor sindicale din Orașul Sibiu.

DIN BIBLIOGRAFIA CONCURSULUI „IUBIȚI CARTEA”

Ceea ce trebuie să știm

Cunoașterea și studierea literaturii clasice ar trebui să fie o datorie pentru toți oamenii muncii din țara noastră, dar ea se pune cu o deosebită ascutime în fața tineretului. Crescut în anii luminoși ai democrației populare, putînd să se bucure din plin de libertate și de toate bunurile patriei, avînd create condiții din ce în ce mai prielnice de dezvoltare, acest tineret nu trebuie să uite vremurile grele prin care au trecut și au luptat părinții și străbunii noștri, pentru a fi și mai hotărît în participarea la munca de construire a socialismului, pentru a urî cu și mai multă înverșunare pe cei ce ar încerca să abată din nou asupra patriei noastre urgia războiului, a foametei, a șomajului, a sărăciei.

Nu este oglindă mai fidelă și mai graitoare despre acea „orînduială nedreaptă” cum a numit-o Eminescu, decît literatura. Izvorită din sufletul celor mai buni fii ai poporului, făurită de talentul și mințile celor mai luminați oameni ai timpului, literatura clasică este un izvor nesecat de frumuseți și o comoară în ceea ce privește limba, graiul nostru. Ca manifestare vie a sentimentelor poporului, ca armă de luptă și ca tezaur de comori artistice, literatura clasică interesează în aceeași măsură pe cititorul de rînd ca și pe făuritorul de opere literare.

Alcătuirea unor bogate liste bibliografice din literatura clasică în cadrul concursului „Iubiți cartea” arată o dată mai mult prețuirea pe care regimul de democrație populară, oamenii din Republica Populară Romînă o arată moștenirii noastre culturale. Poate că sînt încă relativ puțini acei care au avut prilejul să parcurgă în întregime *Jurnalul de călătorie* al spătarului Nic. Milescu, vestitul călător al sec. XVII. În trecut, scrierile lui Nic. Milescu erau ignorate, pentru că ele fuseseră scrise în limba rusă. Ele constituie încă o dovadă graitoare despre legăturile strînse ce au existat între poporul nostru și poporul frate de la răsărit. Mazilit din țara sa, marele învățat și cărturar găsește adăpost și prețuire la curtea țarului moscovit. Cu o misiune oficială din partea patriei lui adoptive, spătarul Milescu întreprinde vestita sa călătorie

la Pekin, prilej de a nota cu o precizie de savant atît observații asupra reliefului, cît și a populației, obiceiurilor, stărilor sociale întîlnite. Și astăzi, după mai mult de două veacuri și jumătate, cartea sa se citește cu un interes deosebit.

Dar dacă lucrarea învățatului cărturar moldovean este un prilej de cunoaștere a unor oameni și locuri mai îndepărtate, celelalte cărți cuprinse în bibliografia amintită sînt fragmente ale unei mari panorame alegorice, care completează, fiecare în parte și toate la un loc, tabloul societății din țara noastră în trecut. Este un tablou al celor mai întunecate umbre, un protest ridicat cu hotărîre împotriva a tot ce silnicea viața poporului, împotriva tuturor aceluia care spoliau mulțimea de drepturile și de bunurile cuvenite ei prin muncă.

Literatura din țara noastră s-a născut și s-a dezvoltat ca o literatură angajată în slujba maselor. Din dragostea pentru poporul pe care-l iubea și de care se simțea legat a scris I. Budai-Deleanu marea sa operă *Țiganiada*. Unică ca gen pînă azi în literatura noastră, această epopee eroicomică e o satiră virulentă la adresa orînduirii feudale. Publicată pentru prima oară între anii 1792—1795, *Țiganiada* a fost puțin răspîndită în mase, datorită atît lipsei de cultură și neștiinței de carte în care era ținut poporul pe atunci, cît și limbii sale latinizate. Cu toate acestea, lucrarea a avut o influență pozitivă în dezvoltarea literaturii din Principate, care a găsit astfel chiar de la începuturile ei un model de realizare artistică pe o temă socială majoră. Înfațișînd un episod hazliu din timpul luptei lui Vlad Țepeș cu turcii, autorul vorbește mai ales despre țigani, despre sfinți și draci care participă la luptă. Inșă după cum singur precizează „povestea e numa o alegorie în multe locuri, unde prin țigani să înțeleg ș-alții, carii tocma așa au făcut și fac...” Boierii sînt prezentați ca niște vînzători de țară, lacomi de averi, în vreme ce domnitorul se străduie să adune poporul în jurul său pentru a opri năvala turcilor. *Țiganiada* devine astfel și un poem închinat libertății.

Societatea feudală, în perioada ei de de-cădere și de afirmare a burgheziei e pre-zentată și în *Ciocoii vechi și noi* de Nic. Filimon. De astă dată atacul e direct, per-sonajele corespund pe de-a întregul cla-selor sociale ce le-au dat naștere și le re-prezintă. Marele postelnic Andronache Tuz-luc este țilhar și îngîmfat ca orice exploa-tator, obtuz și trîndav ca orice boier, chel-tuitor și desfrînat ca oricine care nu tră-iește din munca sa. Alături de el se ridică și personaje ca Dinu Păturică, adevărat tip de arivist al epocii sale, pentru care nu există decît un singur scop în viață: îmbo-gățirea prin orice mijloace. Alît Andronache Tuzluc cît și Dinu Păturică sînt la fel de odioși în raporturile lor cu țărani de la care store toate bogățiile, pe care le neguțează și care le aduc lor un trai de huzur, onoruri și putere.

Frați buni cu Andronache Tuzluc și Dinu Păturică sînt Dinu Murguleț și Tănase Scatiu din romanele *Viața la țară* și *Tă-nase Scatiu* de Duiliu Zamfirescu. Scriin-du-și romanele în preajma răscoalelor de la sfîrșitul veacului al XIX, autorul a fost desigur influențat de aceste acte disperate ale mizeriei în care se zbătea țărănimea. De aceea critica sa la adresa boierimii de-căzute care oprimă pe țărani cît și la adresa celor ce au înlocuit o exploatare ba-zată pe relații patriarhale prin alta mai cruntă, adusă de capitalism, este de o as-cuțime deosebită. În *război* cel de al treilea roman care constituie ciclul Comăneștenilor împreună cu cele două mai sus amintite, vorbește despre vitejia acelor țărani obi-duiți, arătați mai înainte, care n-au șovăit să-și dea viața pentru neatîrnarea țării, în războiul din 1877.

Dar filonul protestatar al literaturii noastre clasice nu s-a manifestat numai în romane. Poezia a cunoscut și ea o înflorire rapidă tocmai prin faptul că și-a tras forța din lupta și frămîntările poporului. Încă de la atît de populara și adînc prețuita cu-legere de proverbe și zicători a cîntărețului Anton Pann intitulată sugestiv și semnifi-cativ *Povestea vorbei*, poezia s-a îndreptat către ceea ce constituia aspirația populară. Proverbele și zicătorile culese de Anton Pann cel isteț el însuși „ca un proverb” cum avea să-l caracterizeze Eminescu, sînt astfel alese și completate cu mici povestio-are ilustrative, încît biciuiesc adesea de-fectele cele mai des întîlnite la cei din frun-

tea bucatelor în vremea lui. Astfel, isto-riara *Imprumutul* e lămurită de zicala: „Pînă la cheful bogatului iese sufletul să-racului”, iar în *Toporul și vășoara* este sa-tirizată justiția vremii. *Povestea vorbei* la care autorul ei a lucrat mai mulți ani de zile este pe drept cuvînt numită de poetul V. Alecsandri „filosofia poporului român”. Această filosofie sănătoasă a protestului social și a negării slăbiciunilor omenesti, a contribuit într-o bună măsură la dezvolta-rea acelei poezii protestatate, care începe cu poeții pașoptiști și crescînd cu poeții din jurul revistei „Contemporanul” a ajuns pînă în zilele noastre la maestrul Tudor Arghezi. Ia vigurosul poet Mihai Beniuc precum și la toți cei din generațiile mai tinere.

Unul dintre cei mai puternic influențați de ideile de libertate de la mijlocul secolu-lui trecut a fost și Grigore Alexandrescu. Fabulele sale ca *Boul și vițelul*, *Ursul și lupul*, *Șoarecele și pisica*, *Satira duhului meu*, *Dreptatea leului*, *Vulpea liberală*, *Lupul moralist*, *Uliul și găinele* și multe altele sînt tot atîtea fulgere de minie și scribă cu care poetul lovește în instituțiile societății vremii și în alcătuirea ei. În ace-lași timp, evocînd *Umbra lui Mircea la Cozia* sau *Monumentele de la Drăgășani* scriitorul opunea lipsa de idealuri adevărate a claselor dominante din timpul său, mă-reției vremurilor de luptă pentru libertate din timpul vitejilor domnitori de altădată.

Odată cu răspîndirea marxismului în țara noastră, care în domeniul literaturii se manifestă prin apariția revistei „Con-temporanul” în 1881, se ridică o întregă pleiadă de poeți legați de clasa muncitoare și de aspirațiile ei, ale căror lucrări au un vădit caracter militant și care pe lingă de-mascarea exploatării cuprinde și calde în-demnuri la luptă pentru o orînduire mai dreaptă. Deși au publicat, în afară de re-vista „Contemporanul” și în diferite alte ziare și reviste ale vremii ca „*Drepturile omului*”, „*Munca*”, „*Lumea nouă*”, „*Eman-ciparea*”, „*Evenimentul literar*” etc., acești poeți sînt cunoscuți astăzi sub denumirea de „poeții Contemporanului” datorită tema-ticii lor comune principale a creației lor de poezie luptătoare, caracteristică ce s-a nă-scut sub influența ideilor răspîndite de re-vista „Contemporanul”. Printre aceștia, mai cunoscuți sînt: N. Beldiceanu, Const. Mille, Traian Demetrescu, Gh. din Moldova, I. Păun-Pincio, A. Toma și Th. Neculță.

Născut în anul 1859 la Tîrgu Frumos dintr-o familie de țărani săraci, Th. Neculuță a cunoscut de mic cele mai aspre lip-suri. Oricît dorește să învețe, fiul de țăran sărac nu va putea ajunge în România bur-ghezo-moșierească decît un simplu cizmar. Dar greutățile nu-l înfrîng ci-l îndirjesc și mai mult. După trădarea conducătorilor so-cialiști din 1899, a așa-zisilor „generoși”, Neculuță este unul dintre cei mai activi mi-litanți prin scris ai mișcării muncitorești pe care I. C. Frimu luptă să o refacă. Acum scrie el poezia *Inainte*, adevărată chemare la acțiune:

„Lasă la o parte jalea,
Șterge-ți lacrima fierbinte,
Plînsetul ți-l curmă!

Fugi de-a lașității turmă.
Fie cit de aspră calea,
Haide înainte.

Cînd sub ei se zbate marea,
Au la plîns, la rugăminte
Se gîndesc vislașii?

Nu te prinde-n rînd cu lași,
Urle de furtună zarea...
Haide înainte!

Același îndemn răzbate și din alte ver-suri tot atît de calde și dirze:

O, Popor, tu ești trudit...
Iar mișeii ți-a-ngrădit
Drumul la Dreptate.

Dar, nădejdea să nu-ți pierzi,
Ține-te ca brazii verzi,
Cînd furtuna-i bate!

Poezia lui Th. Neculuță completează cu cele mai aspre culori tabloul negru al vieții muncitorilor în timpul burghezo-moșieresc:

„Ne-nchideți viața ca-n mormînt,
În fabrici și uzine,

Și ne răpiți al firii cînt
Și florile și cerul sfînt
Și dulcea batere de vînt
Și zările senine.

Nu este aspect mai important al orîn-duirii capitaliste pe care poetul să nu-l fi demascat. Dar cel mai adesea în poeziile sale reunite în volumul *Spre țărîmul drep-tății* reinvie chemarea la luptă adresată po-porului pentru a scăpa de asupritori.

Pe același drum va merge printre alții și Al. Macedonski — „un poet al revoluției” cum îl denumește Mihu Dragomir. Crescut într-o familie cu vechi tradiții revoluțio-nare — tatăl său fusese în oastea lui Tu-dor Vladimirescu și ajutase în 1859 la ale-gerea lui A. I. Cuza ca domn al Munte-niei — poetul moștenește firea aprigă și dragostea pentru dreptate a părintelui său. Mereu în conflict cu autoritățile timpului, poetul este un veșnic protestatar, din 1882 cînd îi apare primul volum de *Poezii* pînă la sfîrșitul vieții, mult după primul război mondial. A urît profund regalitatea și nu a încetat să o strige:

„În palat e veselie, dar prin stradă e
tăcere,
Trecătorul poartă-n față întristare și
durere,
În palat se banchetează, în palat e
sărbătoare
Însă-n urbe predomină o tăcere co-bitoare.”

Poet de o deosebită finețe, gazetar și pu-blicist plin de vervă, Macedonski și-a atras ura oficialităților care l-au îngropat sub valuri de uitare.

Șirul poeziilor din această serie se con-tinuă cu Coșbuc și Topirceanu. Fără a exista o înrudire apropiată între ei, cei doi poeți au totuși comun o anumită exprimare li-beră, caldă, directă, în felul cum își comu-nică sentimentele. George Coșbuc a fost numit pe drept cuvînt „poetul țărănimii”. El a cîntat cu o deosebită gingășie frumu-seșea sufletului țăranului, a fetei de mări-tat, a flăcăului îndrăgostit, a iubirii în



căsnicie. Obiceiurile, datinile, înfățișarea satului în diferite anotimpuri, natura patriei au găsit în poet un iscusit tilcutor. Dar G. Coșbuc n-a uitat nici suferința. A existat oare țăran în ultima jumătate de secol care să fi auzit poezia *Noi vrem pământ* și să o fi putut uita? Visul acesta de secole al țărănimii s-a împlinit abia în zilele noastre când pământul a fost smuls din mîna moșierilor și a intrat definitiv în stăpînirea celor ce-l muncesc. De asemenea, în *Bordei sărac* sau *Tricolorul*, poetul se ridică cu multă ură împotriva sărăciei, a nedreptății pe care o suferă poporul.

Așa cum G. Coșbuc este poetul țărănimii, G. Topirceanu este un citadin. Peisagiul lui obișnuit este orașul. Printre *Parodii originale* vom întîlni *Romanța automobilului*, *Romanța gramofonului*, *La cinematograful mut*, *Tristeți provinciale* care încă din titlu arată pe autorul lor ca pe un inveterat orașan. În *Balada chirișului grăbit* recunoaștem încă unul din aspectele vieții de oraș în trecut, cînd conflictul chiriș-proprietar era alimentat de însăși legislația defectuoasă a timpului. Una din cronicile sale curente, de exemplu, intitulată *Strofe de iarnă* se poartă aparent asupra unor lucruri de importanță minoră.

„Doamne, tu te ții de glume?
Nu ne vezi mizeria?
Pentru ce-ai lăsat pe lume
Geruri ca-n Siberia?”

Nu mai este mămăligă,
Vremile-s teribile.
Astăzi toată lumea strigă:
N-avem combustibile!

Dar, de fapt, sub această formă ușoară poetul aduce în discuție cele mai importante probleme, de care autoritățile nici nu voiau să știe.

În completarea lecturii clasice, aceste volume de versuri reușesc să comunice cititorului importante aspecte ale trecutei alcătuirii sociale, ajutîndu-l să cunoască suferințele îndurate de popor în regimul bazat pe exploatare.

(Urmare în nr. viitor)

1) Pergamentul este un material pentru scris, mai rezistent decît papyrusul, fabricat din piei de animale. Descoperirea pergamentului este legat probabil de orașul Pergamon din Asia Mică, unde regele Eumenes II (197—159) înființase o bibliotecă. După tradiție acolo s-a întrebuițat pentru prima oară pergamentul, după ce Egiptul a interzis exportul papyrusului pentru a exclude concurența între Pergamon și biblioteca din Alexandria.

2) *Evangelia lui Ostromir* scrisă în anul 1057 de către diaconul Grigore pentru posadnicul Ostromir din Novgorod.

3) Biblia cu 42 de rinduri, începută în anul 1452 și terminată în anul 1455.

4) Carte de învățătură a lui Varlaam tipărită la Iași în anul 1643.

5) Regulamentul Organic, prevedea pentru o bună înzestrare a bibliotecilor mari dispoziții precise privitoare la instituția depozitului legal.

6) Cele mai vechi biblioteci din țara noastră sînt cele mănăstirești, cum sînt bibliotecile mănăstirilor Voroneț, Bistrița, Neamț, ș.a.

7) Biblioteca „V. I. Lenin” a fost fondată la 1 iulie 1862. Pînă în anul 1921 biblioteca funcționa pe lângă Muzeul Public din Moscova și Muzeul Rumeanțev, creat prin unirea colecțiilor complete și manuscrise ale contelui A. P. Rumeanțev (1754—1826) aduse din Petersburg cu alte cîteva colecții particulare de cărți, opere de artă, etc. În anul 1924. Comisariatul Poporului pentru Învățămînt a luat hotărîrea de a schimba denumirea bibliotecii Rumeanțev în Biblioteca rusă „V. I. Lenin” iar la 6 februarie 1925 prin hotărîrea Prezidiului Sovietului Suprem a U.R.S.S. a fost transformată în Biblioteca de Stat „V. I. Lenin” a U.R.S.S. În anul 1945 pentru rodnică activitate desfășurată biblioteca a fost distinsă cu Ordinul Lenin.

8) *Catalogul revistelor științifice și medicale din Cluj* apărut la Cluj în anul 1926, alcătuit sub direcția savantului E. G. Racoviță. Redactarea tehnică a lucrării a fost făcută de A. Valentiny, prim bibliotecar la Biblioteca universitară din Cluj.

027(497.2)

ORGANIZAREA BIBLIOTECILOR in R.P. BULGARIA

V. M. PROTICI

În Republica Populară Bulgaria statul a acordat fonduri importante pentru dezvoltarea bibliotecilor, încurajând pe cele existente și creind altele noi în orașe și sate. Conducerea metodică și ideologică a bibliotecilor revine Ministerului Învățămîntului și Culturii.

1) REȚEAUA BIBLIOTECILOR MINISTERULUI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI CULTURII

Din această rețea fac parte în primul rînd biblioteca „Vasil Kolarov”, Biblioteca Națională a R.P. Bulgaria și Biblioteca de Stat „Ivan Vazov” din Plovdiv, 17 biblioteci de stat, 7 regionale, 3 orașenești, 2 raionale, 3 de copii independente, îndrumate de către societățile populare de deputați ale oamenilor muncii. Fondul de cărți al acestor biblioteci a fost în 1956 de 1.800.000.

Biblioteca de Stat „Vasil Kolarov” este un institut cultural, unde se află depozitul

de cărți central al statului, centru metodic pentru bibliotecile din întreaga țară și institutul de cercetări științifice.

Creată în 1878 în urma eliberării Bulgariei de sub robia turcilor, biblioteca a întâmpinat o serie de greutăți nefiind sprijinită de puterea burgheză. În 1944 a suferit în urma unui bombardament aerian anglo-american.

După 9 septembrie 1944 a fost instalată în centrul capitalei într-un local construit pe baza ultimei arhitecturi bibliotecare, care dă posibilitatea bunei dezvoltări a întregii ei activități. Aci au luat ființă noi domenii de activitate: cabinetul metodic, secția bibliografică și cabinetul pentru marxism-leninism. S-au întărit de asemenea secțiile speciale: arhiva istorică bulgară, orientală, muzicală, manuscrise, cărți vechi și rare, portrete, hărți și producții grafice.

Biblioteca de Stat „Vasil Kolarov” este un tezaur al literaturii bulgare în care sînt

Completarea buletinelor de împrumut la Biblioteca de Stat „V. Kolarov”

Sala cataloagelor Bibliotecii de Stat „V. Kolarov”



adunate și păstrate întreaga literatură și moștenirea culturală a poporului bulgar. În 1957 fondul de cărți a fost de 650.000 volume (față de 200.000 în 1944). Înainte de 1954 biblioteca a primit multe cărți de la biblioteci personale ale unor militanți de bază cum au fost Gheorghe Dimitrov și Vasil Kolarov, — în total 32.000 volume.

Biblioteca are colecții valoroase, cărți vechi, prețioase și ediții valoroase. Arhiva istorică bulgară are 320.000 documente despre istoria Bulgariei și a țărilor vecine. Foarte valoroasă este arhiva turcă unde se păstrează 200.000 documente, precum și documente din veacul XII, XV și XIX.

Secția de manuscrise are 8.500 cărți rare și vechi, printre care publicația „Vulturul bulgar” (Bălgarski Orel).

Biblioteca „Vasil Kolarov” organizează multe acțiuni pentru popularizarea fondurilor ei valoroase și deservirea diferențiată a cititorilor. În 1956 a avut 21.000 cititori. 650.000 de împrumuturi și 270.000 frecvențe. Ea este totodată un centru de schimb internațional, având legături cu foarte multe țări.

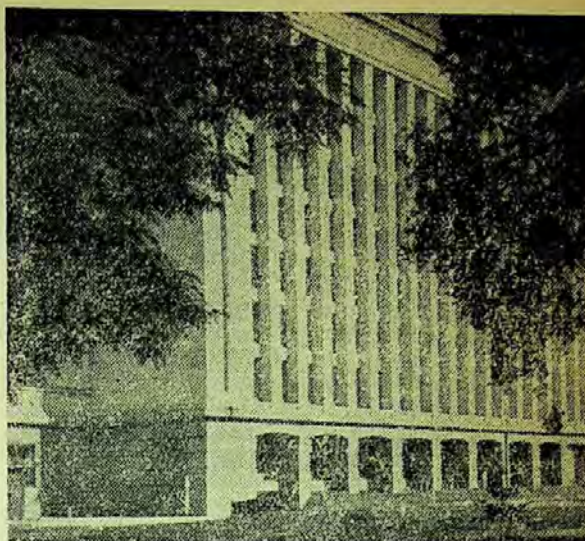
A doua bibliotecă națională „Ivan Vassov”-Plovdiv a fost înființată în 1879. Ea are 300.000 volume. Deosebit de valoroase sînt periodicele bulgare, ea avînd una din colecțiile cele mai bogate din țară. Pozează de asemenea, multe cărți rare și valoroase, cărți vechi și documente.

Bibliotecile regionale deservesc cu întreaga populație din oraș și regiune. Ele primesc cîte un exemplar gratuit din întreaga producție editorială din țară. Fiind centre metodice, acordă ajutor tuturor bibliotecilor de masă, indiferent de rețeaua căreia le aparțin.

Ministerul mai conduce 6.500 biblioteci școlare al căror fond de cărți se ridică la 2.500.000 volume.

2. BIBLIOTECILE DE ÎNVĂȚĂMÎNT SUPERIOR

În R.P. Bulgară sînt 20 de școli superioare cu 33 de facultăți, cu 150 specialități. Instituțiile de învățămînt superior au 13 biblioteci centrale. Mai există biblioteci pe facultăți și cabinete. Bibliotecile învățămîntului superior deservesc cu cărți și



Biblioteca de Stat „V. Kolarov”

îndrumări bibliografice, cadrele de învățămînt și pe studenți. Fondul de cărți al acestor biblioteci se ridică la 1 milion volume.

Cea mai bogată bibliotecă dintre ele este biblioteca universitară din Sofia. Înființată în 1887 odată cu înființarea universității, conține în prezent 450.000 volume, cu cea mai completă și prețioasă colecție de periodice străine. Ea îndrumază 26 de biblioteci de facultăți, bibliotecile cabinetelor și cele speciale ale Universității din Sofia.

3. REȚEAUA BIBLIOTECILOR CITALIȘTILOR

Citaliștile născute din setea de învățatură a poporului bulgar, au fost create dinaintea eliberării Bulgariei de sub jugul turc. (primele citaliști din Lom, Sviscio și Sumen în 1856). Această rețea acoperă întreaga țară. Sarcini deosebit de importante au citaliștile la sate unde deservesc cu cartea întreaga populație. În țară sînt 4321 de citaliști cu un fond de 3.700.000 cărți. Un rol important îl joacă citaliștile pentru deservirea membrilor cooperativelor și a satelor necooperativizate.

Citaliștile întreținute de stat, sînt conduse și îndrumate de Frontul național popular și sovietele populare. Din punct de vedere metodic sînt îndrumate de Ministerul Învățămîntului și Culturii și de către Biblioteca de Stat.

4. REȚEAUA BIBLIOTECILOR SINDICALE

Bibliotecile sindicale au ca sarcină să sprijine ridicarea nivelului ideologic, politic și cultural al muncitorilor din instituția respectivă. În 1944 fiecare bibliotecă sindicală a avut între 73 și 1800 volume. În 1954 numărul lor a ajuns la 3707 biblioteci cu 1.800.000 volume. Statul are permanentă grijă să sprijine dezvoltarea bibliotecilor sindicale.

5. REȚEAUA BIBLIOTECILOR ACADEMIEI DE ȘTIINȚE

Biblioteca Academiei Bulgare de Științe a fost creată de un cerc de iubitori ai cărții în 1869. Biblioteca centrală a Academiei Bulgare de Științe are 150.000 de cărți. Ea îndrumază și sub conducerea ei se desfășoară activitatea bibliotecilor celor 35 de institute științifice.

6. ALTE REȚELE DE BIBLIOTECI

Fiecare minister are bibliotecă proprie. Ministerul sănătății publice are multe biblioteci pe lângă institutele de învățămînt sanitar, pe lângă institute și spitale. Cea mai bogată bibliotecă este aceea a Institutului superior de medicină din Sofia, care are 150.000 volume. O altă bibliotecă importantă este aceea a Băncii Populare Bulgare. Ea conține 40.000 volume din domeniul economiei, cooperăției și bancare. Sub conducerea Ministerului Apărării Naționale se află bibliotecile de pe lângă Casa Ofițerilor, instituțiile militare, cluburile, cu un fond de 2.000.000 volume. Pe lângă redacții și edituri funcționează, de asemenea, biblioteci.

Pe lângă Cabinetul de partid, al Partidului Comunist Bulgar funcționează o bibliotecă de unde primesc ajutor propagandistic, agitatorii, activiștii de partid și conducătorii.



ȘTIATI CĂ?

În sensul inițial al cuvîntului, ziarul nu era altceva decît o noutate a timpului, vorbită sau scrisă pe hîrtie. Treptat, această noțiune s-a transformat, atunci cînd după descoperirea artei tiparului noutățile au început să fie multiplicare mecanic. Astfel purtătorul noutăților (adică hîrtia pe care erau tipărite informațiile) a fost numită ziar. Abia către sfîrșitul secolului al XVI-lea și începutul secolului al XVII-lea noțiunea de ziar s-a apropiat de înțelesul pe care îl are astăzi, prin aceea că a dobîndit semnele caracteristice ale ziarului modern și anume, periodicitatea, publicitatea, actualitatea și caracterul colectiv al conținutului.

★

Goethe (1749—1832) spunea „Se citesc încă, foarte multe cărți mediocre cu care se pierde mult timp și din care nu se reține nimic. Nu ar trebui să se citească decît ceea ce admiri“.

★

La începutul lucrării sale *Discurs asupra metodei* Descartes (1596—1650) făcea reflecția: „Lectura tuturor cărților valoroase este ca o convorbire cu cei mai cinstiți oameni ai secolelor trecute, autori ai acestor lucrări și în același timp o convorbire de studiu în care ei ne descoperă cele mai bune gînduri ale lor“.

PENTRU O BIBLIOTECĂ POPULARĂ MODEL

D. VANČURA



Secția de copii a bibliotecii populare din Hronov



Imprumutul de cărți la biblioteca raională din Kladno

În ultimii ani activitatea bibliotecilor populare din Cehoslovacia a cunoscut o dezvoltare cantitativă și calitativă. Acest lucru îl dovedesc fondurile de cărți, creșterea activității de masă și individuale cu

cititorii, îmbunătățirea cataloagelor și activității tehnice, ridicarea activității metodice, precum și schimbul de cărți interbibliotecar. La aceasta a contribuit într-o mare măsură și concursul „Pentru o bibliotecă populară model”.

Condițiile concursului urmăresc ca să transforme bibliotecile populare în centre exemplare de educare marxist-leninistă care să contribuie la dezvoltarea patriotismului socialist și a internaționalismului proletar, la întărirea prieteniei cu Uniunea Sovietică și a tuturor țărilor lumii, și să contribuie în același timp la viața culturală, politică și economică a centrului unde funcționează. Se cere ca bibliotecile în concurs să dea dovadă de inițiativă și să găsească forme și metode noi, să le generalizeze pentru îmbunătățirea activității bibliotecilor din raionul respectiv. O atenție deosebită se acordă și activității metodice.

Concursul este organizat pe o bază largă. În toate raioanele au loc anual treceri la care pot participa toate bibliotecile. O comisie controlează activitatea bibliotecilor din concurs și propune cele ce urmează să fie premiate. Bibliotecile premiate la concursul raional au posibilitatea ca în anii viitori să participe la concursul regional, iar cele reușite la concursul regional pot participa la concursul principal, cea mai înaltă etapă de premiere, unde se conferă insigna și titlul de „Bibliotecă populară model”. Biblioteca care tinde să primească această denumire trebuie să participe la toate etapele concursului.

În aprecierea activității bibliotecilor din concurs este determinantă analiza calitativă a activității lor. Indicii cifrici auxiliari cu ajutorul cărora se stabilește volumul activității și care constituie un îndreptar pentru bibliotecar, se stabilesc de către comitetele naționale raionale, iar acestea trebuie să întreaacă cifrele medii ale raionului. În același fel se stabilesc indicii pentru etapa regională și pentru concursul pe întreaga țară. Despre condițiile concursului pe întreaga țară vorbesc următoarele cifre: astfel, se cer cel puțin două cărți pentru fiecare cap de locuitor

din centrul respectiv, iar acestea să fie 32 % literatură științifică, 20 % de cărți pentru tineret, iar 18 % din populație să fie cititori permanenți, fiecare locuitor reprezentând un minimum de 5 imprumuturi de cărți anual dintre care 12 % cărți științifice. Condițiile mai presupun dezvoltarea activității de masă, organizarea de acțiuni pentru popularizarea cărții științifice. Se înțelege că și cataloagele trebuie să fie bine întocmite, iar în general întreaga tehnică de bibliotecă să fie la un nivel înalt inclusiv îndrumarea individuală a cititorului și deservirea bibliografico-informativă. Biblioteca trebuie să fie un exemplu pentru toate celelalte biblioteci din locul respectiv și să le acorde ajutor pentru îmbunătățirea muncii lor. Experiența a arătat că tocmai în acest lucru rezidă marea importanță a concursului. Trebuie să luăm totuși în considerație că aceste pretenții se pun față de o bibliotecă condusă de lucrători voluntari. Față de bibliotecile cu salariați cerințele sînt mai severe.

Activitatea bibliotecilor din concurs este apreciată de comisia respectivă, în celelalte etape de către comitetele naționale sau în etapa finală de către Ministerul Învățămîntului și Culturii al cărui organ consultativ este comisia respectivă care propune premiile. Comisiile pentru apreciere s-au creat în timpul concursului în diferiți ani și și-au justificat complet existența. Din comisia centrală fac parte lucrători ai Ministerului, ai cabinetului metodic-științific central care organizează concursul, precum și cei mai buni lucrători care au obținut succese importante în concurs. Aceste comisii pleacă anual în regiuni și verifică activitatea fiecărei biblioteci care concurează la titlul de „Bibliotecă populară model”. Cred că cel mai important este faptul că aprecierea activității nu se face de către o singură persoană, precum și faptul că în fiecare comisie se află și un bibliotecar fruntaș. Comisiile regionale și raionale au cu aproximație aceeași compoziție, cu mai puțini reprezentanți decît comisia centrală. Comisiile mai au obligația să controleze activitatea bibliotecilor premiate anterior și în anumite cazuri să ia măsuri pentru ca activitatea acestora să fie la înălțimea cuvenită, cunoscut fiind că în unele cazuri, cînd activitatea unei biblioteci fruntașe scade, titlul și insigna ministerului pot fi anulate. Faptul că pînă în prezent nu a existat un asemenea caz, dovedește cu cîtă înaltă considerație bibliotecarii iau parte la acest concurs. Chiar dacă au fost cazuri cînd activitatea

unei biblioteci, în urma fluctuației cadrelor s-a înrăutățit, s-au găsit totdeauna posibilități ca lipsurile să fie lichidate.

Concursul a devenit o tradiție în Cehoslovacia. În cei 9 ani de la inaugurarea lui s-a putut cristaliza o anumită experiență și să se stabilească ce părți pozitive conține, rezultatele bune obținute și totodată să se înlătore tot ce împiedecă adîncirea și lărgirea lui. În fiecare an numărul bibliotecilor participante la concurs este în creștere. Între anii 1950—1956 au primit distincția de bibliotecă model un număr de 130 biblioteci dintre care, 32 % conduse de bibliotecari salariați și 68 % de bibliotecari voluntari. Importanța concursului nu poate fi privită numai din punct de vedere al rezultatelor obținute în etapa finală, deoarece obținerea diplomei de la comitetul național al sovietului regional este o încununare a unei munci sistematice în decurs de mulți ani. Ca exemplu voi aduce cîteva cifre din regiunea Karlovi Vary care ocupă al 7-lea loc printre cele 14 regiuni cehle, fiind o regiune cu nivel mediu. În această regiune trei biblioteci au primit insigna și titlul de „Bibliotecă populară model”, 7 biblioteci diploma Ministerului Învățămîntului și Culturii, 30 de biblioteci diploma sfatului regional al comitetului național iar 69 de biblioteci diploma sfatului raional al comitetului național. Deci într-o singură regiune mai mult decît 100 de biblioteci au fost premiate.

Concursul a contribuit la dezvoltarea activității bibliotecare. Sute de biblioteci populare s-au transformat în centre culturale de care sînt mîndri nu numai bibliotecarii și comitetele naționale, ci și oamenii muncii și cercurile largi de cititori. Concursul a contribuit la introducerea unor forme și metode noi care au avut o influență atît în ceea ce privește munca ideologică cît și în celelalte domenii de activitate. Concursul a contribuit la atragerea unui număr mare de bibliotecari talentați, plini de inițiativă și devotați, care prin exemplul lor arată calea de urmat lucrătorilor cu mai puțină experiență. Rezultatele obținute ne arată că ne aflăm pe un drum just. Părțile pozitive întrec din ce în ce mai mult unele slăbiciuni, pe care, deși nu am reușit să le evităm, le înlăturăm mereu. Concursul, care în decurs de 9 ani, se dezvoltă cu atîta succes, confirmă în întregime chemarea lui V. I. Lenin pentru întrecerea între biblioteci și ne ajută să mergem înainte, dîndu-ne siguranța că importanța lui pe viitor, fără îndoială va crește.

O LUCRARE DESPRE BIBLIOTECILE DIN ȚARA NOASTRĂ*

De curînd a apărut în colecția „Bibliotecile din țările de democrație populară” editată de Biblioteca de Stat „V. I. Lenin” din Moscova, lucrarea lui Z. A. Efteeva despre bibliotecile din țara noastră. În primul capitol autorul trece în revistă evenimentele politice care au permis dezvoltarea unei noi rețele de biblioteci în R. P. R. După ce arată rolul pe care evenimentele de la 23 August 1944 și 6 martie 1945 l-au jucat în viața poporului român, precum și transformările politice și economice ce au urmat, autorul se oprește mai amănunțit asupra reformelor în domeniul culturii. Astfel, se arată măsurile luate pentru alfabetizarea neștiutorilor de carte, reformele înfăptuite în domeniul învățămîntului elementar, mediu și superior, editarea în tiraje nemaiîntîlnite a cărții de literatură politică, precizîndu-se rolul bibliotecilor în promovarea culturii noi.

În legătură cu problema bibliotecilor se face un scurt istoric începînd cu evul mediu, cînd s-au format primele biblioteci în țările românești pînă după cel de-al doilea război mondial, cînd multe organizații progresiste existente la noi au difuzat cartea și revista progresistă. Totuși, România burghezo-moșierească a fost una din țările cele mai înapoiate din Europa în domeniul bibliotecilor. Situația s-a schimbat complet după eliberarea țării cînd au luat ființă biblioteci sindicale, iar mai tirziu bibliotecile de stat. La baza dezvoltării noilor biblioteci stă Hotărîrea Consiliului de Miniștri al R. P. R. din 28 decembrie 1951, care, printre altele, prevede deschiderea a 300 de biblioteci sătești pe an.

Subcapitolul *Rețeaua de stat a bibliotecilor de masă* trece în revistă fiecare categorie de bibliotecă, precum și sarcinile care îi revin. Autorul precizează că în prima jumătate a anului 1957 au existat în România 16 biblioteci regionale, care deservesc populația centrului respectiv, organizează biblioteci mobile, acordă ajutor metodic tuturor bibliotecilor din regiune, organizează seminarii și practică pentru bibliotecarii din regiune. Un tabel în care se enumără fondul de cărți pe 1955—1956, cititorii și cărțile împrumutate redă o imagine completă asupra acestei categorii de bibliotecă.

Urmează apoi date tot atît de importante în ceea ce privește sarcinile și organizarea bibliotecilor raionale, sătești, bibliotecile căminelor culturale și ale caselor de citit, precum și cele pentru copii. La fiecare categorie de bibliotecă se dau și exemple concrete din activitatea celor mai bune unități.

Ocupîndu-se de *Bibliotecile organizațiilor de masă* autorul vorbește despre dezvoltarea și activitatea bibliotecilor sindicale, dînd ca exemplu biblioteca sindicală a Combinatului din Reșița și cea a uzinelor „Ernst Thälmann” din Orașul Stalin.

Partea consacrată *Bibliotecilor științifice* expune rolul și importanța Bibliotecii Centrale de Stat; sînt enumerate secțiile acesteia și sarcinile ce le revin. Urmează apoi descrierea activității Bibliotecii Academiei R. P. R. și a principalelor ei secții. Tot în acest loc se descrie activitatea bibliotecilor centrale universitare din București, Iași și Cluj, precum și a bibliotecilor I.S.E.P., Institutelor Politehnice, și a Institutului Român de Relații Culturale cu Străinătatea. De asemenea, se prezintă o scurtă expunere asupra bibliotecilor Bathvaneum, Teleky, Bolyai, Brukenthal, biblioteci cu fonduri rare. Cu enumerarea bibliotecilor tehnice din întreprinderi se încheie subcapitolul consacrat rețelei bibliotecilor științifice.

Urmează date în legătură cu *Fondurile de cărți ale bibliotecilor* unde găsim o privire asupra dezvoltării vertiginoase a fondurilor de cărți în ultimii ani, precum și asupra componenței lor. Tot aici se discută legea depozitului legal și rolul Fondului de stat al cărții în ce privește distribuția cărților în biblioteci.

În ce privește *Cataloagele* sînt tratate principalele probleme legate de organizarea cataloagelor la noi în țară, precum și acelea ale clasificării și descrierii publicațiilor.

Despre rolul îndrumării metodice și mijloacele prin care se organizează, precum și despre experiența unor biblioteci regionale în acest domeniu, se tratează în capitolul *Activitatea metodică a bibliotecilor*.

Un capitol special este destinat activității bibliografice. Aci, după ce se trec în revistă principalele publicații bibliografice editate de Biblioteca Centrală de Stat și

*) Efteeva, Z. A. : Библиотечное дело в странах народной демократии. Выпуск 2. Румынская Народная Республика. [Государственная ордена Ленина библиотека СССР имени В. И. Ленина] Москва, 1957, 64р.

rolul important care îi revine acesteea în organizarea bibliografiei naționale, se arată și activitatea bibliografică a altor biblioteci științifice, de masă, edituri și centre de documentare. Cu această ocazie sînt enumerate principalele materiale bibliografice editate de Biblioteca Academiei R.P.R. și de Institutul romîno-sovietic, cele editate de bibliotecile regionale și aminteste totodată rubricile bibliografice din diferite ziare și reviste. Toate acestea oferă cititorului o impresie aproape completă asupra dezvoltării bibliografiei în ultimii ani la noi în țară.

Despre diferitele forme de atragere a cititorilor și de difuzare a cărții, folosite de toate categoriile de biblioteci, se vorbește în capitolul intitulat *Deservirea cititorilor*. Ca rezultat al bogatei activități de masă ce se duce se remarcă o creștere continuă a cititorilor la diferite biblioteci regionale și raionale.

Capitolul despre *Cadrelor bibliotecare* se ocupă de pregătirea și calificarea cadrelor de bibliotecari. Autorul se referă la cursurile scurte de 16—18 zile, trece apoi la școala de 2 ani, menționînd și cursurile de pe lângă Facultatea de filologie. Ca mijloace importante pentru pregătirea profesională a bibliotecarilor sînt enumerate seminariile raionale, practica de bibliotecă, precum și diferite materiale tipărite, în care intră și revista „Călăuza bibliotecarului”, editată în mod special pentru bibliotecari.

Lucrarea se încheie relevînd concursul ce s-a organizat la noi pentru cea mai bună bibliotecă în anul 1952 și despre care se spune că a jucat un rol important în ridicarea activității bibliotecilor regionale și raionale.



În atenția **Bibliotecarilor**

UN INDRUMAR PENTRU BIBLIOTECILE DE LA SATE *

CONSTATIN COMOROVSKI

Extinderea lecturii la sate constituie un aspect de cea mai mare importanță în înfăptuirea revoluției culturale de la noi; de felul cum știu să-și ducă munca bibliotecarii căminelor culturale depinde în mare măsură succesul acestei acțiuni. Iată de ce cărți de felul manualului alcătuit de tov. Mircea Tomescu necesită o întocmire atentă. Bibliotecarul căminului cultural, avînd de rezolvat o problemă mai anevoioasă, nu va găsi alături pe specialistul cu care să se sfătuiască, astfel că cercetarea unui asemenea manual poate reprezenta sprijinul său cel mai de nădejde. În acest sens, manualul oferă îndrumări concrete, de aplicație imediată, reducînd explicațiile teoretice la minimum necesar. Bibliotecarul căminului cultural este orientat în fiecare operațiune, în conformitate cu instrucțiunile actualmente în vigoare, fără a se trece cu vederea experiența recent acumulată în țara noastră în munca cu cartea la sate.

O conștiință deplină a rosturilor muncii de bibliotecă nu se poate cîștiga fără o perspectivă istorică. Aceasta este sugerată în introducerea lucrării, care evocă pe scurt trecutul scrisului și al tiparului, scoțînd în relief și primele realizări ale tipografilor din țara noastră. Ar fi fost însă de dorit ca istoria tehnicii tiparului și a cărții să nu se oprească la Gutenberg ci să fi continuat, desigur fără a intra în amănunte, pînă în zilele noastre.

O idee insistent subliniată este aceea că munca bibliotecarului căminului cultural nu poate fi încununată cu succes decît dacă se duce în colectiv, cu ajutorul membrilor organizațiilor de masă, al intelectualilor satului, etc.

*) TOMESCU MIRCEA: Manualul bibliotecarului căminului cultural. București, Editura de stat didactică și pedagogică, 1957, 116 p. (Biblioteca Centrală de Stat a R.P.R.).

Trecind la tehnica de bibliotecă, manualul se ocupă mai întâi de completarea fondului de cărți. Se dau exemple folositoare de cărți apropiate de preocupările populației rurale, dar nu se arată prin ce mijloace bibliografice se poate informa bibliotecarul asupra lucrărilor nou apărute, precum și asupra celor mai vechi, necesare bibliotecii căminului cultural.

Ocupându-se de clasificarea zecimală și arătând pe înțelesul tuturor principiul clasificării zecimale, autorul dă exemple pe care le-am fi dorit încă mai bogate și variate, alegându-se și cazuri de cărți la a căror clasificare se ivesc îndoeli. Explicind metoda de cotare se arată pentru a doua oară (la pag. 39) cum se face clasificarea cărților după conținut, aproape în același fel ca și cu numai două pagini înainte (pag. 37).

În ce privește recomandările despre așezarea cărților în rafturi și a mobilierului bibliotecii ca și cele despre conservarea cărților și curățenia bibliotecii, sînt insuficiente. Ar fi fost necesare și unele indicații privitoare la protejarea exemplarelor mult folosite și mici lucrări de reparare a cărților pe care bibliotecarul le poate executa singur, fără utilaj special.

Capitolele următoare se ocupă de miezul activității bibliotecarului sătesc: munca cu cititorii. Baza acesteia o formează cunoașterea fiecărui cititor. Pe această bază bibliotecarul poate să trezească gustul de lectură al sătenilor. Astfel de rezultate nu se pot obține numai la sediul bibliotecii, ci colectivul căminului cultural trebuie să se apropie de cititori la locul lor de muncă și chiar acasă.

Manualul scoate în evidență obiectivele de căpetenie ale muncii marxist-leniniste cu cartea la sate: propaganda în favoarea colectivizării agriculturii, popularizarea cunoștințelor agrotehnice înaintate, ridicarea nivelului cunoștințelor igienico-sanitare, combaterea superstițiilor, difuzarea cunoștințelor științifice de bază etc. Un aspect al muncii cu cartea la sate omis, după părerea mea, este cel al educației estetice, în special sub forma cultivării tradițiilor artistice locale.

Claritatea expunerii, buna calitate a ilustrațiilor și prezentarea problemelor într-un limbaj simplu, fac manualul accesibil tuturor. Deși termenii tehnici strict necesari sînt în general bine explicați, se observă totuși și câteva scăpări. Astfel în prefață se întrebunțează fără a fi lămurii termeni de *xilograură* sau *frontispiciu*, iar la explicarea clasificării zecimale (pag. 39) se evită termenul de „indice de clasificare”, preferîndu-se expresia „numărul grupei de clasificare”, improprie pentru desemnarea unor grupe ca *t* sau *3 CP* care cuprind litere; în schimb termenul de indice apare prin surprindere mai tîrziu (pag. 95).

Noul manual poate fi considerat un început bun al Bibliotecii Centrale de Stat la îndeplinirea uneia din sarcinile sale fundamentale: îndrumarea metodologică a bibliotecilor de masă.

Așteptăm pe viitor și alte lucrări destinate activiștilor culturali voluntari de la sate.

UN MIJLOC DE GENERALIZARE A EXPERIENȚEI FRUNTAȘE *

M. Ghibernea

Directorul bibliotecii regionale Pitești

Am aflat cu bucurie despre inițiativa laudabilă a Bibliotecii Centrale de Stat de a publica în cadrul colecției „Biblioteca din R. P. R.”, unele lucrări care să trateze despre activitatea celor mai bune biblioteci regionale, raionale, sătești și chiar școlare.

De aceea, aș dori să concretizez câteva gânduri la apariția lucrării *Biblioteca regională din Iași* de A. Lupu, prima din șirul de materiale ce vor apare în cadrul colecției amintite.

Așa cum e concepută lucrarea, ea poate fi ușor studiată, oferind posibilitatea de a se urmări felul cum unele probleme mari ale bibliotecii regionale au fost rezolvate.

Ideea de a începe printr-un succint istoric al bibliotecilor din regiunea Iași ni se pare foarte nimerită. Această introducere ajută pe cititor să-și formeze o idee despre modul de dezvoltare a bibliotecii regionale din Iași, asupra realizărilor regimului nostru democrat-popular în politica de ridicare a nivelului cultural al maselor cu ajutorul cărții.

*) LUPU A.: Biblioteca regională din Iași. [Buc.], Editura de stat didactică și pedagogică, 1957, 71 p. (Biblioteca Centrală de Stat a R.P.R. Colecția: Biblioteci din R.P.R.).

Desigur, dacă s-ar analiza capitol cu capitol, s-ar constata că fiecare dintre ele cuprinde lucrări interesante, demne de aplicat în toate bibliotecile. Cele mai legate de munca noastră și mai realizate de autor sînt capitolele IV și V, adică *Activitatea bibliotecii și Biblioteca și năzuințele cititorilor*.

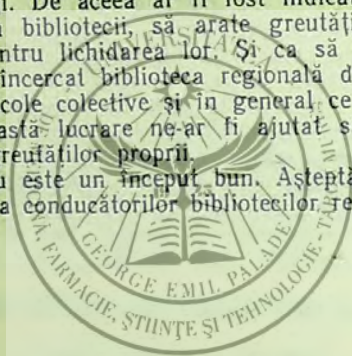
Faptul că biblioteca din Iași — de altfel, ca multe alte biblioteci din țara noastră — a reușit să răspundă la întrebările și preocupările zilnice cele mai importante ale cititorilor, este prezentat în lucrare într-un fel convingător. Metodele de popularizare a cărților din diferite domenii de activitate, printr-o agitație vizuală concretă, vie, atractivă, prin manifestări de masă deosebite, printr-o activitate bibliografică susținută, sînt arătate în amănunt, constituind un bun stimulent pentru bibliotecari de a le aplica și ei.

Sînt însă de făcut și cîteva observații critice. Socot că scopul lucrării n-a fost atins în întregime. Așa, de pildă, intenționînd să enumere cîteva metode de muncă dintr-un anumit sector al bibliotecii, autorul le rupe brusc șirul, mulțumindu-se să afirme, ca în pagina 30... că în rîndul acțiunilor întreprinse sînt „și multe altele care n-au fost pomenite aici...” Le-am fi preferat pomenite pentru că poate tocmai acelea ne-ar fi interesat sau ne-ar fi sugerat vreo acțiune de popularizare a cărții tehnice o asemenea formulare mai găsim și la pagina 34, la capitolul *Imprumutul cărților*.

Și alte capitole sînt lipsite de expunerea metodelor, oferindu-ni-se numai rezultatele obținute într-un sector sau altul. De pildă, autorul nu arată prin ce mijloace s-a ajuns la creșterea numărului de cititori din rîndul muncitorilor, precum nu dă explicații despre unele aspecte deosebite din activitatea filialelor. N-ar fi fost rău dacă s-ar fi dat mai multe exemple concrete din activitatea bibliotecilor de casă sau din organizarea manifestărilor de masă.

Deși este recunoscută activitatea bună a bibliotecii regionale din Iași, toluși ea a întîmpinat destule greutăți. De aceea ar fi fost indicat ca autorul să îi tratat și această latură din existența bibliotecii, să arate greutățile cu care luptă biblioteca și ce-și propune să facă pentru lichidarea lor. Și ca să dau un exemplu, ar fi fost interesant de văzut cum a încercat biblioteca regională din Iași să rezolve problema cititului în gospodăriile agricole colective și în general ce a întreprins în legătură cu cititul la sate. Pe noi, această lucrare ne-ar fi ajutat să ne orientăm mai bine în: înlăturarea lacunelor și a greutăților proprii.

Lucrarea tov. A. Lupu este un început bun. Așteptăm și alte asemenea lucrări, care ar putea veni din partea conducătorilor bibliotecilor regionale și raionale.



ȘTIRI

În 1957, a avut loc un schimb activ între biblioteca universitară din Helsinki și 17 biblioteci universitare din Uniunea Sovietică. În urma acestui schimb, biblioteca universitară din Helsinki a primit mai mult de 1000 de cărți. La rîndul ei, această bibliotecă a trimis în U.R.S.S. mai multe lucrări.

★

La Biblioteca V.O.X. din Caraci (capitala Pakistanului) s-a deschis o expoziție cu tema *40 de ani de cinematografie sovietică*. La inaugurare a vorbit Abdul Kaium, director din cadrul Ministerului Informației și Radioficării, care a lăudat mult arta cinematografică sovietică.

Premiul oferit de orașul Viena pentru cea mai bună carte pentru tineret a fost atribuit în anul 1957 scriitorului Karl Bruckner pentru cartea sa *Der goldene Pharos* (Faraonul de aur). Cartea expune într-o formă artistică o aventură arheologică care se termină cu descoperirea mormîntului lui Tut-ank-Amon de către Howard Carter.

★

Prețioase manuscrise muzicale, care se credeau pierdute, au fost predate de către Ministerul Culturii din U.R.S.S. Republicii Democratice Germane. Printre ele se află: partituri din Simfonia șaptea și a noua de Beethoven; partituri din *Titus*, *Flautul fermecat* și 2 acte din *Figaro*.

Cronica BIBLIOLOGICĂ

Incepînd cu acest număr, cititorii noștri vor găsi menționate în cadrul acestei rubrici cele mai importante materiale de bibliologie apărute în limba romină, în țara noastră.

Alături de cărți și broșuri vom semnala și materiale apărute în periodice precum și anumite „bibliografii ascunse” din cuprinsul unor cărți, prezentînd interes pentru cercuri mai largi de cititori. Menționăm că nu sînt bibliografiate articolele apărute în revista noastră precum și cele din presa locală.

In acest număr sînt indicate principalele materiale apărute în cursul lunii ianuarie 1958.

33. BIBLIOGRAFII GENERALE

Catalog de lucrările apărute între anii 1955—1957. Buc., f. e., 1957, 16 p. (Societatea de științe istorice și filologice).

34. BIO-BIBLIOGRAFII

Lista lucrărilor lui G. M. Murgoci. In vol. G. M. Murgoci: *Opere alese*, sub redacția prof. Em. Protopopescu-Pache, Const. D. Chiriță, M. Bleahu și Br. Iancovici. Buc., Editura Academiei R.P.R., 1957, p. 320—331.

Bibliografia este sistematizată pe probleme: I. Geologie, Petrografie, Mineralogie. II. Geografie, Pedologie. III. Lucrări didactice. IV. Diverse manuscrise nepublicate. V. Lucrări asupra lui G. M. Murgoci.

SPATARU, DAN: Lista operelor lui Schubert. In vol.: Dan Spătaru: *Schubert*. Buc., Editura muzicală, 1957, p. 201—204.

Bibliografia prezintă pe genuri muzicale întreaga creație a lui Franz Schubert.

35. BIBLIOGRAFII SPECIALE

352. Drept

DIONISIE, IONESCU, Matei, Gheorghe, Tuțui, Gheorghe: *Bibliografie*: In vol.: Ionescu Dionisie, Gheorghe, Matei, Gheorghe Tuțui: *Dezvoltarea constituțională a Statului Român*. [Buc.], Editura științifică, 1957, p. 566—593.

Bibliografia oferă un bogat izvor de informații pentru cunoașterea lucrărilor ce tratează constituția și dezvoltarea constituțională, atât la noi în țară, în diferite perioade, cît și în alte țări.

355. Științe naturale

Bibliografie asupra darwinismului. In vol.: *Originea speciilor prin selecție naturală sau păstrarea raselor formate în lupta pentru existență* de Charles Darwin. Tradusă din limba engleză de Ion E. Fuhn. Stilizator: Gellu Naum. Redactor responsabil: Acad. Vasile D. Mîrza. Buc., Editura Academiei R.P.R., 1957, p. LXXV—LXXXII (Clasicii științei universale, 2).

Sînt prezentate articolele publicate în limba romînă în periodice din Romînia și Transilvania, în perioada 1860—1939, articole publicate în limbile germană și maghiară, precum și articole, memorii și cărți consacrate operei cunoscutului naturalist.

357. Lingvistică

Bibliografie [privind materialele cele mai importante de filologie romanică și germanică]. Revista de filologie romanică și germanică, I, 1957, p. 221—227. (Academia R.P.R. Subsecția de limbă și literatură).

Vezi și 33

359. Presă. Istoria presei

Articole despre presă apărute în publicații romînești în anul 1957. Presa noastră, 1958, nr. 1, p. 46—47.

4. BIBLIOTECONOMIE

41. Lucrări cu caracter general

TOMESCU, MIRCEA: Manualul bibliotecarului căminului cultural. Buc., Editura de stat didactică și pedagogică, 1957, 135 p. (Biblioteca Centrală de Stat).

Vezi: C. Comorovski — Un îndrumar pentru bibliotecile de la sate. „Călăuza bibliotecarului”, 1958, Nr. 3, p. 40—41.

42. ISTORIA BIBLIOTECILOR

Biblioteca Batthyaneum din Alba Iulia. [Buc.], Editura de stat didactică și pedagogică, 1957, 60 p. (Biblioteca Centrală de Stat a R.P.R. Biblioteci din R.P.R.). Lucrare întocmită prin grija Bibliotecii Centrale de Stat a R.P.R. de un colectiv de bibliotecari de la Biblioteca „Batthyaneum”.

Cuprinde istoricul bibliotecii și prezentarea fondurilor de cărți.

JUGAREANU, VETURIA: Biblioteca muzeului Brukenthal din Sibiu. [Buc.], Editura de stat didactică și pedagogică, 1957, 40 p. (Biblioteca Centrală de Stat, Biblioteci din R.P.R.).

Lucrarea redă un istoric al bibliotecii și prezentarea colecțiilor ei.

TURNOVSKI, ALEX. și VITA, SZIGMOND: Biblioteca Bethlen din Aiud. [Buc.], Editura de stat didactică și pedagogică, 1957, 52 p. (Biblioteca Centrală de Stat, Biblioteci din R.P.R.).

Se prezintă istoricul bibliotecii și colecțiile ei.

43. ORGANIZAREA ȘI ACTIVITATEA BIBLIOTECILOR

AUERBACH, W. și GHIBERNEA, M.: Bibliotecile școlare. Gazeta învățămîntului, 17.1.58, p. 3.

Se analizează situația existentă astăzi în bibliotecile școlare, făcîndu-se și propuneri pentru îmbunătățirea activității acestor biblioteci.

GRUIA, ST.: Activitatea bibliotecilor de la sate. Albina, 15.1.58, p. 1.

Articolul face o scurtă prezentare a dezvoltării activității bibliotecilor de la sate, scoate în evidență unele lipsuri existente și arată sarcinile ce stau în fața acestor biblioteci.

IONESCU, I.: Activitatea cultural-educativă variată și combativă. Din experiența comitetului de întreprindere al uzinelor de tractoare „Ernst Thälmann”. Munca, 15.1.58, p. 2 și 3.

În cadrul prezentării generale a activității cultural-educative desfășurată la această uzină, autorul se oprește și asupra unor metode folosite pentru răspîndirea cărții.

LUPU, A.: Biblioteca regională din Iași. [Buc.], Editura de stat didactică și pedagogică, 1957, 71 p. (Biblioteca Centrală de Stat a R.P.R. Colecția Biblioteci din R.P.R.).

Vezi: Ghibernea M. Un mijloc de generalizare a experienței fruntașe, „Călăuza bibliotecarului”, 1958, Nr. 3, p. 41—42.

LUSCALOV, T.: **Primii pași. Munca**, 30.1.58, p. 2.

Se înfățișează unele aspecte din activitatea de început a „Sfatului bibliotecarilor” înființat nu de mult și în orașul București.

O fructuoasă călătorie de studii. Știința, I.II.58, p. 3.

Relații asupra călătoriei pentru schimb de experiență făcută în R. P. Bulgaria de un grup de studenți ai Facultății de filologie (secția bibliotecari) ai Universității „C. I. Parhon” din București.

Programul și tematicile lecțiilor pentru seminariile raionale cu directorii de cămine culturale și bibliotecarii. Decembrie 1957 — iunie 1958. [Buc.], Editura de stat didactică și pedagogică, 1957, 52 p. (Ministerul Învățămîntului și Culturii).

SPIRIDON, MIRCEA: **Contribuția cabinetului tehnic și a bibliotecii la calificarea tineretului**, 21.1.58, p. 1 și 2.

Sînt descrise cîteva metode care au contribuit la stimularea lecturii cărții tehnice și de producție de către tineret.

TEODORESCU, CONSTANȚA: **Organizarea orelor de lectură. Răspundem la întrebările cititorilor. Gazeta învățămîntului**, 24.1.58, p. 3.

Din lectura acestor consultații, bibliotecarii pot desprinde o serie de învățăminte prețioase pentru organizarea muncii în rîndurile cititorilor copii.

5. EDITURĂ. POLIGRAFIE. DIFUZAREA CĂRȚII.

Cartea. Contemporanul, 24.1.58, p. 2.

Considerații pe marginea Expoziției cărții, vîndînd creșterea interesului oamenilor muncii pentru cartea tipărită.

CIOCULESCU, ȘERBAN: **Cartea și cititorul. Epilog la Săptămîna cărții. Gazeta literară**, 16.1.58, p. 1 și 4.

Autorul face o comparație între trecut și astăzi în domeniul răspîndirii cărții, subliniind eforturile regimului democrat-popular pentru a face din carte un bun al celor ce muncesc.

FRUNZETTI, ION: **Caricatura și ilustrația de carte. Contemporanul**, 31.1.58, p. 6. Aprecieri pe marginea ilustrațiilor de carte din cadrul expoziției interregionale București.

Lucrări ale savanților romîni tipărite peste hotare. România liberă, 3.1.58, p. 2.

ȘTEFĂNESCU, AL. I.: **Din activitatea editurilor. Interviu cu Al. I. Ștefănescu, directorul Editurii tineretului. Gazeta literară**, 2.1.58, p. 7.

Trecere în revistă a realizărilor Editurii tineretului și prezentarea sumară a planului de apariții pe anul 1958.

ȘTIRI

Într-o editură din Leipzig, a apărut o broșură închinată editorului Perthes, numită Perthes-Brevier. Ea cuprinde o expunere a vieții și activității lui Friedrich Perthes (1772—1843), numeroase scrisori, documente de afaceri, scrieri ale marelui editor și librar. Cititorul învață să prețuiască acest mare patriot, să iubească pe omul care servea idealurile umanistice ale burgheziei germane și pe care-o reprezenta în cel mai înalt grad. Cartea cuprinde 167 pagini cu un portret.

La biblioteca orășenească din Berlin se află biblioteca personală a lui Gerhardt Hauptmann care numără aproape 6000 volume. Aceste cărți sînt deosebit de importante fiindcă conțin notițe și observații ale scriitorului. La bibliotecă se află de asemenea și multe opere cu autografe pe care Hauptmann le-a primit de la diferiți scriitori. Printre acestea sînt cărți de la Romain Rolland, St. Zweig, Thomas Mann și alții.

Materiale de specialitate din străinătate

Библиотечное дело в СССР. Сборник статей. [Bibliotecile din U.R.S.S. Culegere de materiale] Москва, 1957, 391 p. (Министерство культуры РСФСР. Государственная ордена Ленина библиотека СССР имени В. И. Ленина).

Volumul, apărut în cinstea aniversării a 40 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, își propune să oglindească principalele succese obținute de bibliotecile sovietice în acest timp.

Luind în considerație că o istorie a dezvoltării bibliotecilor sovietice poate să fie întocmită pe baza unor lucrări făcute pe republici, cuvîntul înainte precizează că acest volum nu va cuprinde toate laturile bogatei activități a bibliotecilor sovietice; el constituie doar un prim pas în vederea întocmirii unei lucrări mai ample despre organizarea și dezvoltarea bibliotecilor sovietice.

Primele trei capitole: *Planul leninist de organizare a bibliotecilor, Principalele probleme bibliotecare în hotărârile Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și ale Guvernului sovietic și Bibliotecile în cifre* reușesc să reflecteze principalele sarcini care au stat în fața acestor biblioteci de tip nou, grija partidului pentru dezvoltarea lor, locul pe care îl ocupă în sistemul de educație comunistă, inclusiv o prezentare a rețelei bogate de biblioteci de toate categoriile care reușesc să satisfacă cerințele crescînde ale populației sovietice. Prin intermediul datelor statistice sîntem puși în curent cu creșterea numărului bibliotecilor, a fondurilor de cărți, cu precizarea numărului de cărți pe cap de locuitor. De asemenea sînt arătați diferiți indici relativ la activitatea bibliotecilor, începînd cu marile biblioteci „V. I. Lenin” din Moscova și „Saltîkov-Scedrin” din Leningrad pînă la bibliotecile de la sate.

Următoarele trei capitole: *Bibliotecile regionale în ajutorul producției, Bibliotecile tehnice în ajutorul industriei, construcției și transportului și Popularizarea cărții tehnice în bibliotecile de masă*, ne aduc la cunoștință date și fapte concrete în activitatea bibliotecilor, lăsînd să se întrevadă cum contribuie ele la realizarea uneia dintre sarcinile cele mai importante, la dezvoltarea și înflorirea economiei sovietice.

Alte două capitole: *Deservirea prin biblioteci a populației sătești din U.R.S.S. și Popularizarea cărții agricole în bibliotecile de masă* arată cum a fost rezolvată una dintre sarcinile cele mai grele și anume, atragerea spre lectură a sătenilor, diferitele și variatele metode folosite pentru dezvoltarea bibliotecilor de la sate, și contribuția bibliotecilor la îmbunătățirea metodelor de muncă în agricultură.

Celelalte capitole descriu succesele obținute în organizarea fondurilor de cărți și a cataloagelor. În capitolul *Dezvoltarea cataloagelor în U.R.S.S.* se arată principalele faze de dezvoltare a acestora, iar capitolul *Centralizarea catalogării în U.R.S.S.* conține sistemele prin care se realizează astfel de lucrări, amănunte despre fișele tipărite, precum și o succintă expunere despre perspectivele dezvoltării acestor sisteme.

Una din problemele cele mai importante din activitatea bibliotecilor este dezbatută în capitolul *Clasificarea cărților în bibliotecile de masă din U.R.S.S.* unde se face un scurt istoric al diverselor opinii existente în această privință, al sistemelor folosite de biblioteci, stabilindu-se sarcinile ce rămîn de rezolvat.

Despre alte importante succese realizate de bibliotecile sovietice se ocupă capitolele *Cataloagele cumulative în U.R.S.S. și Abonamentul interbibliotecar în U.R.S.S.*

Die Arbeit mit dem Kinderbuch in der Feriengestaltung 1957. Anleitungen für Veranstaltungen. Praktische Hinweise. [Munca cu cartea pentru copii în vacanța de vară 1957. Sfaturi pentru munca de masă. Indrumări practice]. Herausgegeben vom Zentralinstitut für Bibliothekswesen, 1957, 54 p.

Munca cu cartea în rindul copiilor este o preocupare permanentă a bibliotecarilor germani. De aceea, Institutul central pentru biblioteci din R. D. Germană a editat o lucrare specială în legătură cu activitatea acestor biblioteci în timpul vacanței de vară. Lucrarea este opera unor bibliotecari pentru copii și a fost realizată sub conducerea Institutului. Ea cuprinde îndrumări practice pentru organizarea de lecturi în colectiv și consfătuiri în jurul unor cărți (recomandate pe vârste, pentru copii mai mici sau mai mari). Astfel sînt prezentate cinci cărți pentru copii: *Crocodilul Ham* de Josef Telgarski pentru copii de la 6—9 ani; *Savy călătorul* de Gotz R. Richter pentru copii de la 11—13 ani, *Emil și detectivii* de Erich Kästner pentru copii de la 10—12 ani, *Neita, o fetiță din Nordul îndepărtat* de Edith Klatt pentru copii între 12—14 ani și *Seriful Teddy* de Benno Pludra, pentru copii de la 12—14 ani. Fiecare este prezentată într-un capitol separat. Sînt recomandate paginile pentru lectură în colectiv; pentru copii mai mari sînt date temele pentru discuții, caracterizarea personajelor, o scurtă prezentare a autorului și a locurilor unde se petrece acțiunea, precum și indicații pentru expoziții de cărți pe aceeași temă.

După aceste îndrumări metodice asupra cărților enumerate, broșura dă îndrumări în ceea ce privește funcționarea unei mici biblioteci de tabără.

Ultimul capitol se ocupă de catalogul pentru cititori într-o bibliotecă de tabără

În scurta introducere a broșurii, Institutul arată că lucrarea trebuie să ajute bibliotecarilor pentru copii și educatorilor ca ei să poată contribui la o lectură mai adîncită a copiilor, precum și la stimularea gîndirii proprii a acestora. Se dau unele exemple în privința organizării unor asemenea manifestări cu anumite cărți arătîndu-se că bibliotecarii vor putea lua în mod creator aceste îndrumări, alcătuiindu-și singuri planul pentru alte consfătuiri, pe alte teme. De asemenea, pe baza îndrumărilor date în broșură, bibliotecarii pot contribui la organizarea unor vacanțe plăcute și pline de conținut.

OSBORN, ANDREW D.: **Serial Publications. Their Place and Treatment in Libraries.** [Publicații seriale. Locul și folosirea lor în biblioteci]. Chicago, American Library Association, 1955, XIV + 309 p.

În literatura internațională de specialitate, sînt extrem de rare lucrările de sinteză privind munca de bibliotecă cu publicațiile periodice sau publicațiile în serie. Aceasta explică importanța manualului întocmit de Andrew Osborn, experimentat bibliotecar de la Universitatea Harvard, care se ocupă în amănunt cu ambele aceste categorii de publicații, desemnate laolaltă în Statele Unite cu termenul general de „seriale“.

După ce demonstrează în mod instructiv locul din ce în ce mai mare al publicațiilor periodice în viața culturală modernă și în bibliotecile științifice, autorul se ocupă de selecționarea, catalogarea și folosirea în biblioteci și centre documentare a publicațiilor în serie, dînd numeroase exemple de procedee de lucru utilizate în diferite biblioteci din țările anglo-saxone și analizînd deopotrivă aspectul tehnic și cel organizatoric. De o atenție deosebită se bucură publicațiile oficiale în serie, care ridică probleme dificile tuturor bibliotecarilor. Semnalăm considerațiile asupra folosirii mijloacelor bibliografice moderne și a tehnicilor de microreproducere.

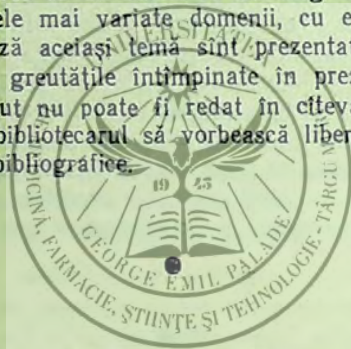
Гофина, Л., и Факторович, Н.: «Что нового поступило в библиотеку?» Как мы информируем читателей о новых книгах [Ce noutăți au sosit în bibliotecă, cum informăm pe cititori asupra cărților recent achiziționate]. Библиотекарь, 1958, № 1, 31—33

Experiența bibliotecii nr. 64 „Cehov” din Moscova în organizarea expunerilor bibliografice este, după părerea autorilor, una care a dat cele mai bune rezultate în stimularea interesului cititorilor pentru lectura cărților noi intrate în bibliotecă.

Discutând despre modul de organizare a unor astfel de acțiuni, autorii arată că potrivit practicii acestei biblioteci expunerile consacrate unui număr de 3—4 cărți nu-și ating scopul. Numărul redus al titlurilor expuse și recenziile prea ample asupra cărților nu izbutesc să atragă pe cititori. De aceea autorii subliniază importanța faptului ca în decursul celor 20—30 de minute cit durează de obicei o expunere bibliografică, să se facă prezentarea a cit mai multor cărți, însă în așa fel încât cititorul să poată cunoaște conținutul fiecăreia dintre ele, trezindu-i totodată și interesul pentru lectura lor. Pentru a evita șablonul și a face o expunere cit mai atractivă, autorii recomandă, bazându-se pe experiența lor, ca uneori să se redea episoade mai interesante ale unor cărți, altele să se facă o scurtă introducere despre viața și activitatea autorului respectiv și dacă e posibil să se vorbească despre istoria creării operei respective, etc.

Autorii arată mai departe că de obicei ei nu aleg cărți consacrate unei singure teme, ci preferă cărți din cele mai variate domenii, cu excepția lucrărilor de strictă specialitate. Cărțile ce tratează aceeași temă sînt prezentate împreună.

În încheiere, se arată greutățile întâmpinate în prezentarea unor opere literare voluminoase, al căror conținut nu poate fi redat în cîteva cuvinte. În fine, o ultimă recomandare este aceea ca bibliotecarul să vorbească liber, să nu citească, ceea ce va asigura reușita expunerilor bibliografice.



Исаков, Марко: Методическа помощ на селските читалници библиотеки [Ajutor metodic bibliotecilor de la sate] Читалище месечен орган на националния съвет на отечествения фронт, 1957, № 12, p. 12—13. 12, p. 12—13.

În zilele de 18 și 19 noiembrie 1957 a avut loc în orașul Iampol (R. P. Bulgaria) cea de a 4-a consfătuire națională a bibliotecarilor metodiști. Cu acest prilej au fost prezentate o serie de referate ca: *Munca și sarcinile bibliotecarilor metodiști*, *Popularizarea cărții politico-sociale*, *Pentru acordarea unui ajutor mai larg*, s. a. în jurul cărora au fost purtate numeroase discuții.

În primul rînd, consfătuirea a relevat rolul și sarcinile importante ale bibliotecilor raionale în îndrumarea metodică a bibliotecilor de la sate. Articolul înfățișează unele succese dobîndite în această direcție, în special în justa completare a fondului de cărți conform cerințelor populației, în organizarea unei vii activități de masă a bibliotecilor de la sate, ș. a. În același timp autorul se oprește și asupra unor lipsuri existente în activitatea de îndrumare metodică. Astfel, critică stilul defectuos de muncă al unor metodiști care fac îndrumarea în grabă, tendința unor biblioteci de a face o îndrumare „generală” fără a ține seama de condițiile în care își desfășoară activitatea bibliotecile de la sate, lipsa de preocupare pentru generalizarea experienței frunțate. A fost criticată și atitudinea unor secții de învățămînt și cultură care, în ciuda instrucțiunilor primite din partea Ministerului, folosesc metodiștii în alte munci, transformîndu-i în instructori.

Sunt indicate și căile de îmbunătățire a muncii metodice de îndrumare. Conștientizarea a subliniat în mod special necesitatea unei mai bune pregătiri a metodiștilor ca și aceea a unei mai strânse legături între toți factorii care pot contribui la ridicarea la un nivel mai înalt a muncii de îndrumare metodică a bibliotecilor de la sate.

RICHTER, EGON : Was liest man auf dem Dorf? [Ce se citește la țară?]. Der Bibliothekar, 1958, nr. 1, p. 22—24.

Este vorba de rezultatele unei anchete întreprinsă într-o mare Stațiune de mașini și tractoare în scopul de a stabili interesul populației pentru citit. Ancheta care a cuprins un număr de 55 de familii, a dat următorul rezultat: 14,64% nu citesc; 18% citesc la întâmplare; 12,5% preferă literatură mai veche: 14,7% preferă literatură de aventură și de dragoste: 20% se interesează îndeaproape de noua literatură din R. D. Germană: 6,5% citesc în mod deosebit literatura consacrată problemelor vieții de la țară.

Analizând această statistică, autorul ajunge la concluzia că o mare vină revine bibliotecii care își mărginește activitatea numai în cadrul S.M.T.-ului, neglijând munca de răspândire a cărții în mijlocul locuitorilor comunei. O altă cauză, constă în defecuoasa aprovizionare cu cărți. Acestea sunt trimise la întâmplare, fără a se ține în seamă cerințele locuitorilor, ceea ce face ca multe din ele să stea nefolosite în rafturile bibliotecii. În ceea ce privește localnicii, din discuțiile avute cu ei, autorul arată că aceștia ar dori ca scriitorii să acorde mai multă atenție unor opere care să oglindească transformările petrecute în viața satului german.



KAMMEL, KARL : Österreichische Katalogisierungsvorschriften. [Regulile austriece de catalogare]. Biblos — Österreichische Zeitschrift für Buch- und Bibliothekswesen, Dokumentation, Bibliographie und Bibliophilie. 1957, Heft, 4; p. 156—159.

Autorul prezintă pe scurt unele reguli de catalogare austriece, valabile și azi, în multe biblioteci din Austria. Puțini specialiști din străinătate știu că bibliotecile științifice austriece cataloghează încă și acum o parte a achizițiilor după *Regulile austriece de catalogare*. Instrucțiunile prusiene au fost aplicate — cu excepția bibliotecii universitare din Graz — de abia între anii 1930—1933. În unele biblioteci lucrările apărute înaintea acestei date, chiar dacă sînt achiziționate abia acum, sînt catalogate după vechile reguli. În linii mari acestea corespund principiilor generale ale regulilor celor mai mari biblioteci științifice; ele se deosebesc însă de normele codului anglo-american și de regulile prusiene în special la catalogarea cărților fără autor.

Referindu-se la Congresul bibliotecarilor de la Bruxelles — în care a fost dezbătută problema unificării internaționale a regulilor de catalogare — K. Kammel propune să se țină seama și de principiile austriece de catalogare atunci cînd se vor pune premisele unificării cataloagelor care păstrează o linie de mijloc între codul anglo-american și regulile prusiene. La catalogarea publicațiilor fără autor se ia în considerație primul substantiv la nominativ sau un alt cuvînt substantivat; în titluri-propozițiuni se pune subiectul dacă stă la începutul propozițiunii. În toate celelalte cazuri se cataloghează după primul cuvînt al titlului, chiar dacă e un articol. Deci, în afara cîtorva excepții amintite, se poate vorbi de o ordine mecanică radicală. Autorul arată că acest mod de catalogare are avantajul rapidității față de celelalte.

Pentru bibliotecarii austriece ar fi important să se ia în considerație și aceste reguli la o eventuală unificare internațională.

ȘTIATI CA?

În domeniul formei cărților, secolul al XVI-lea ne-a dat multe lucruri importante. A apărut teoria desenării caracterelor de tipar, la a cărei prelucrare au participat artiști însemnați. Astfel, marele pictor german A. Dürer în opera sa Știința măsurării apărută în anul 1525, dedică o mare parte a lucrării, desenului caracterelor literelor.

Unul din elementele ornamentale principale ale cărții din secolul al XV-lea este marca tipografică. La început ea era situată la sfârșitul cărții în cadrul colofonului; mai târziu, odată cu apariția foii de titlu independente, la începutul cărții, marca tipografică își găsește locul aici, făcând parte integrantă din compoziția foii de titlu. În multe cazuri, marca înlocuia numele tipografului; fiecare editor avea clișee de lemn sau metal reprezentând mărci de diferite mărimi, corespunzătoare dimensiunii cărților.

În anul 1640, cu ocazia împlinirii a 200 de ani de la data apariției tiparului, regele Ludovic al XIII-lea, sfătuit de Richelieu, a pus bazele tipografiei regale din Paris.

Această întreprindere tipografică, care în timpul lui Napoleon a devenit o instituție imperială, există pînă în prezent. În decurs de 300 de ani ea a păstrat tradiția tipăriturilor corecte și frumoase.

Biblioteca din Tripoli (Siria) număra înainte de Cruciade, circa 3 milioane volume, în special de teologie, explicarea Coranului, știința tradițiilor și literatură. În timpul Cruciadelor, în 1105, Tripoli a căzut în puterea francezilor. Un preot vizitînd biblioteca, a fost impresionat de mulțimea cărților. Punînd mîna pe un manuscris, apoi pe un altul și cercetînd astfel la rînd vreo 20, a constatat că este una și aceeași carte de unde a tras concluzia că această bibliotecă nu conține decît Coranul. Aceasta a determinat pe franci să pună foc clădirii, reducînd totul la cenușe. Nu au scăpat decît puține cărți care au fost împrăștiate în diferite țări.

Una dintre cele mai interesante edituri provinciale din sec. al XVIII din Rusia, a fost cea a moșierului Ivan Gherasimovici Rahmaninov (mort în 1807) din satul Kazinka, aproape de orașul Kozlov (azi Miciurinsk). Rahmaninov fiind un mare admirator al lui Voltaire se străduia să răspîndească în cercuri cit mai largi operele acestui cunoscut scriitor care număra în Rusia mulți admiratori.

În antichitate, în afară de cerneala neagră, se mai cunoșteau și se foloseau cerneala de aur sau de argint, cerneala roșie și albastră. Cele mai rar folosite erau cerneala verde și galbenă. Aceste cerneluri colorate nu se foloseau în genere decît pentru inițiale, sau pentru titluri.

Dragostea lui Petrarca pentru Cicero mergea pînă la entuziasm. El susținea că nici un alt prozator a antichității nu se poate compara cu Cicero. Pentru Petrarca, acesta era „un om unic, o voce unică, un geniu unic“.